

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges extra sammanträde den 19 april 2010

§ 5 Motion om hedrande av Albert Lindhagen med en byst och minnesplatta (utl. 2009:31)

Motion om minnesmärken över kända stockholmskvinnor (utl. 2009:128)

Motion om permanent utställning om betydelsefulla svenskar inom området teknik och social utveckling av samhället (utl. 2009:157)

Motion om utställning av stadens konst vid Stockholms skolor (utl. 2009:127)

Motion om Bergmanbiograf i Stockholm (utl. 2009:210)

Motion om minnesplats över Sven Wallander (utl. 2009:197)

Anförande nr 1

Eva - Louise Erlandsson Slorach (s): Ordförande, fullmäktige! Det här gäller motionen om minnesmärken över kända Stockholmskvinnor som är eftersatta. Jag tackar för svaret, även om det inte känns riktigt ärligt menat utan mer som en läpparnas bekännelse. Om den borgerliga alliansen menade allvar med att arbeta för en bättre balans mellan kvinnliga och manliga minnesmärken hade man ju bifallit motionen. Man hade också bifallit motionen om man hade menat allvar med jämställdhet och med att lyfta fram kvinnor som satt stora och viktiga spår i Stockholms utveckling.

Så långt vill alltså inte Alliansen gå, och det tycker jag är mycket beklagligt. Det är männen som även i dag dominerar när det gäller förslag från fullmäktige på minnesmärken: gatunamn, torg, statyer och skulpturer. Det här gäller alla partier, både på vänster och höger sida. Det senaste året har vi döpt gator och parker efter Ingmar Bergman, Gösta Bohman och Tage Erlander. Povel Ramel fick ett vänligt och positivt mottagande när motionen lades fram här för några månader sedan. Vi har Bertil Ohlin, och i dag har vi förslag på minnesplatser över Sven Wallander, Albert Lindhagen, Ingmar Bergmans biograf – jag har väl glömt någon, antar jag.

Det är hedervärda män allihop, men det finns också en uppsjö av minst lika hedervärda kvinnor som aldrig kommer i fråga av någon märklig anledning.

Vi vill med den här motionen påpeka detta faktum och att det nu är dags för alla valda ledamöter här i salen, kvinnor och män, att vara uppmärksamma på det faktiskt djupt kränkande för alla kvinnor, både nutida och dåtida, att helt ignoreras på det här sättet.

Nu måste gator, torg och parker i Stockholm hädanefter namnges efter kvinnor. Vi har nämnt åtskilliga i den här motionen, så någon brist på förslag finns inte. Det finns

betydligt fler än vad som har nämnts här, så namnberedningen har här massor av bra förslag.

Jag yrkar bifall till motionen och hoppas att det härnäst blir en annan typ av förslag i den här salen.

Anförande nr 2

M a t s B e r g l u n d (mp): Ordförande, fullmäktige! Jag tänkte fortsätta där Eva-Louise Erlandsson Slorach slutade och absolut hålla med henne. Hennes motion om minnesmärken över kvinnor är absolut och påtagligt angelägen. Enligt förvaltningens svar hade vi alltså 52 manliga monument och byster men bara 10 monument över kvinnor. Det är en obalans som naturligtvis inte alls speglar den berättelse vi vill ha om Stockholm och om Stockholms historia. Det är rimligt att, som motionärerna skriver, anta något slags plan och tillsätta en arbetsgrupp som ser över det här och åtgärdar problemet. Det är också bra att ha ett slutmål, en tidsgräns, så att det blir en förändring. Innan det här decenniet är slut ska staden ha lika många minnesmärken över kvinnor som över män. Jag tycker att vi kanske också borde ha något slags årliga delavstämningar. Vi kanske kan rapportera till fullmäktige eller annan instans och berätta hur arbetet går.

Det här är nämligen viktigt för vår historieuppfattning. Det är inte bara framtiden som är föränderlig. Också historien är i allra högsta grad föränderlig. Det är absolut min övertygelse. Det gäller både det privata och det kollektiva minnet. Det här säger jag inte bara i min roll som historiker utan också som folkvald politiker. I båda dessa roller har jag makt och möjlighet att påverka och göra skillnad, och vi måste uppvärdera kvinnornas roll i historien.

Som en följd av detta kanske mitt engagemang för de motioner som behandlar andra manliga minnesmärken blir rätt svalt, även om de också kan ha sin plats. Innan vi uppmärksammar Albert Lindhagen tycker jag kanske att vi skulle göra ytterligare något för Anna Lindhagen som visserligen har någon liten täppa nu, vad jag har förstått, som jag inte har besökt än. Hon är en väldigt viktig person för Stockholms gestaltning med sina koloniträdgårdar och bevarandet av Söders kulturhus.

Faktiskt är det så att mitt hjärta inte heller klappar särskilt för Ingmar Bergman som ju också var man och som har lämnat gott om minnesmärken efter sig redan. Däremot tycker jag att en nationalscen för film, en annan motion i det här sjoket som behandlas, alternativt en kommunal biograf skulle göra mycket gott för Stockholm, oavsett om den kommer med Bergmans namn eller inte. En kommunal biograf eller en Stockholmsbaserad nationalscen skulle stärka Stockholm som filmstad och bryta den olyckliga monopolsituation som faktiskt fortfarande råder, och vi skulle kunna visa mer kvalitetsfilm i Stockholm.

När jag nu har möjligheten vill jag också passa på att påpeka att Miljöpartiet har gjort en stor insats för kvalitetsfilmen genom att se till att den gamla Kvarteretsbion vid Hornstull fortfarande finns kvar som biograf. Det var vi och kanske i synnerhet min partikollega Stefan Nilsson som såg till att få ihop affären med Folkets Hus som nu driver den biografen.

Bifall till Miljöpartiets reservationer i de motioner där vi har sådana!

Anförande nr 3

T e r e s L i n d b e r g (s): Jag och Rolf Lindell, som tyvärr inte är här i dag, har tillsammans skrivit en motion om en byst och en minnesplatta av Albert Lindhagen vid Karlaplan. Allt fler människor intresserar sig för stadsutvecklingen i Stockholm, och jag tycker att det är lite tråkigt att man inte kan se de fördelar historiska markeringar skulle kunna betyda för stockholmarna. Genom att markera platser och påminna om dess historia skulle vi kunna få en helt annan syn på folkbildning också från staden.

Albert Lindhagen var som bekant fader till det esplanadsystem som delar av Stockholm har. Det var i Lindhagenplanen 1866 som detta togs fram. Det handlade om trädplanterade gator som skulle genomkorsa 1600-talets rutnät. Inspirationen kom från Paris och tog utgångspunkt i den då kallade Place d'Etoile. Numera heter den Place Charles de Gaulle. Där finns också den grandiosa Triumfbågen, för er som inte har varit där.

Karlaplan saknar Triumfbågen, men det var just här, just vid Karlaplan, som det revs för att få ljus och luft, såsom Strindberg uttryckte det. Den är också föremål för riksintresse och kulturminnesvården, och därför har jag och Rolf Lindell också föreslagit att man på ett tydligt sätt markerar med en byst och en minnesplatta att man gör just detta vid Karlaplan.

Därför yrkar jag, likt den socialdemokratiska reservationen i kommunstyrelsen, att motionen bifalles.

Anförande nr 4

K e r s t i n W i c k m a n (mp): Det är ett antal intressanta förslag som nu ligger på vårt bord, och jag måste säga att jag håller fullständigt med Eva-Louise Erlandsson Slorach om hennes motion. Ett land, en stad som vill berömma sig av att kämpa för jämställdhet borde självklart genomföra det också när det gäller de minnesmärken och den stadsbild som vi har runt omkring oss. Självklart ska detta finnas.

Även om det nu är män som nu lyfts fram i de här motionerna, Albert Lindhagen och Sven Wallander, måste jag säga att det är intressant att det är motioner rörande två personer som var väldigt begåvade stadsbyggare som just nu ligger på vårt bord. Den ena skapade flanörstaden, staden för spårvagnar och för flanörer, dock inte promenadstaden som det har talats om. Jag tror att han kanske skapade en bättre promenadstad än vad vi nu ser uppe på Klarabergsviadukten till exempel.

Sven Markelius skapade den demokratiska staden, och när vi just nu, enligt en av arkitekterna på stadsbyggnadskontoret, befinner oss i ett lågvattenmärke när det gäller stadsbyggnadskonsten i Stockholm, tycker jag därför att det är viktigt att vi just i dag tittar på vad dessa innovatörer åstadkom. Det behövs kanske till och med en arkitekt av Erskines kapacitet för att skapa något bra där uppe på

Klarabergsviadukten eller på Östermalmstorg, där vi ser ett annat mord på vår stadsbyggnad.

När det gäller de andra motionerna, om biografen Skandia, skulle jag också vilja lyfta fram en annan aspekt än vad som hittills har gjorts. Den hotade att bli en skobutik ett tag, och därför tycker jag att det är väldigt lovvärt att vi nu garanterar att detta Asplunds internationellt så berömda verk får förbli en biograf.

Vi i Miljöpartiet ställer oss därför bakom dessa motioner.

Anförande nr 5

Borgarrådet M o g e r t (s): Det är naturligtvis roligt att få delta i den här rafflande debatten. Det är en märkbar passivitet från den borgerliga gruppen. Det tror jag att några av oss har noterat, en passivitet som kanske en smula för tankarna till den borgerliga politiken kring filmen och, mer specifikt i det här fallet, Bergmans arv.

Jag kan tycka att det är lite lustigt när man tittar på kulturförvaltningen som själva, oombedda, har tagit lite initiativ och kontakter. Men det politiska intresset verkar vara tämligen begränsat. Jag är lite förvånad – det har jag varit i fyra år nu – därför att ni lovade ganska stort och brett om filmen innan valet. Ni lovade bara några dagar innan valet att om ni hade styrt firman hade allt varit klappat och klart. Men under de här fyra åren är det inte så mycket som har hänt.

Det enda som har hänt, ska man väl säga, är att staden har ingått ett partnerskap med filmbranschen. Det är naturligtvis ett fall framåt. Det är naturligtvis glädjande. Det ska man säga.

Det som möjligtvis drar ned betyget där är ju klausulen att partnerskapet inte innebär några ekonomiska eller juridiska förpliktelser för någondera parten. Det är en ganska hård formulering, och jag kan väl säga att om jag hade lagt till det när jag friade till min hustru och sagt att det här partnerskapet innebär inga förpliktelser ekonomiskt eller juridiskt, vågar jag påstå att jag fortfarande levtt ensam och olycklig i en etta i Högdalen.

Jag tror att det behövs mer pengar till det här. Jag tror också att det behövs en ny energi till filmpolitiken. Bifall till motionen!

Anförande nr 6

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Tack, kära fullmäktige! Jag är ledsen om Roger Mogert trodde att jag inte skulle begära ordet, men jag tänkte att alla motionärer skulle få prata av sig först innan jag gick upp och recenserade alla olika förslag åt olika håll. Det var absolut inte meningen att sitta och inte ta diskussionen.

Jag tycker att det har varit väldigt intressanta inlägg i den här diskussionen om våra monument, byster och allt vad det kan vara i staden. Inläggen illustrerar med väldigt stor tydlighet vad det här handlar om. Talarna går nämligen upp och säger att det är ett enormt problem att det är alldeles för få kvinnor som syns i stadsbilden, och så

pläderar man för ytterligare några karlar som ska få en gata, plats eller staty uppkallad efter sig.

Snälla ni – man får nog försöka vara lite konsistent i den här frågan, och det är det vi försöker vara här. Vi säger att många av de här sakerna som nu föreslås faktiskt är genomförda. Sven Wallander har fått sin park här på Kungsholmen. Ingmar Bergmansällskapet har vi pratat med. Han – återigen en karl – har fått en gata uppkallad efter sig, och de var inte så oerhört intresserade av att ha en kommunal biograf utan var mer intresserade av att hans filmer visades. Lindhagen har redan en plats, vilket ni säkert vet.

Det är naturligtvis oerhört viktigt att man har glasögon på sig i den här diskussionen så att vi kommer ihåg kvinnorna på samma sätt som männen. Den här debatten visade med stor tydlighet hur svårt det är. Där kan vi alla göra bättre, och det får vi göra i framtiden. Det finns nu en stor medvetenhet åtminstone inom kulturförvaltningen och säkert även inom namnberedningen och stadsbyggnadskontoret om att det måste vara slut på att det bara är karlar hela tiden. Vi måste jobba väldigt mycket med detta.

Teres Lindberg föreslår att Albert Lindhagen inte bara ska ha en gata och en plats, utan han ska även ha en platta och en byst. Det kan väl räcka med det sätt som han har uppmärksamats på redan i dag, med tanke på vad vi just pratade om.

Roger Mogert vill prata om filmen. Han säger att det finns kritik att rikta mot den sittande Alliansen, och det har han naturligtvis fel i. Problemet med Roger Mogert var att precis innan han lämnade över borgarrådsposten till mig satte han en jättesak i sjön som handlade om en struktur som skulle ta till vara filmen i Stockholms län. Det var en enormt stor byråkratisk hydra, kan man kalla det, där alla skulle bidra med väldigt mycket pengar.

Samtliga kommuner utom några få i Stockholms län har sagt att det här är ingen bra struktur. Det borde ha gjorts på ett helt annat sätt, och det sade även vi i allianspartierna innan regeringsskiftet. Vi har sedan dess försökt få det på en annan bog. Vi har gått in med pengar till det som varit värt att stödja, och vi har gått in som partner i projektet. Däremot har vi inte accepterat de spelregler som Roger Mogert satte upp precis innan han lämnade över, och det har väldigt få andra kommuner gjort vilket är väldigt tråkigt. Det borde ha gjorts på ett helt annat sätt.

Anförande nr 7

Borgarrådet M o g e r t (s): Det var glädjande att det inte var en passivitet vi såg utan ett artigt lyssnande. Det var jättetrevligt. Det är många som lyssnar artigt, uppfattar jag.

Några korta kommentarer: Det blir lite lustigt när du säger att Bergmansällskapet inte var intresserade av någon kommunal biograf. Nu pratar vi om en nationalscen, vilket kanske gör att biografen inte nödvändigtvis behöver vara kommunal, men du säger att de inte är intresserade av en kommunal biograf utan av en plats där filmerna visas. Jätteintressant – men tror du inte att de tänkte sig en biograf ändå där filmerna skulle visas? Ofta finns ett sådant samband.

Sedan försöker du, Madeleine, komma undan genom att säga att det sattes upp en hemsk hydra – Filmregion Stockholm-Mälardalen. Stockholm är medlem i denna fasansfulla hydra. Men det var ju så att vi inte satte upp några saker innan valet därför att vi i styrelsen bestämde att det inte var någon idé att göra det före valet, förrän vi helt säkert visste hur spelfältet såg ut. Sedan lämnade ni walkover. I ett år struntade ni i den verksamheten tills andra kommuner gick vidare.

Anförande nr 8

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Roger Mogert säger att det är klart att de vill ha en biograf där hans filmer visas. Ja, men vad Roger Mogert föreslår är ju att det ska inrättas en biograf med offentligt stöd som bara visar Bergmanfilmer. Något sådant intresse fanns det inte. Däremot finns det massor av andra biografer som visar Bergmans verk, till exempel visar man dem på Filmhuset, vi visar dem i Kulturhuset och vi har också sett till att filmverksamheten har räddats kvar på Bio Rio som också har visat filmer som har hög konstnärlig kvalitet.

Om man har ingången att det viktigaste är att det kommunala betalar har vi inte tillgodosett Roger Mogert, men har man ingången att det viktigaste är att Ingmar Bergmans filmer visas har vi tillgodosett honom. Jag tycker att det senare är det viktigaste.

Anförande nr 9

K e r s t i n W i c k m a n (mp): Nu är det så att man kan tycka vad man vill om Ingmar Bergman, men trots allt var han en oerhört begåvad filmskapare. Sverige har olyckligtvis inte visat något större intresse för hans eftermäle. Det var tvunget att det blev en norrman som skulle finansiera detta på Gotland.

När det gäller Stockholm ser jag det här problemet ur två aspekter. Framför allt den ena tycker jag är viktig att lyfta fram. Det handlar inte om vilken biograf som helst, utan det handlar om en fullständigt unik värdefull interiör som vi råkar ha i Stockholm, och om den inte garanteras som biograf för framtiden vet man aldrig vad som kan hända med den. Det krävdes oerhört stora ideella insatser för att det inte skulle bli en skobutik, och det var inte så väldigt många år sedan.

Jag tycker att vi hanterar våra värden i den här staden på ett ganska slarvigt och icke speciellt kommersiellt sätt när man nu vet att turistnäringen är den absolut största näringen i den här staden. Det är turisterna som drar oss.

Låt oss därför ta hand om den här biografen, och låt oss faktiskt vara lite glada över att vi har haft en filmskapare som heter Ingmar Bergman!

Anförande nr 10

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Jag delar inte Kerstin Wickmans åsikt. Som jag framförde tidigare är det viktigaste att hans filmer visas, inte att det finns en kommunal biograf. Vi understödjer Skandia och den verksamhet som finns där, och det är det som är det viktiga.

Anförande nr 11

M å n s A l m q v i s t (v): Jag vill yrka bifall till de reservationer som Vänsterpartiet har lagt fram, och det jag särskilt tänkte nämna från talarstolen är ju motionen om minnesmärken över kvinnor Stockholm. Jag tycker att det är ett mycket bra förslag. Ska man göra något är det viktigt att tänka på att vi ju är medskapare i de maktstrukturer som delvis har gjort att det är väldigt få kvinnor och väldigt många män. Det här förslaget tycker jag är bra, för det är en rivstart, en symbolisk markering att man gör något.

Jag kan hålla med Madeleine Sjöstedt om att det är lätt för oss att tänka att nu har vi antagit ett mål här i fullmäktige, och sedan kan vi fortsätta som vanligt. Men ska det här bli verklighet krävs det ju av enskilda fullmäktigeledamöter, precis som av stockholmarna, att man pratar om vilka kvinnor det handlar om och att man lägger fram sådana förslag och lyfter upp flera motioner.

Man kan inte säga att ett problem är löst genom att bifalla denna motion, men det vore fel att säga att man ska göra tvärtom, det vill säga anse den besvarad, och sedan jobba på som vanligt. Jag tycker att det logiska bakom Madeleines argumentation dels är att vi behöver skärpa oss här i fullmäktige och föreslå fler konkreta namn, dels att man bör bifalla motionen.

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets förslag!

Anförande nr 12

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Absolut, Måns, det är helt rätt, men vad det handlar om är om man vill börja titta bakåt och inrätta en massa nya skulpturer över kvinnor som har gjort stordåd för länge sedan bara för att hyfsa statistiken.

Vad vi säger är att detta naturligtvis måste göras. Det är viktigt att vi alla tar ett personligt ansvar för det. Vi har börjat nu och behåller genusglasögonen på oss under hela processen. Men vi ska inte göra en flod av kvinnliga statyer och statyetter just nu, utan titta framåt.

Anförande nr 13

M å n s A l m q v i s t (v): Visst är det viktigt att tänka framåt. Det handlar inte bara om att hyfsa statistiken. Det kan jag hålla med Madeleine om, men jag tror också att det är viktigt att vi ser på historien.

Den här motionen handlar om att vi har förtigit många kvinnor som haft en betydelsefull roll. Det påverkar också vår egen syn på historien. Jag skulle vilja säga att det handlar inte bara om att man hyfsar statistiken utan att vi gör lite räfst och revision med vår bild av historien. Jag tror att den här sneda könsfördelningen inte bara påverkar framtiden utan även hur vi ser på oss själva och på historien. Om störstfloden kommer ser jag inte det som ett problem, utan det ger oss nya intressanta perspektiv på Stockholms historia.

Anförande nr 14

K e r s t i n W i c k m a n (mp): Madeleine var lite ironisk över att vi i dag lyfter fram två män. Men jag tycker att man får se det här även ur ett historiskt perspektiv i den här salen. Det var ju inte så länge sedan som en politiker skulle få den äran att få en plats uppkallad efter sig, och man kan då fundera över vem som har betytt mest för Stockholm.

När det gäller kvinnorna får jag bara fortsätta och säga som föregående talare här, att det är oerhört viktigt att vi nu börjar granska det som har skett både i historien och i vår stad och tittar på hur vi kan spegla en ny forskning. För vad som händer nu, om vi tittar på både den historiska forskningen och inom alla områden på universiteten, är att historien håller på att skrivas om. Fler och fler kvinnor kommer att lyftas upp i ljuset, och vi kommer att se en helt annan bild av hur det egentligen har varit. Detta sker för fullt, och Stockholm ska väl inte hamna på efterkälken i detta. Låt oss därför, precis som du själv sade, ta det här på fullt allvar.

Det är en annan motion som har kommit upp i dag, och den gäller konsten i skolorna. Det har hittills inte talats om den. Jag tycker att det här är en oerhört viktig motion, för den handlar om hur konsten också ska användas i våra skolor. För att våra unga barn som växer upp ska känna sig delaktiga i kulturen måste de också få ta del av kulturen. Den konst som en gång fanns i skolorna, och som fortfarande kanske finns men som oftast är gömd, kan användas på ett oerhört intressant sätt i undervisningen. Lärare kan använda den på historieundervisningen och på väldigt många olika sätt.

Låt oss därför fokusera på konsten och kulturen i skolorna!

Anförande nr 15

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Kerstin! Det här med konsten och skolorna är jätteviktigt, men det som efterfrågas i den här motionen sker redan. Det sker i väldigt stor skala i dag att vi lägger upp alla konst som finns i staden på Internet så att man faktiskt kan tillgodogöra sig den på skolorna utifrån de rättigheter som finns och som gör att man inte kan fritt förfoga över allting.

Detta sker. Precis det här håller vi på med.

Anförande nr 16

K e r s t i n W i c k m a n (mp): När det gäller konsten i skolorna handlar det faktiskt om att man behöver se originalverken. Man behöver se hur konsten egentligen ser ut. Bilder finns det hur mycket som helst på Internet, men någon gång emellanåt behöver man möta the real fact – verkligheten.

§ 6 Motion om bättre information för turister (utl. 2009:52)

Anförande nr 17

Å s a H a g e l s t e d t (v): Tack för svaret! Det här känns som en fråga som jag tror att vi är ganska överens om, och den borde inte vara partipolitiskt skiljande.

Jag skrev den här motionen efter att själv ha konstaterat att när jag jämför Stockholm med andra länder och huvudstäder dit jag kommer som turist så tycker jag att vi är dåliga på att informera på engelska. När man åker tunnelbana i Stockholm och någon ropar ut att det ska bytas eller vad det nu är så sägs det bara på svenska.

Samtidigt som jag funderade över det här blev jag kontaktad av personer som är svenskar men som inte bor i Stockholm och som kom hit och sade att det är helt omöjligt att hitta. Ni skyltar ju inte ens till Slottet och Globen!

Vi tänker att alla vet precis var det ligger, men det vet inte alla när de kommer hit för första gången.

Då hände något fantastiskt! Jag tänkte att wow, vad fint det är, det här med demokrati, för jag behövde inte mer än skriva den här motionen och lämna in den så började de prata engelska i tunnelbanan! Jag tänkte att är det så enkelt så ska jag skriva fler motioner.

Men sedan vet jag inte vad som hände. Var det bara en liten period just för att fira att min motion var inlämnad? Nu har det slutat pratas engelska igen. Jag vet inte om jag måste lämna in motionen om och om igen eller om vi kanske kan ligga på på något annat sätt.

I svaret framgår det att det görs saker, och vi verkar som sagt var överens om att det här ska göras. Men jag tycker ändå att det är viktigt att man håller ambitionsnivån uppe, och jag vill, som sagt, gärna ha tillbaka engelskan i tunnelbanan. Det kanske bara var över sommaren; det kanske någon annan här vet.

Jag tycker också att det är viktigt när vi tittar på de här delarna att vi inte glömmer ytterstaden. Informationen ska finnas i hela Stockholm, för utan denna information blir det nästan lite fånigt att kalla sig Capital of Scandinavia, när det är det enda som man som turist möjligtvis kan förstå.

Anförande nr 18

C e c i l i a B r i n c k (m): Visst är det trevligt när vi är överens om saker, och det är vi i huvudsak här.

Vad gäller de engelska stationsutropen på tunnelbanan kan man ha synpunkter på att man har upphört med det, men det är dess värre eller dess bättre en fråga som vi inte äger i den här salen. Den får väckas i rätt forum, nämligen Stockholms läns landsting och SL:s styrelse. Självklart ska vi ha en turistinformation som funkar och som är lättillgänglig och når dem som behöver den. Ingenting är, för att använda en

våldsamt sliten klyscha, någonsin så bra att det inte kan bli bättre. Men det som motionären efterfrågar i motionen, med undantag för de engelska stationsutropen, gör vi redan. Jag vill inte påstå att Åsa Hagelstedt slår in vidöppna dörrar, men halvöppna är de i alla fall.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsen!

Anförande nr 19

Å s a H a g e l s t e d t (v): Det är jättebra om de här dörrarna redan är vidöppna. Då borde det inte vara så himla svårt att göra mycket mer. Jag är medveten om att det är landstinget som styr över kollektivtrafiken. Vi från Stockholms stad bestämmer inte heller över skyltning och sådant, det gör andra, men syftet med min motion var att man faktiskt kan uttala en önskan från Stockholms stad. Vi kan kontakta SL och säga att vi tycker att det här är bra från Capital of Scandinavia.

Anförande nr 20

C e c i l i a B r i n c k (m): Jag läser högt ur finansborgarrådets svar på motionen. Lyssna nu riktigt noga: ”Staden bedriver därutöver via olika nämnder och bolag ett arbete med att förbättra informationen för turister och engelsktalande. Detta sker redan idag i samarbete med SL, Vägverket och andra instanser.”

Vi gör redan detta, Åsa Hagelstedt.

*§ 7 Motion om ungdomsmottagningar (utl. 2009:57)**Motion om tillståndet på Sergels torg - "Ska vi göra nåt" (utl. 2009:207)**Motion om en helhetssyn på uppföljning och samordning av insatser för ungdomar som inte går i gymnasieskolan (utl. 2009:203)*

Anförande nr 21

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande, kommunfullmäktige! Jag vill börja med att yrka bifall till den gemensamma reservationen från s, mp och v i kommunstyrelsen och därmed bifalla motionen.

Det är ett tag sedan jag skrev den här motionen. När jag räknar bakåt ser jag att det är två år sedan den skrevs. Jag skrev den en dag då jag fick ta del av en rapportering om tonårsaborterna i Stockholm. År 2008 var det så att antalet tonårsaborter sjönk i hela landet men inte i Stockholm. Här hade vi en markant ökning av ungdomsaborterna detta år.

Lena Marions som är överläkare för Sesammottagningarna i Stockholm kommenterade detta med följande i tidningen Stockholm City: Det är inte aborterna som är problemet. Det är tonårsgraviditeterna som är det stora problemet.

Hon menar förstås att sjukvårdens lösning inte är att öka antalet vårdplatser för att man ska kunna göra fler aborter snabbare, utan lösningen är givetvis att ha ett förebyggande arbete för att kunna förebygga tonårsaborterna.

Jag brukar återgå till min tjänst på kvinnokliniken varje sommar, och då brukar jag ofta hamna just på den avdelning där man gör de kirurgiska aborterna. Varje sommar får jag också en fråga från mina kolleger: Vad har ungdomsmottagningarna för roll och resurser att förebygga de oönskade graviditeterna bland tonåringarna, och vad gör politikerna åt detta? Det är den ständigt återkommande frågan, varje sommar.

Man hamnar också ofta i det värsta scenariet som kan bli när det gäller abortverksamheten. När köerna packas på blir det så att medicinska aborter blir kirurgiska aborter och kirurgiska aborter blir så kallade tvåstegsaborter, vilket orsakar onödigt lidande för unga tjejer, både psykiskt och fysiskt. Det här är något som är oerhört jobbigt att genomgå.

Därtill kommer att tonårsgraviditeterna faktiskt går hand i hand med sexuellt överförbara sjukdomar, framför allt klamydia. Ökar aborterna så ökar även klamydiafallen. Det har man kunnat konstatera. Dessa sjukdomar orsakar i ett längre perspektiv ofta infertilitet hos kvinnorna och därmed också för oss skattebetalare allt högre sjukvårdskostnader. Det är dyrare att göra dessa utredningar och behandlingar än att förebygga tonårsaborter.

Jag gjorde en rundringning till ungdomsmottagningar samma dag som jag skrev motionen. Det som överraskade mig var den ojämna bemanningen på de olika ungdomsmottagningarna. Det innebär att man inte följde de rekommendationer som

då fanns om antal anställda per ett visst antal ungdomar. På Järva Ungdomsmottagning sade man att de var bemannade så att de kunde hantera kön, men det fanns ingen tid för till exempel besök i skolor och på ungdomsgårdar i syfte att prata med elever i förebyggande syfte.

På Ungdomsmottagningen som har hand om ungdomar i Bromma och Vällingby var situationen betydligt värre. Där var bemanningen ännu lägre och antalet ungdomar i stadsdelen betydligt högre än på Järva. Barnmorskorna och kuratorerna hade inte ens tid att ta hand om alla som stod i kö till ungdomsmottagningen.

I de här områdena har givetvis inte sammanslagningen av ungdomsmottagningarna gjort det lättare och bättre för ungdomarna. Tillgängligheten har blivit sämre. Det är svårare att göra besök på mottagningarna. Om man sedan tittar på alla ungdomar som inte har SL-kort så försämrar detta tillgängligheten ännu mer. Om man bor på Järvafältet kan man faktiskt inte gå till sina föräldrar och be om pengar till den resan. De flesta vågar inte berätta det för mamma och pappa.

Allt detta kan förhindras med förebyggande arbete, och det handlar om att ha en bemanning som möjliggör förebyggande arbete bland ungdomarna, ett uppdrag som är väldigt tydligt för ungdomsmottagningarna. Det är givetvis så att bemanning kostar resurser.

Jag får egentligen inget svar från borgarrådet. Motionen är besvarad men inte så att den svarar på de frågor och synpunkter som vi tre som har skrivit motionen har. Just nu är det tyst kring tonårsaborterna, men vi vet också att de här siffrorna ständigt går upp och ned. För att det inte ska vara så borde man ständigt ha ett förebyggande arbete.

Nu har vi ett nytt samverkansavtal med landstinget, men jag kan inte uppfatta att det har blivit bättre, mer personal eller mer tillgängligt för ungdomarna. Personalen som arbetar är oerhört engagerad men har inte tillräckligt med tid för att ta hand om de stora ungdomsgrupperna. Otillgängligheten är kvar.

Jag anser inte heller att motionen är besvarad, utan det är bara en hänvisning till att man gör en översyn just nu och så har vi haft ett samverkansavtal att behandla i fullmäktige.

Bifall till motionen!

Anförande nr 22

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Mirja! Jag blir lite förvånad när ni hela tiden försöker hävda att ungdomar inte går till ungdomsmottagningar eftersom de inte har något SL-kort, och så nämner ni alltid Järvafältet. Du hänvisar till att du ringde runt 2008. Nu är det 2010.

Jag kan tala om att jag har talat med vår stadsdelsförvaltning – Spånga-Tensta – som inte på något sätt tycker att det är någon minskning. Tillgängligheten har ökat, eftersom man har möjlighet att ha öppet oftare när man inte har så sårbar bemanning som man har när man har små ungdomsmottagningar. Dessutom är det så att

ungdomar kanske hellre går där inte halva släkten ser att man går in genom porten till ungdomsmottagningen, utan man kan vara lite mer anonym, detta kanske alldeles särskilt i de här områdena där man har olika inställning till sexualkunskap och annat.

Att fortsätta hävda sådant här som inte är en sanning är tråkigt och misskrediterar faktiskt dem som bor där.

Anförande nr 23

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande, fullmäktige och Ann-Katrin Åslund! Det är märkligt att du aldrig kan låta bli att påstå i debatten att vi ljuger! Det är den ständiga repliken från din sida sedan 2006 – vi ljuger.

Vet du vad, Ann-Katrin? Jag försökte faktiskt ringa i dag, men det fanns knappt någon telefontid. Jag fick inte tag på dem. Jag kunde inte få tag på någon barnmorska som kunde besvara mina frågor, 2010, och det är faktiskt så att en del ungdomar anser att ungdomsmottagningen på Järva efter sammanslagningen har blivit otillgänglig.

Du pratar med förvaltningen. Det är väl självklart att din förvaltning säger att det inte har blivit så. Men prata med barnmorskor, kuratorer och ungdomar!

Anförande nr 24

K a r i n R å g s j ö (v): Nu går vi till nästa motion; det går ju undan här. För att veta var vi är någonstans så är rubriken på den motionen *Om tillståndet på Sergels torg - "Ska vi göra nåt"*.

Jag tycker att acceptansen för utsatta barn och ungdomar i den här staden är för hög, helt enkelt. Skulle ni acceptera att era döttrar och söner stod på Sergels torg och hängde på kvällarna och nätterna? Jag tror inte det. Jag tror att ni skulle vara fruktansvärt oroliga för dem.

De rapporter vi har fått i social- och arbetsmarknadsnämnden från ungdomsjouren visar att det står ungefär 100-200 ungdomar där på somrarna och även annars och hänger i denna destruktiva miljö. Det är inte vilka ungdomar som helst, utan det är de ungdomar i den här staden som har det absolut jobbigast. Det här är en klassiker. Sergels torg har aldrig varit ett jättekul ställe på kvällarna.

Då kan man fråga sig om inte vi klarar av att härbärgera de här ungdomarna och göra något mer för dem. När jag tittar på era svar i den här motionen kan jag inte se det.

Under den här mandatperioden har droganvändningen i Stockholm ökat. Det är väldigt många unga som driver runt på stan och inte vill gå hem till sina föräldrar som är alkoholmissbrukare eller mår psykiskt dåligt. För er som har sett Stefan Jarls filmer känns de här ungdomarna igen på något sätt, och det brukar inte gå så himla bra för dem. Man gör nämligen saker alldeles för sent för de här ungdomarna. De har ett socialt arv som de bär med sig genom livet.

När dessa rapporter kommer upp tycker jag att man i staden, tillsammans med polisen, kanske ska göra något mer effektivt än vad man gör nu. Det verkar inte ni vilja. Jag tycker att ni har en ganska lågmäld hållning till det som sker med ungdomar i den här staden och speciellt de ungdomar som just befinner sig på Sergels torg. Jag tycker att det är ett misslyckande att problemen på Sergels torg inte riktigt beaktas, att man inte gör något. Det uppsökande arbetet är inte på topp just nu.

Ni pratar om samarbete. Jag har försökt ta reda på vad det är för typ av samarbete som har stärkts under den här perioden. Vi kan inte se det – inte på Sergels torg i alla fall.

Vi ser ökad droganvändning i ungdomsgruppen. Vi ser killar och tjejer som inte går i skolan och inte arbetar. Ingen vet vad de gör. Några av dem står säkert på Sergels torg och hänger. Grejen är den att ganska många av de här ungdomarna dessutom är aktuella hos sina respektive socialtjänster i stadsdelarna. Det borde ju leda till att det händer något mer än att man bara rapporterar tillbaka och berättar hur det ser ut. Det är aningen passivt.

Vad är det för aktivt arbete som pågår? Kan inte någon i den här salen berätta det för mig och oss? Det vore superbra. Vad är det ni har gjort på Sergels torg? Hur ska ni förstärka arbetet?

När det gäller hemlösa ungdomar har de också ökat under den här mandatperioden, även om det just nu har mattats av. När man frågar stadsdelarna om de vill göra något mer på Sergels torg svarar de faktiskt positivt. Till exempel i Tensta och på Södermalm vill man jättegärna göra någonting, för man tycker att det här är ett problem. Men vi kan fortfarande inte se att det händer så mycket.

Det är en ganska enkel liten ansats som vi har fått till, och jag tycker att det är förvånande att ni inte hänger på att ge social- och arbetsmarknadsnämnden i uppdrag att i samverkan med polismyndigheten se över möjligheterna att trappa upp arbetat som riktas till ungdomar på Sergels torg och återkomma med en åtgärdsplan för hur staden i samverkan med andra ska nå och fånga upp ungdomar som vistas på Plattan och ge dem det stöd och den hjälp de har rätt till enligt socialtjänstlagen.

Hur ofta är ni på Sergels torg och kollar läget? Går ni förbi där någon gång vid elva eller tolv på kvällen? Det ser inte så kul ut där. Det är den här stadens ungdomar som dräller runt där, och vi kan inte se att ni under den här mandatperioden på riktigt har försökt sätta ned foten och fundera på vad ni ska göra för den här gruppen, vad ni ska göra mot den ökande droganvändning som vi faktiskt kan se i statistiken.

Bifall till reservationen från Vänsterpartiet, Socialdemokraterna och Miljöpartiet!

Anförande nr 25

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! Jag vill ta upp motionerna 8 och 31 – först ungdomsmottagningen, därefter insatser för unga som inte går i gymnasieskolan.

Vi instämmer med motionärerna att det bästa sättet är att arbeta förebyggande mot tonårsgraviditeter och sexuellt överförbara sjukdomar. Motionärerna tar i sin motion upp frågan om ett ökat antal aborter samt ökningen av de sexuellt överförbara sjukdomarna, bland annat klamydia, bland ungdomar och unga vuxna.

Ungdomsmottagningarna fyller en mycket viktig roll, men som det ser ut i dag skiljer sig bemanningen mycket mellan de olika stadsdelarna, och på många ställen räcker personalens tid inte till för utåtriktat arbete i skolan och på fritidsgårdarna.

Vi instämmer med motionärernas förslag om att staden och landstinget borde utreda ungdomsmottagningarnas uppdrag och resursfördelningen i syfte att kunna öka den utåtriktade verksamheten samt att staden och landstinget bör ta fram en plan för det förebyggande arbetet.

Eftersom möjligheten att förstärka ungdomsmottagningarnas reella verksamheter med statliga medel togs bort under 2008 har kraven ökat på stadsdelsförvaltningarna och utbildningsförvaltningen att inom befintliga budgetramar helt finansiera verksamheten.

När det gäller insatser för ungdomar som inte går i gymnasieskolan pekar motionen på en splittring av uppföljningsansvaret som skett för 16-19-åringar sedan nedläggningen av Navigatorcentrum. Inom ansvarsfördelningen av uppföljningsansvaret finns otydligheter när det gäller uppföljning och samordning av insatser för de ungdomar som inte går i gymnasieskolan. För att kunna sätta in rätt åtgärder måste staden skaffa sig en samlad bild av situationen. Det behövs en kartläggning baserad på utbildningsförvaltningens register, kompletterad om så behövs. Det behövs årliga sammanställningar så att utvecklingen kan följas och de insatser som görs utvärderas. Det behövs attraktiva strukturerade heltidsprogram inriktade på studier och arbete eller praktik som kan leda till arbete. Detta behöver tas fram. En samlad verksamhet som den som utgjordes av Navigatorcentrum passar förmodligen dessa ungdomar bättre än de jobbtorg till vilka de i dag är hänvisade. Ungdomar som inte får tillräckligt stöd, antingen att påbörja eller återuppta studier i gymnasieskolan eller annan meningsfull sysselsättning, riskerar att hamna i permanent arbetslöshet och på sikt i utanförskap.

Bifall till Miljöpartiets reservationer!

Anförande nr 26

K a r i n H a n q v i s t (s): Ordförande, fullmäktige! Den här motionen är, som Mirja Räihä Järvinen sade, föranledd dels av att det vid den tidpunkten rapporterades i massmedierna om det ökande antalet tonårsrapporter och också en kraftig ökning av antalet klamydiafall, dels av ett besök som några förtroendevalda gjorde ute på Västerorts ungdomsmottagning vid ungefär samma tidpunkt.

Där mötte vi en väldigt frustrerad personal som just då hade ett system att få ersättning för sin verksamhet genom att, som de sade, ”räkna pinnar”. Det betydde alltså att för varje provtagning som de gjorde fick de en pinne, och det gällde för dem att ta emot så många som möjligt för att kunna finansiera sin verksamhet. Det var vid den tiden inga problem, för det var fullt med ungdomar när det var mottagningstid på

den här ungdomsmottagningen. Personalen sade till och med att de satt ända ute i trapphuset.

De upplevde sig också kraftigt underbemannade, precis som Mirja nämnde här. Vid Västerorts ungdomsmottagning som har det största antalet ungdomar i den här åldern var bemanningen betydligt lägre än på många andra ställen. Det ska vara en kurator, en barnmorska och tio timmar läkare per 3 500 ungdomar. Här hade man en kurator på 17 500 ungdomar, och det säger sig självt att det är alldeles för lite personal. Man var naturligtvis också mycket ledsna och beklagade att man inte hann jobba med det viktiga förebyggande arbetet.

Vi har under förra året fått rapporter från ungdomsmottagningarna om vad orsakerna är till att man besöker dem, och det är väldigt varierande orsaker. Då ser man att resurser inte är tillförda efter de behov som finns. Några exempel: Ute i Enskede har ungdomsmottagningen för sexuella övergrepp 14 och Västerort har 26. Aborter: Farsta 26, Järva 19 och Skärholmen 3. Kontaktsparning: Västerort 36 och Södermalm bara 5. När det gäller relations- och samlevnadsfrågor har Farsta 15 och Järva 94.

Ni förstår att det här säger en del om hur resursfördelningen slår snett när det är så olika behov ute på ungdomsmottagningarna.

I utlåtandet instämmer både socialtjänstförvaltningen och SLK i hur betydelsefull den förebyggande verksamheten är, men den har nu fått stå tillbaka på grund av att man har så pass många besök och för dåligt med resurser.

Jag vill därför yrka bifall till vår motion och ser fram emot att få några glädjande rapporter att det har skett en förändring under dessa två år. Men det är inte tillräckligt, vad jag har förstått. Vi ser fram emot borgarrådets svar på motionen, för i ärendet är det egentligen inget svar.

Anförande nr 27

B e r i t K r u s e (s): Med risk att upprepa mig – vi är tre på den här motionen – ska jag försöka vinkla från ett annat håll. Det blir intressant att höra, som Karin sade, vad Ulf Kristersson och Marie Ljungberg Schött har att säga, för det är ni som är ansvariga i den här frågan.

Det vi har konstaterat är att det är för låg bemanning. Vi pratar, Ann-Katrin Åslund, om Hässelby-Vällingby-Bromma och inte om din stadsdel. Det är skillnader på stadsdelar, det är det vi försöker betona här. Man måste titta på behoven hos ungdomarna.

Det resursfördelningssystem som Karin nämnde begränsar uppgifterna. Det som var tydligt och klart när vi för två år sedan granskade detta var att man inte hade pengar för att lägga arbetsuppgifter i förebyggande syfte för besök hos skolor. Det är allvarligt. Vi fick svaret från landstinget att det man kan bestämma själv. Men man kan inte riktigt göra det om resursfördelningssystemet ändras så att det begränsar sig till att man får per besök.

Utåtriktat arbete har alltså gått i stå sedan ni kom till makten. Det förebyggande arbetet är oerhört viktigt. Jag skulle i mitt inlägg vilja peka på en utredning, den enkät som gjordes 2006—2008, den nationella folkhälsoenkäten, som visar att Stockholmsregionen – även i och för sig Göteborg och Malmö – har en kraftigt ökad ohälsa bland ungdomar. Det här blir en viktig del, fast kanske inte i ungdomsmottagningens absoluta uppgifter, av samarbetet med andra. Samarbete måste man ha tid till, och man måste ha resurser för det för att kunna genomföra det.

Det visar sig i den nationella folkhälsoenkäten att oro, ängslan och ångest är stor hos våra ungdomar, och det är mycket allvarligt. Då kan man konstatera att ungdomsmottagning är en plats som skulle kunna vara en trygghet för de flesta, en plats att söka sig till när det kärvar på det ena eller det andra sättet.

Frågan är alltså till socialborgarrådet och till Marie: Har ni ändrat på något under den här mandatperioden? Har ni ändrat på den låga bemanningen? Har ni ändrat resursfördelningssystemet så att man kan ha råd och möjlighet att gå ut i förebyggande arbete och utåtriktat arbete? Har ni utvärderat det som ni trodde att ni var nöjda med, det som ni planerade från början?

Har ni koll på ungdomarnas behov? Satsar ni, tycker ni, i dag på uppsökande förebyggande verksamhet för dessa ungdomar?

Bifall till reservationen.

Anförande nr 28

Marie Ljungberg Schött (m): Ordförande, ledamöter! Mirja Räihä Järvinen och några till tar upp en väldigt viktig fråga i sin motion, en fråga om hur ungdomsmottagningarna fungerar. Det är en av mina absoluta favoritfrågor, jag tycker att det är så viktig. Det här är en verksamhet där ni blandar ihop äpplen och päron. Hälften drivs av landstinget som bemannar med barnmorskor, och hälften drivs av kommunen som bemannar med kuratorer. När ni pratar om ersättningsmodellen är det inte kommunens ersättning utan landstingets ersättningsmodell. Det får ni gärna bråka med mig om, men inte här och inte nu.

Ungdomsmottagningarna är en de verksamheter där vi samverkar som fungerar allra bäst. Jag tror inte att vi ska oroa oss för att de inte fungerar. Däremot har ni alldeles rätt i att de är mycket efterfrågade, och det är ganska högt tryck. Vi har precis antagit det som ni delvis efterfrågar, nämligen en överenskommelse mellan kommun och landsting om arbetet. Det håller man på med ute på fältet att försöka bryta ned i lokala överenskommelser, en för varje mottagning.

I det här uppdraget ingår att man ska göra uppsökande förebyggande besök i varje skola, i varje klass. Riktigt när man gör det pekar vi inte på, utan det får man välja beroende på hur det ser ut i de olika stadsdelarna.

Det vi behöver oroa oss för är ungdomarna och deras ibland riskabla levnadssätt. Jag tycker inte att man ska moralisera, men man måste vara realistisk och inse att det kan leda till en hel del risker. Tjejer som utsätter sig för att bli gravida och som kanske måste genomgå abort utsätter sig för risken att smittas av allvarliga sjukdomar. Mirja

pekar på klamydia, som i sig är allvarligt. Själv vågar jag knappt tänka på vad som skulle hända om hiv fick fäste i ungdomsgruppen. Det tänker jag inte på.

I dag ser det lite ljusare ut än vad det gjorde, Mirja, när du skrev motionen. Det totala antalet aborter i Stockholm, och då även ungdomsaborterna, har minskat. Relationen mellan de kirurgiska aborterna och de medicinska har blivit mycket bättre. Procenttalet för de medicinska har ökat väldigt mycket på de kirurgiskas bekostnad.

De avtal som vi från kommunen och landstinget kräver ett besök hos kurator inom en vecka. Man kräver att en medicinsk abort ska vara genomförd inom två veckor, om det inte är så att en tjej har sökt för sent. 2009 års verksamhetsberättelse från Smittskydd Stockholm visar att vi äntligen har lyckats bryta trenden med de ökade klamydiafallen. Det var 10 procent mindre förra året. Det är jättebra.

Jag har hemskt mycket mer att berätta för er, och jag återkommer.

Anförande nr 29

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande, fullmäktige! Ingen kan vara gladare än vad jag är om det är så att siffrorna visar att antalet minskar. Som du minns sade jag att siffrorna går upp och ned. Ibland minskar antalet därför att man har hittat ett sätt att förebygga. Sedan slutar man att använda preventivmedel, framför allt kondom, när det minskar, och så får vi skyhöga siffror igen.

Det är riktigt som du säger att det här inte är en landstingsdebatt, men det underlättar inte att de på kirurgiska avdelningar tar ut semester samtidigt under somrarna, vilket gör att fallen hopar sig på sommaren. Det brukar jag ta upp med landstingspolitikerna.

Man talar i samverkansavtalet om förebyggande arbete, men om det finns en kurator på 17 000 ungdomar i Västerort, hur ska den kuratorn kunna gå ut och förebygga? Jag tror inte att det är möjligt, Marie. Utöver uppdraget måste man få resurser för att kunna göra det som krävs. Vi behöver fler kuratorer.

Anförande nr 30

M a r i e L j u n g b e r g S c h ö t t (m): Jag tycker inte att vi ska slå oss för bröstet och säga att allting är jättebra. Det hoppas jag att ni inte uppfattade att jag gjorde. Det här är en fråga som vi ska fortsätta att arbeta med, och det ska vi fortsätta att arbeta väldigt mycket med.

Jag tror, och jag hoppas att jag har rätt, att minskningen av klamydia består. Åtminstone några av er som har jobbat med de här frågorna vet att vi hade en enorm topp av klamydia. Den berodde på att det blev en mutation i själva klamydiasmittan som gjorde att det var svårt att upptäcka den. Under hela den tiden som man friskskrev en massa tjejer som hade klamydia tills man upptäckte att de var smittade hann det bli en enorm topp.

Det har varit så svårt att vända det, och äntligen är det på väg att vända, väldigt mycket tack vare förebyggande arbete där inte minst Lafa, som gjort jättebra

kampanjer, har varit på alla ställen där ungdomar vistas och delat ut kondomer, berättat om risker och så vidare. De får rätt mycket resurser för att göra det. Det är mycket tack vare det som vi har lyckats vända trenden, och det ska vi fortsätta att arbeta för.

Anförande nr 31

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Jag vill återvända till frågan om Plattan, eller Sergels torg ska jag kanske säga så att alla vet vad vi pratar om. Sergels torg är historiskt belastat, det är ingen tvekan om det. Vi vet sedan många år tillbaka om Sergels torg som kanske ett epicentrum i en del av Stockholms sociala problem, inte minst när det gäller droghandel och drogbruk. Nu är inte Plattan utan konkurrens på den fronten, ska man ha klart för sig. Det är inte heller så att Plattan alltid är den värsta platsen, varken för missbruk, för narkotikaförsäljning eller för ungdomarna att vara på.

Det är just att det är tufft på Plattan som vi har haft omfattande insatser där under rätt många år. Ungdomsjourer har det normalt som sin utgångspunkt. Vi har ett omfattande polisiärt arbete med unga människor. Vi har samverkan mellan socialtjänsten och polisen och Maria Ungdom som har fokuserat ganska mycket på Plattan. Allt detta beror på att vi tycker att problemen där relativt ofta är allvarligast.

Detta sagt delar jag i många stycken både den problemanalys som görs i motionen och den som ges i svaret. Så landar jag i slutsatsen att vi därför arbetar mycket på plats. Jag är inte emot själva ansträngningarna. Tvärtom gör vi ansträngningar därför att vi har ganska stora problem där, dock inte bara där. Vi ska heller inte tro att bara för att vi gör ansträngningar på plats så löser vi automatiskt problemen. Vore dessa enkla problem att lösa hade vi löst dem för länge sedan. De är tvärtom svåra att lösa. Det är unga människor som ofta är i socialt belastade situationer fast de inte begår några brott. Det är unga människor som har rätt att vara där, unga människor vars föräldrar borde bekymra sig mer för att de är där men som inte gör det.

Ytterst är det fråga om att vi tycker att det är bra att unga människor utan sociala problem också finns där. På Plattan som är en av de farligaste platserna finns det gott om folk. Det är de folktomma platserna vi normalt sett brukar bekymra oss mest för, inte de platser där många människor finns samtidigt.

Ändå ska jag säga att det har gjorts mycket saker för att försöka förbättra läget där. Vi har rätt mycket att lära oss av jobbet i Göteborg med snarlika platser, där vi samarbetar ganska mycket. Hela projektet med unga vuxna på härbärgena har bland annat fokuserat på dem som har sin ursprungliga hemvist på Sergels torg. Hemlöshetsjourerna har varit ganska framgångsrika att hålla människor borta både från sådana platser och från våra härbärgen.

Jag tycker sist men kanske allra mest att samverkan mellan polis och socialtjänst, med alla de brister som hela tiden finns – jag läste en utmärkt intervju häromdagen med Carin Götblad i tidningen om detta – i vår organisation och intresset för varandras verklighet och varandras möjlighet att göra insatser på den andres område är bättre än på väldigt länge. Jag möter ofta i dag medarbetare på socialtjänsten som inser att gränsytan mot polisiärt arbete med ungdomar kanske är vårt allra viktigaste

område. Vi har gemensamma klienter med polisen. Jag möter i dag poliser som är djupt engagerade också i de preventiva insatserna, i de sociala bakomliggande faktorerna.

Jag tror precis som Karin att både de lokala poliskontoren och arbetet med framför allt dem som skulle ha landat i väldigt stora motsättningar i alla våra mest invand-
rartäta områden har varit framgångsrikare i Stockholm än på många andra ställen, alls inte primärt på grund av socialtjänstens arbete men kanske primärt genom polisens arbete. Jag tycker att dessa har samverkat ganska bra. Det är långsiktiga processer.

Det är inga snabba segrar, problemen finns kvar. De finns inte alls bara på Sergels torg. Underskatta inte problemen på Sergels torg, men tro inte att de bara finns där eller att de alltid fokuserar bara på Sergels torg.

Anförande nr 32

K a r i n R å g s j ö (v): Nej, Ulf, vi tror inte att problem bara finns vid Sergels torg. Grejen är att det i rapporterna från ungdomsjouren var ett otroligt tryck. Man berättar där att det finns ungefär 200 ungdomar på Sergels torg. Nästan samtliga mår dåligt på olika sätt. De är redan aktuella inom socialtjänsten.

Dessvärre är det vidare så att social- och arbetsmarknadsförvaltning skriver att personalen inte räckte till för att klara det ordinarie arbetet under många helger under 2009. Hallå, borde inte varningsklockorna ringa? Jag tycker att Sergels torg är en symbol för ett misslyckat socialt arbete oavsett vilken majoritet som styr i den här staden. Och jag gillar inte att gå över Sergels torg klockan 23 och 24 på kvällarna och se utsatta unga hänga där. Jag tycker att vi borde kunna göra mer. Det handlar om att vuxensamhället inte ska kapitulera utan vara på plats.

Anförande nr 33

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Som jag sade delar jag i många stycken analysen av problemen vid Sergels torg. Jag ville bara säga att det finns många andra ställen också.

Den sammanlagda erfarenheten mellan polisen och socialtjänsten tror jag är att de lika ofta är bekymrade över unga grabbar på Järvafältet som begår sina allra första strategiska brott och unga flickor på Östermalm som dricker sin allra första alldeles för omfattande fylla. Dessa konstituerar långsiktiga sociala problem som är i ungefär samma klass. Detta är inte ett försök att förringa problemen vid Sergels torg, men vi har flera saker att göra samtidigt.

Anförande nr 34

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige! Det här är tre väldigt viktiga motioner, tycker jag. När det gäller ungdomsmottagningar tycker jag att Marie Ljungberg Schött gav en heltäckande genomlysning av vad som pågår, så jag tänker inte förlänga debatten för den delen.

Men jag vill ändå påpeka att det finns många som kanske inte vill uppsöka ungdomsmottagningarna direkt. Då är det väldigt bra att det finns kontakter att ta på nätet. Regeringen har stött den nya ungdomsmottagningen på nätet umo.se som har varit en enorm framgång. Vi är många som jobbar åt samma håll, det kan man inte komma ifrån. Det är ingen ersättning för de vanliga ungdomsmottagningarna, men det behövs hur många komplement som helst.

När det gäller Sergels torg är det ganska tråkigt att behöva tänka på att de här problemen har funnits i 30—35 år. Det har gått upp och ned, och det har varit ungefär samma typ av ungdomar som har varit där. Vi måste ständigt kämpa vidare. Man kan inte lösa de här problemen en gång för alla och tro att vi är klara, utan det handlar om samverkan, samverkan och åter samverkan. De här ungdomarna bor någonstans från början, ofta i ytterområdena. Därför måste man starta redan där.

Vi pratar om samverkan mellan polis och socialtjänst, och det är viktigt. Men de här ungdomarna har en gång varit barn och ungdomar, och de flesta har föräldrar som behöver stöd och hjälp och som också måste finnas ute.

Slutligen handlar den tredje motionen om ungdomar som faller mellan stolarna i fråga om helhetssyn och samordning av tjänster. Då är det viktigt att tänka på att gymnasieslussen följer upp och försöker hitta en bra plats för de här ungdomarna. Det lyckas inte alltid, men vi är ute på stadsdelarna som har ansvaret. Det ansvaret måste vi ta och ta på ett bättre sätt kanske. Därför är samarbetet oerhört viktigt. Det är ingen lösning, som vi kunde höra här, att det finns navigatorcentrum, och så skulle allting vara frid och fröjd. De ungdomar som inte vill söka sig till de platser som erbjuds är inte beredda att starta en utbildning via navigatorcentrum, utan det är andra åtgärder som måste till och samarbete med dessa ungdomar. Där har vi stor hjälp av de lärlingsutbildningar som kommer. Man kan se ute på Järvafältet hur många faller igenom systemen, och där kommer man nu att starta olika former av program för den här typen av ungdomar. Men namn på verksamheterna löser aldrig några problem.

Bifall till kommunstyrelsens förslag när det gäller alla de här tre motionerna.

Anförande nr 35

K a r i n R å g s j ö (v): Det är kul att du pratar om förebyggande arbete. Jag tycker att Sergels torg är ett typiskt exempel på ett misslyckat socialt arbete, och det oavsett majoritet. Jag tycker att man kan göra mer där. Det är en öppen plats.

Det finns inte, i alla fall de gånger jag har varit där, en uppsjö av personer som står där från vuxensamhället. Man lämnar över de här ungarna till att vara med varandra. Det här är ungdomar som har väldigt trasiga hemmiljöer. Så är det. De har föräldrar som är missbrukare. De har föräldrar som mår psykiskt dåligt. Enligt de flesta rapporter som vi har fått in är de också aktuella hos sina socialtjänster. Unga som är aktuella inom socialtjänsten ska inte stå på Sergels torg egentligen.

Det här är ett gemensamt politiskt misslyckande. När de här rapporterna trillar in borde ni ha agerat direkt. Ni borde ha satt ihop en styrka i staden, en styrka med

fältassistenter, från Maria Ungdom och så vidare, men ni har valt att inte satsa en krona mer under den här mandatperioden på Maria Ungdom.

Anförande nr 36

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Det verkar som att du tror att kronor löser allting. Det är inte så, det är samarbete som är det viktiga, som är nyckeln till alla de här sakerna.

Jag tycker inte heller att Sergels torg är någon lämplig miljö, varken för ungdomar som är på glid eller för ungdomar som inte är på glid. Jag skulle inte önska att någon höll till där över huvud taget annat än att gå till och från. Det är ett problem som vi delar med alla storstäder. Vi ska absolut inte ge upp, och därför måste man ständigt hålla på. Tror du att du ska kunna rensa Sergels torg helt och hållet? Det är nog en utopi.

Anförande nr 37

J a c k i e N y l a n d e r (v): Ordförande, fullmäktige! Det sista vi hörde var ”utopi”. Det är så man inte vet om man ska skratta eller gråta.

Jag har själv varit en bland sådana ungdomar när jag var 15, 16, 17 år. Mina barnbarn har också varit bland sådana. Det jag ser i dag är att det ser värre ut än vad det gjorde då därför att det geografiska läget är annorlunda i dag. Då var man vid Mariatorget, Slussen och Sergels torg. I dag är det Gullmarsplan, Tensta, Rinkeby. Jag räknar upp dessa så att borgarrådet som kommer från Strängnäs ska veta vad alla platser heter i staden.

Det är värt att åka ut och se hur det ser ut för de här ungdomarna. Det är inte ungdomar som har föräldrar som bryr sig. De här har inga föräldrar. Deras föräldrar har inte den blekaste aning om var de är. Vi ser hur knopparna börjar brista, våren är på väg, sommaren kommer, och med tanke på hur det ser ut med ungdomsarbetslösheten blir jag orolig. Då förstår jag inte hur man kan säga att det ser bra ut, att det görs mycket, att man inte ska ha nollvision i den här verksamheten. Det är för mig obegripligt.

Bifall till motionen. Karin Rågsjö tror inte, hon vet – det vill jag lägga till.

Anförande nr 38

K a r i n R å g s j ö (v): Nu ska vi prata om ungdomsarbetslöshet. Det är någonting som ser illa ut just nu, minst sagt. Det är trist att behöva säga det. Den här motionen skrevs i april 2008. Det har gått en tid sedan dess, men det jag vill säga är att vi hade rätt den 28 april när vi lämnade in motionen. Den revisionsrapport som har kommit in om de ungdomar mellan 16 och 20 år som inte går i plugget och som inte jobbar slår ned på det här. Det är bristande samarbete i Stockholm när det gäller den här gruppen. Det var det vi skrev i motionen. Så kom revisionsrapporten i januari, eller om det var redan i november.

Det är trist att behöva säga att ni inte har gjort speciellt mycket åt den här gruppen fastän det har tickat på under mandatperioden. Det här är de ungar, de killar och tjejer, som så att säga står utanför utanförskapet. Dem borde ni ha gjort någonting med för länge sedan, det vill säga sökt upp på ett annat sätt än med ett brev. De här killarna och tjejerna bryr sig inte om ifall de kommer fem brev i deras brevlåda. Lite mer aktion hade vi förväntat oss.

Det här är ett jätteproblem, och det här kommer att bli ett jätteproblem. Ingen vet vad de här killarna och tjejerna gör. En del av dem ägnar sig åt kriminell verksamhet, det är jag ganska övertygad om.

Vi har ofta pratat om brottsbekämpande åtgärder och så vidare. Men i den här frågan, när det tickar på för den här ungdomsgruppen, har ni inte gjort speciellt mycket. Det har gått fyra år. Jag är jättebesviken!

Vem ska göra vad? Vad ska utbildningsförvaltningen göra, vad ska sociala och arbetsmarknadsnämnden göra, vad ska stadsdelarna göra? Ingen vet. Var är sammanhållningen? Var är coachningen? Ingen vet, den här gruppen bara finns. Ännu mer besviken blir jag när jag tittar på revisionsrapporten. Exempelvis var det åtta veckors väntetid på jobbtorget i Farsta för ungar att få träffa någon – åtta veckor! Hallå, det är inte bra.

Den arbetslöshet vi har i staden för unga och unga vuxna är alarmerande. Långtidsarbetslösheten har ökat på ett år med nästan 200 procent, om jag inte har sett helt fel i siffrorna.

Den här motionen skrev vi därför att vi var oroliga. Vi är lika oroliga fortfarande. Ingen tar ansvar för den här gruppen. Vi kan inte spåra någonting i arbetet med den här målgruppen. Det är en jätteviktig målgrupp. Det säger alla på jobbtorgen som jag träffat.

Det finns ingen struktur för 2 000 ungdomar som ingen vet vad de pysslar med. Det kan väl inte vara så himla svårt att rigga ett system? Ni är så bra på att rigga andra system, säger ni.

Det här kommer att förstärka det utanförskap som ni pratar om. Ni har själva förstärkt det i den här staden. Vi på den här sidan är oerhört besvikna och förvånade över att ni inte har lyckats ta lite mer steg framåt när det gäller ungdomar och unga vuxna. De här personerna saknar utbildning. En del har hoppat av grundskolan redan. Ni kan förstå ungefär framtidsscenarioet för de här killarna och tjejerna. Det är så mycket mer man skulle kunna göra och som vi skulle kunna vara överens om. Men ni har valt att ha en väldigt passiv hållning. Det har drabbat de här ungarna väldigt hårt.

Jag yrkar bifall till den reservation som vi har lagt från v, s och mp.

Anförande nr 39

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Självklart räcker det inte med ett brev till de här ungdomarna. Det viktiga är, som jag sade i mitt inlägg, att gymnasieslussen

lämnar möjligheter till olika former av placeringar och utbildningar. Men grejen är det att vill man inte ha någon form av utbildning är det stadsdelsnämnderna och socialtjänstens ansvar, och då räcker det förstås inte med ett brev. Den här gruppen är speciell, och man måste ha en kontakt direkt.

Det är en viktig målgrupp. Jag verkar själv i en stadsdel med många ungdomar, ofta är det pojkar. Det är inte så att man kan sätta ett program under näsan på dem, utan det är ungdomar som måste motiveras.

Anförande nr 40

K a r i n R å g s j ö (v): Jag kanske är oerhört naiv, men jag tror att om man skulle anstränga sig med de här killarna och tjejerna skulle man kunna göra någonting. Man kan inte bara se hur tusentals ungdomar går utan arbete, inte går i skolan, ingen vet vad de gör. Borde vi inte ha resurser för det? Vi är Sveriges största stad, vi borde ligga i täten, vi borde ha tagit fram metoderna.

Den här gruppen är de som sedan kommer att knacka på härbärgena och fråga om de får komma in. Ska man göra någonting ska man göra det systematiskt och med ett slags struktur. Det har ni misslyckats med. Ni har haft förutsättningarna, och ni har valt att göra annat. De på jobbtorgen är jätteoroliga för den här gruppen. Jag har hälsat på hos Hässelby jobbtorg. Där har man i och för sig en viss koll, men man är orolig, för man vet åt vilket håll det går.

Anförande nr 41

E r i k S l o t t n e r (kd): Fru ordförande! Jag är, som hela Alliansen, orolig för den här gruppen ungdomar som alltid har funnits och finns i dag. Men vi kan inte alltid bara ta hand om dem, utan vi måste agera och förebygga och se till att så få ungdomar som möjligt hamnar tidigt i utanförskapet. Då tror jag att skolreformen och gymnasiereformen med ett bättre individuellt program, med betydligt bättre yrkesutbildning, med bättre lärlingsutbildning som kommer att kunna fånga upp många av de ungdomar som håller på att hamna i gråzonen är väldigt viktiga beslut som vi har fattat. Det har ni tyvärr varit emot. Det är viktigt med skolsystemet så att så få ungdomar som möjligt hamnar utanför.

Jag känner inte igen diskussionen att vi är ointresserade, vi är passiva, vi gör ingenting. Vi är väldigt engagerade i de här frågorna. Men det är inga lätta frågor. Nu har vi tillsatt en grupp i olika förvaltningar som ska se över ungdomar som har hamnat i gråzonen. Det tycker jag är en bra början.

Anförande nr 42

K a r i n R å g s j ö (v): Den här motionen är från 2008, från för två år sedan ungefär. Under denna tid skulle man ha önskat att ni satte ned foten och gjorde någonting. Man kan inte prata om någonting som kommer, en skolreform som kommer. De här ungarna finns där redan. Jag lovar att om ni inte gör någonting kommer – och jag hoppas att vi på den här sidan kommer att göra någonting åt det – ett antal ungdomar att gå under. Det är ungdomar som inte har någon sysselsättning,

som står utanför skolan, som står utanför arbete, som inte har föräldrar med kontaktnät och som under en lågkonjunktur har tillåtits att bara vara.

Dessa ungdomar kommer att få det väldigt svårt framöver. Ni har haft förutsättningar, men ni har valt att prioritera på ett helt annat sätt. Inte ens i den budget som Alliansen har levererat på andra sidan vattnet har ni lyckats leverera någonting som hjälper den här gruppen.

Anförande nr 43

B e r i t K r u s e (s): Fru ordförande! Jag vill tillbaka till ungdomsmottagningarna en stund. När Marie Ljungberg Schött sade att det är ett svårt problem och pratade om äpplen och päron blev jag inte förvånad. Det är precis det ni inte har klarat av i den borgerliga alliansen, ett samarbete mellan landstinget och kommunen.

För att uppnå ett bra resultat måste man samarbeta. Vi gör det inom många verksamheter, inte minst ungdomsverksamheten och skolverksamheten. Jag undrar lite grann, och jag ställer en fråga till Ulf, vad ni egentligen tycker om det här. Du är på socialroteln ansvarig för kommunen, för staden. Tycker ni att vi har lagt tillräckligt resurser på verksamheten? Har du koll på vad som händer ute på våra 14 ungdomsmottagningar? Vet du hur ungdomarna mår?

Det här är ett väldigt viktigt samarbete mellan landstinget och kommunen som måste fungera. Det gör inte det alla gånger, inte minst tar det lång tid. Även om du pekar på att det finns positiva inriktningar i ert arbete är det långt kvar, som du också säger. Men vad tycker du, Ulf Kristersson, socialborgarrådet?

Anförande nr 44

D i k r a n D i s o n (kd): Fru ordförande! Jag ska återkomma till Plattan. Anledningen till att Karin har motionerat är att vi i socialtjänsten har fått rapporter om situationen på Plattan. Vi har sett med oro hur det har utvecklats, och det har kommit nya grupper som vi inte har vetat så värst mycket om. Majoriteten har precis som Karin varit väldigt oroad över den situationen och ungdomarna. Det är lite orättvist att säga att vi har varit för passiva, utan vi har gjort det som man kan förvänta av oss. Vi vill veta hur vi ska arbeta lite mer med situationen och se hur vi ska gå till väga. Vi har försökt att sätta in åtgärder.

Det är en sak som jag tycker fattas i diskussionerna, och det är familjens roll i de här ungdomarnas liv, hur viktigt det är att man stöder familjer, att man sätter in hjälp för att de ska kunna hjälpa sina ungdomar. Jag kommer ihåg i Rinkeby stadsdelsnämnd hur vi hade som huvudmålsättning att ta reda på de här ungdomarnas och barnens nätverk och utifrån det sätta in åtgärder och stödja. Jag tror att vi nådde väldigt bra resultat. Det är viktigt att vi förstår att problemet kräver en samverkan mellan kommunen, frivilligorganisationer och familjen.

Det är också viktigt att påpeka att ungdomarna inte vill träffa bara tjänstemän på deras arbetstid. Även om tjänstemännen naturligtvis gör ett bra jobb vill ungdomarna träffa människor, vuxna, som bryr sig om dem, som de kan ha förtroende för som

medmänniska. Det är därför oerhört viktigt att stödja familjen och frivilligorganisationerna.

Anförande nr 45

K a r i n R å g s j ö (v): Ja, Dikran, familjen är viktig. De här ungdomarnas föräldrar mår ofta inte så bra. Det är jag ganska övertygad om. Undersökningar visar som Anders Tengström har gjort på Maria Ungdom att 80 procent av dem som kommer dit för behandling eller som kommer till Maria Ungdom har föräldrar som har missbruksproblem eller mår psykiskt dåligt. Det kallas för det sociala arvet, precis det som Jackie pratade om förut. Det är något man bär med sig genom livet. Ska man göra någonting åt det ska man arbeta förebyggande.

När de här rapporterna landade på vårt bord borde de ha föranlett någon typ av aktion från er sida. Det inbegriper förstås också frivilligorganisationerna. Man kan inte sitta och vänta på nästa rapport som kommer året därpå och som säger ungefär samma sak och som dessutom säger att det har varit så lite personal att man inte har orkat vara där på helgerna.

Jag tycker att ni har haft en tillbakalutad hållning när det gäller ungdomsproblematiken i den här staden. Det är trist.

Anförande nr 46

D i k r a n D i s o n (kd): Det är naturligtvis inte riktigt så. Vi vore hemiska människor om vi bar oss åt på det viset. Så är inte fallet. Naturligtvis är det här ett problem som har en bakgrund, de här ungdomarna har en historia. Därför måste man arbeta förebyggande, sätta in resurser tidigare. I ärlighetens namn måste man säga, och visserligen har det påpekats ett antal gånger, att vi alla har skuld i det. Vi har alla misslyckats i det här. Vi har all anledning att samarbeta och medverka till att sätta de här ungdomarnas situation på dagordningen.

Anförande nr 47

M a r i e L j u n g b e r g S c h ö t t (m): Fru ordförande! Jag ska återkoppla till det Berit Kruse sade om ungdomsmottagningarna. Jag tittar rätt ofta på statistik som kommer från ungdomsmottagningarna, av förklarliga skäl från barnmorskor men också det som gäller stadsdelarnas kuratorer.

Jag tycker att det är glädjande att kunna konstatera att ungdomarna i hög grad besöker våra ungdomsmottagningar, även killarna, om än inte alls i den omfattning som man skulle hoppas på, men det är siffror som sakta men säkert stiger. Det tycker jag är bra.

Över staden ser trycket ut att vara ungefär likadant i alla stadsdelar och vid alla barn- och ungdomsmottagningar. Däremot kan man se att den individuella statistiken varierar väldigt mycket. Där är det så som vi har pratat om förut, att ungdomar väljer i större utsträckning var de vill gå. Det kanske är där man går i skolan, det kanske är där man bor, eller där man inte bor, där killen bor eller tjejen bor. Det viktiga är att de faktiskt går dit.

Förra gången vi stod här förra måndagen sade någon i debatten att vi hade gjort besparingar och att vi hade lagt ned ungdomsmottagningar. Jag sade inte då utan tänkte spara det till den här debatten att det inte är sant. Vi har inte lagt ned någon ungdomsmottagning, och vi har inte gjort några besparingar. I stället har vi slagit ihop ungdomsmottagningar, och det är en väldigt stor skillnad. Det är samma eller mer personal. Det är bättre lokaler, det är längre öppethållande, det är fler kvällstider. Det är betydligt mindre semesterstängt.

Under sommaren 2009 hade Stockholms samtliga ungdomsmottagningar öppet många fler veckor än man har haft någon annan sommar. Den största anledningen till det, eller en stor anledning i alla fall, var att Stockholms skolors ungdomsmottagningar valde att ha öppet hela sommaren i stället för som man gjort förut ha sommarstängt i nio veckor. Samtidigt satsade vi stora resurser på kondomkampanjer och så vidare som jag sade förut.

Det är svårt, och kanske helt onödigt, veta varför det här inte har fungerat. Men vi ska konstatera att trenden är vänd, och vi ska inte slå oss för bröstet och säga att allt är bra, utan vi ska fortsätta med de här enormt viktiga frågorna och se till att det blir ännu bättre.

Om jag skulle bli tvungen att välja ut en enskild verksamhet som jag är riktigt stolt över och som fungerade riktigt bra skulle jag välja ungdomsmottagningar. Där samverkar vi jättebra mellan kommun och landsting. Det verkar som att ungdomarna gör precis som jag och väljer ungdomsmottagningen. De hittar nämligen dit.

Med det anser jag motionen besvarad.

Anförande nr 48

B e r i t K r u s e (s): Då måste jag ställa en fråga till dig, Marie. Det är bra att vi är överens om att ungdomsmottagningarnas verksamhet är viktig. Det är förebyggande på många olika sätt, självklart. Men motionen kom på grund av att det var en snedbelastning över staden. Bromma-Hässelby-Vällingby har 17 000 invånare, en stor del.

Är det så att resursfördelningssystemet tillåter och ger utrymme arbetstidsmässigt att gå ut och bedriva uppsökande verksamhet, gå ut till skolorna, träffa ungdomar, flickor för sig och pojkar för sig? Det finns många olika typer av behov.

Anförande nr 49

M a r i e L j u n g b e r g S c h ö t t (m): Först ska vi konstatera att besöken är jämnt fördelade över staden. Det inte så som vi var lite bekymrade för, att alla skulle dras till just en ungdomsmottagning och trycket där skulle bli så stort att man inte maktade med det, men det ser faktiskt inte ut så. Ungdomarna går väldigt jämnt fördelade över staden, inte alltid i sin egen stadsdel, men vi hade inte kunnat konstruera det bättre om vi hade bestämt hur de skulle gå.

Det ingår i allas uppdrag att göra det som du kallar för uppsökande verksamhet. Man ska ut och träffa alla ungdomar i alla klasser. Det är klart att vi skulle kunna göra det

fler gånger och vid många fler tillfällen, men man gör det en gång. Man går inte ut utan tar in ungdomarna till ungdomsmottagningen. Det tyckte jag var fel när jag hörde om det första gången. Men nu har jag förstått att det inte alls är fel, för då lär de sig att ta sig dit, och det hela blir avdramatiserat. Det tror jag är jättebra.

Anförande nr 50

Hanna Berg (m): Fru ordförande! Karin gick otroligt tufft och vasst till attack mot vårt arbete när det gäller ungdomar till exempel på Plattan. Jag tycker att Erik har en väldigt klok poäng som hänvisar till det arbete som utförs av föräldrar och skolan och det arbete som vi gör den här sommaren med sommarjobb. Det är en viktig insats, man får träffa andra vuxna och så vidare.

Jag tror att den typen av möten är viktiga. Det ser jag i det arbete jag har varit engagerad i, i Klara kyrka som har en ungdomspräst som betalas av ett företag i city. Man har uppsökande arbete med många olika ungdomar från kyrkan. Man har musikgrupper som man har rekryterat direkt på Plattan genom bland annat att vara ute och steka pannkakor på fredag kvällar, prata med dem, få dem att känna förtroende, att komma till kyrkan och samtala och träffa andra vuxna. Man tar med dem i olika sammanhang, man träffas bland annat på hemgården i Gamla Stan.

Det är den här typen av kontakter som är viktiga för att man sedan ska kunna ta till sig, stanna och vara med i de olika insatser som görs, till exempel jobbtorg och utbildningar som man kan komma in på. Men det krävs mycket. Ni nämner det i er reservation.

Det är många olika typer av ungdomar som kommer från många olika miljöer. Säkert har de med sig ett socialt arv, men också väldigt många har karriärföräldrar som har för lite tid att lyssna på dem. I alla fall är det Klara kyrkas erfarenhet att man träffar många olika ungdomar i den miljön som har en önskan att sitta och samtala om ganska stora livsfrågor. Då krävs det vuxna och unga vuxna som har tid att lyssna på dem.

Det vi gjort med till exempel kometutbildningarna i stadsdelarna har i alla fall i min stadsdel varit framgångsrikt. Man stöder föräldrarna att komma till rätta med den problematik som deras barn har kommit in i.

Jag tycker att det är fel att måla upp en sådan bild som Karin gör. Det här är ingen ny problematik, ingen lätt problematik, och jag tycker att det är fel när du så ensidigt skäller ut den borgerliga majoriteten med tanke på de goda insatser som vi har gjort. Det arbetet bör självklart fortsätta.

Anförande nr 51

Karin Rågsjö (v): Jag tycker att ni kunde ha gjort mer. Det har kommit två rapporter om Sergels torg, inte en utan två, som var alarmerande. Ungdomsjouren beskrev där en verklighet som såg ganska illa ut. Nu har jag riktat in mig på bara Sergels torg, inte skrivit om helheten. Ska man göra någonting på riktigt ska man arbeta systematiskt med ett förebyggande arbete.

Jag kan inte säga att vi heller har lyckats med Sergels torg, men Sergels torg är på något sätt en symbol, och det säger jag fortfarande. Det är ett ganska misslyckat socialt arbete. Det behövs vuxna som står där och att man gör det i något slags organiserad form, oavsett om det är organisationer eller stadens olika fältarbetare.

Vi vet att de här personerna, killarna och tjejerna, på Sergels torg i så otroligt stor utsträckning dessutom redan är aktuella inom socialtjänsten för olika typer av åtgärder. Det är klart att man undrar om inte vi skulle kunna göra mer. Det tycker jag, oavsett majoritet.

Anförande nr 52

H a n n a B r o b e r g (m): Det är skönt att höra att du gör någon liten självrannsakan i frågan. Det handlar om många olika saker. Det handlar också om drogförebyggande arbete, delvis. Det är en blandning av ungdomar med och utan drogproblem. Det krävs många olika typer av samverkan och kontakter. Jag har varit med på nattvandringar i city – mammor, pappor, ungdomsjour och polis, fältarbetare.

Olika samverkansprojekt är bra, för man byter erfarenhet och förmedlar olika typer av kontakter. Jag tror att det kan göras mycket mer, olika insatser – lyssna på dem, ta dem på allvar men också stötta de vuxna runt omkring dem, till exempel deras föräldrar som kan hjälpa till att förbättra deras situation.

Anförande nr 53

A b d o G o r i y a (s): Ordförande! Det pratas ganska mycket om förebyggande arbete när man tar upp den här typen av problem. Låt oss gå tillbaka till BUS-utredningen som genomfördes under 2008. Vi vet att antalet barn som far illa har ökat. Vi vet också att anslagen till EUF har ökat med 10,9 procent, medan kostnaderna har ökat totalt med 25 procent. Resurserna betyder en hel del om man ska klara det förebyggande arbetet.

När det gäller arbetslösheten har vi senast i förra veckan fått informationen från Arbetsförmedlingen att antalet långtidsarbetslösa har ökat från 500 till 1 300 personer. Det enligt den rapport från Arbetsförmedlingen som vi fick tillgång till så sent som förra veckan.

När jag ställer frågan till personalen vad beredskapen är får jag svaret att det handlar om jobbtorg. När jag besöker jobbtorg får jag veta av personalen att en hel del av de här ungdomarna existerar varken i stadsdelarna eller på jobbtorgen. Det man säger från personalens sida är: Vi tror och vi vet att en hel del av de här långtidsarbetslösa ungdomarna försörjer sig genom kriminella handlingar.

I ytterstaden, där jag själv bor, ser jag en hel del av de här ungdomarna vid tunnelbaneppgångar. Det är enda platser där de kan samlas och känna sig trygga, och det av olika skäl, bland annat trångboddheten. Att det inte finns problem och att problemen inte ökar i Stockholms stad är inte sant, utan barn som far illa ökar. Ungdomar som inte har något jobb eller någon utbildning ökar också.

Med det yrkar jag bifall till motionen.

Anförande nr 54

J a c k i e N y l a n d e r (v): Ordförande, fullmäktige! Det är inte meningen att slå undan benen på er totalt och säga att ni inte har gjort någonting, Hanna. Det är inte det vi säger.

Men när jag går runt på häktena, åker runt och tittar på ställena hittar jag de här ungdomarna där, och det blir fler och fler som sitter på anstalter i Stockholmstrakten. Tyvärr är det så att invandrargruppen är alldeles för stor procentuellt sett. Det är killar som kommer från förorterna. De har inte, det kan jag lova er, varit på vare sig Klara kyrka eller Kris, knappt har kontakt med socialen. De har levt ett kriminellt liv tills de åkt fast. De har blivit anhållna några gånger, men nu är de häktade. Nu sitter de inlåsta.

Det är den gruppen jag märker. Dessa ungdomar är 17, 18 och 19 år. Det här har de hållit på med i tre fyra år. Det är så tragiskt att se hur det går för hela den här generationen; jag tar illa vid av det här. Det här får vi inte blunda för. Frivilligorganisationerna, kriminalvården, kyrkorna, socialarbetarna och andra gör ett kanonjobb. Men det måste till mer resurser! Resurser handlar om stålar, att anställa och vidareanställa, öka kompetensen, öka kunskapen och vetskapen. Ni skär till och med i frivilligorganisationernas hjälp. Snart har vi bara kyrkan kvar, men vi ska inte lägga allting i Guds hand.

Anförande nr 55

H a n n a B r o b e r g (m): Om det bara var en resursfråga, Jackie, vore det spännande att höra hur ni skulle ha kunnat göra med alla de resurser som ni har tänkt. Det finns inte lite resurser för det här arbetet. Det gäller att hitta nya sätt att samarbeta, nya idéer och så.

Det skulle vara jättekul att höra dig utveckla vad det är för typ av insatser som ska göras. Du pratar mycket om det som inte funkar. Jag kan hålla med om att det är en tragedi för varje ung person som begår brott och hamnar i kriminalitet och hamnar i fängelse, sådana som du träffar i ditt arbete och i din organisation. Men det skulle vara intressant att höra vad du tycker att man ska göra innan det gått så långt.

Anförande nr 56

J a c k i e N y l a n d e r (v): Jag vet inte, Hanna, om du medvetet missförstod mig eller inte. Det är inte så att jag sagt att ingenting görs eller att jag personligen skulle kunna göra det bättre. Det är inte det jag säger, jag sitter inte med facit i hand. Man måste kunna kritisera utan att ha bättre att komma med. Men jag säger inte att det är bra, att vi är kanonduktiga, att vi gör ett bra jobb. Det har jag inte heller någon vetskap om. Men jag ser att de här ungdomarna mår illa, sitter inlåsta och mår dåligt. Det är det, Hanna, jag säger. Jag säger inte att ni inte har gjort något eller att vi är bättre.

Jag säger att den här gruppen måste vi höja vår vetskap och vår kompetens om. Vi närmar oss sommaren, och jag är orolig. Är inte du det då blir jag riktigt orolig.

Anförande nr 57

K a r i n R å g s j ö (v): Socialtjänsten har tittat på hur mycket Stockholm betalar. Det visade sig att Stockholm har lägst kostnad av tre storstäder när det gäller individ- och familjeomsorgens barn- och ungdomsarbete. Fundera på det!

Vad vi pratar om är det förebyggande arbetet, att vi måste stärka det förebyggande arbetet. Då måste man börja tidigt, på mödravårdscentralen. Vi kan inte se att ni har arbetat åt det hållet. När jag träffar socialarbetare ute i stadsdelarna säger de: Vi jobbar jättemycket med brandkårsutryckningar. Det finns inte tid att arbeta systematiskt längre i stadsdelarna. Det oroar oss.

Det oroar oss också att drogproblemen eskalerar. Mätningar visar att antalet ungdomar som testar narkotika eller använder sig av narkotika ökar. Det är en varningssignal.

Vi är oroade för att ni inte har laddat in mer resurser i Maria Ungdom, som är vår guldgruva i den här staden. Vi tycker att Maria Ungdom skulle med det arbete de gör och den forskning de bedriver kunna hjälpa oss i den här staden att få i gång ett bra arbete för ungdomsgruppen. Ni har valt att skära ned i stället. Det är vi väldigt oroade för. Vi är oroade för att ni låter den här gruppen arbetslösa ungdomar som inte går i skolan eller arbetar bara vara.

Sammantaget tror vi att det resultat ni lämnar efter er kommer att bli att ett gäng ungdomar, ungefär 2 000, i den här staden blir de nya eventuellt hemlösa. Vi har sett att antalet hemlösa unga människor har ökat.

Sammantaget tycker vi på den här sidan att ni kunde ha gjort så mycket mer. Ni har suttit i fyra år och gjort för lite för den här gruppen. Det handlar om att stärka det förebyggande arbetet och vara på plats när det händer. Där har ni misslyckats.

§ 8 Motion Ge Fryshuset långsiktiga förutsättningar för verksamhet (utl. 2009:69)

Anförande nr 58

C e c i l i a B r i n c k (m): Eftersom motionärerna inte är närvarande tänker jag inte driva debatten – men nu ser jag att Emma är här. Så trevligt! För formens skull tänkte jag bara yrka bifall till kommunstyrelsens förslag, men nu får vi väl en liten debatt i alla fall.

Anförande nr 59

E m m a L i n d k v i s t (s): Gällande motionen som handlar om Fryshusets långsiktiga finansiering yrkar jag bifall till den gemensamma reservationen.

Anförande nr 60

K a r i n R å g s j ö (v): Vi tycker att Fryshuset gör ett fantastiskt arbete, precis som många andra organisationer gör i den här staden, med ett riktat arbete till barn och unga. Ni på den där sidan har alltid sett er som organisationernas bästa vän. Det gjorde ni också under valrörelsen 2006. Ni sade att ni skulle satsa rejält på de här frågorna. När man nu tittar på vad ni har satsat på kan man se att ni har valt att dra ned på frivilligorganisationerna i stället, vilket är lite märkligt. Det ska vi komma ihåg i valrörelsen som drar i gång nu.

Vi tycker att man måste bli bättre på att utvärdera de metoder som man arbetar med i det sociala arbetet, exempelvis som frivilligorganisationerna har gjort. Vi är lite förvånade över att ni under den här perioden inte har lyckats ta fram nya riktlinjer för arbetet med organisationer generellt. Jag tror att vi gjorde det under det första halvåret när vi hade tagit över makten i den förra mandatperioden. Men ni har inte gjort det. Vi undrar var ert nytänkande är när det gäller organisationer och utvecklandet av metoder inom organisationerna. Har ni något sådant?

Vi på den här sidan vill att kommunstyrelsen ger i uppdrag till berörda nämnder och organisationer att starta ett utvecklingsarbete med unga i riskzon. Det behövs för att vända skutan.

Bifall till den reservation som har lagts!

Anförande nr 61

C e c i l i a B r i n c k (m): Vad kul – då får vi ta debatten i alla fall! Jag ber om ursäkt, Emma, men jag såg inte att du var här.

Fryshuset bedriver en otroligt viktig och värdefull verksamhet för ungdomar; det är vi helt överens om. Den är så viktig och värdefull att Fryshuset får 15 miljoner om året av staden för att bedriva den. Det är inte många bidragsmottagare som får så mycket pengar. Vi har ändrat formen för stödet. Det har förts över från idrottsnämnden till socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden och hanteras numera under deras

budget. Fryshuset får pengar i ett treårigt avtal. Avtalsperioden löper ut den sista december i år, och då kommer det att omförhandlas.

Det är självklart att man hela tiden tittar på och omprövar de bidragsmottagande organisationerna. Jag vill påminna fullmäktige om att det även skedde under den tid när ett Karin Rågsjö närstående parti satt i majoritet i den här staden. Det gjorde ni också, och det är en självklar del av det ansvar vi har som bidragsbeviljande politiker.

Problemet med motionen är inte alla vackra ord som sägs om Fryshuset. Vi håller fullständigt med om dem. Problemet är att man vill åstadkomma något slags organisationsform som inte finns, nämligen en extern organisation som en del av staden. Man vill föra in Fryshuset som en fast post i stadens budget och därmed göra Fryshuset till något slags konstig organisatorisk skvader som flaxar omkring i ett beslutsmässigt vakuum. Ingen annan organisation behandlas på det sättet. Vi kan faktiskt inte göra så. Antingen har vi verksamheter som vi själva bedriver och som vi själva är huvudmän för, och de är fasta budgetposter i stadens budget, eller också har vi externa organisationer som vi ger bidrag till – som Fryshuset och hundratals andra organisationer. Det betyder inte att vi tror mindre på dem. Att vi organiserar det på det sättet betyder inte att vi tycker att deras verksamhet är mindre viktig. Vi kommer att fortsätta att ge bidrag till Fryshuset så länge de bedriver en verksamhet som är i linje med det vi vill ge bidrag för, och vi har inte sett några tecken på att någonting annat skulle vara på gång.

Eller är det kanske så att det motionären i längden vill är att kommunalisera Fryshuset? Det kan i så fall bli en intressant diskussion med KFUM, som är Fryshusets nuvarande huvudman. Jag tror faktiskt inte att det är så; jag tror att det bara är så att ni inte riktigt har reda på de organisatoriska förutsättningarna för verksamheten.

Bifall kommunstyrelsen!

Anförande nr 62

K a r i n R å g s j ö (v): Det vi tar upp från den här sidan – i det här fallet är det Miljöpartiet och Vänsterpartiet – är att det behövs en strategi när det gäller organisationerna så att det blir något slags långsiktighet inte bara för Fryshuset utan även för andra organisationer som lever under osäkra former. Man kanske skulle kunna hitta former som är något mer långsiktiga än att organisationerna ska sitta och vänta och se om de ska få pengar i december varje år eller inte.

Vi undrar fortfarande varför ni inte har kommit fram med nya riktlinjer. Vi tycker att det är lite märkligt. Ni har ju ändå haft lång tid på er, och riktlinjerna borde vara viktiga för er i ert arbete med organisationerna. Ni har gått på de gamla v-, s- och mp-riktlinjerna. Det gläder oss i och för sig att ni tycker att de var så bra att ni inte har gjort några egna. Men vad har hänt med de egna riktlinjerna? Det vore jätteintressant att veta.

Anförande nr 63

C e c i l i a B r i n c k (m): Men snälla Karin Rågsjö – vi har treåriga avtal med Fryshuset. Hur långsiktigt tycker du att det ska vara? Det är en extern organisation. Ska vi plocka ut en extern organisation ur det enorma spektrum av externa organisationer som vi jobbar med och ger bidrag till och sluta ännu längre avtal med den? Hur ska vi kunna motivera det gentemot alla andra? Varför just den organisationen och varför inte någon annan? Vi har avtal på tre år med Fryshuset. Det är en extremt lång period i den här världen. Jag tycker att det är ett system som hittills har fungerat bra, och jag tycker att vi ska fortsätta med det.

Anförande nr 64

K a r i n R å g s j ö (v): Cecilia! Det jag pratar om är den reservation som har lämnats in från Miljöpartiet och Vänsterpartiet. Vi pratar inte bara om Fryshuset, utan vi pratar om samtliga organisationer som arbetar med barn och unga där vi vill stärka upp avtalstider och så vidare. Det är det vi försöker säga. Varje organisation som arbetar med detta, exempelvis Ersta Vändpunkten som arbetar med barn till missbrukare och som inte heller har fått påbackning under de senaste åren, skulle behöva lite stadga för att veta. Vi tog ett helhetsgrepp från den här sidan, och vi pratar inte bara om Fryshuset.

§ 9 Motion om byggande av hisstorn med personhiss för ökad tillgänglighet till och från tunnelbanan i Farsta Strand (utl. 2009:88)

Motion om åtgärdsplan för att göra Stadshuset tillgängligt för alla (utl. 2009:161)

Motion om arbetet med tillgängligheten i offentliga miljöer (utl. 2009:171)

Motion om införande av 020-nummer i socialtjänsten (utl. 2010:14)

Anförande nr 65

A b d o G o r i y a (s): Ordförande! Målet under 1999 var att Stockholm skulle vara världens mest tillgängliga stad år 2010. När man läser borgarrådets svar under Mina synpunkter verkar det som om ambitionsnivån har sjunkit. Det lyder i stället *en* av världens tillgängligaste städer år 2010. Jag vet inte om man har insett att vi inte kommer att uppnå målet.

Under de senaste tio åren har staden genomfört en hel del åtgärder som har förbättrat tillgängligheten. Men för den sakens skull kan vi inte påstå att Stockholm är världens mest tillgängliga stad. Det är något som bekräftas av Funktionshindringsombudsmannens årsrapport. Hon pekar bland annat på vikten av eliminering av så kallade enkelt avhjälpna hinder inom stora delar av näringslivet. Det är något som stämmer väl överens med den undersökning som Håkan Wahlén gjorde tillsammans med några av det lokala handikapprådets medlemmar på Kungsholmen.

Enligt de årliga undersökningar som har genomförts bland annat med företagarna känner enbart 50 procent till målet. Enbart 40 procent känner till lagen om enkelt avhjälpna hinder och endast 15 procent svarar att de har planer på att förbättra tillgängligheten. Företagarna själva tycker att information, aktiv rådgivning, förbättrad tillsyn och uppföljning samt ekonomisk stimulans är oerhört viktiga för att uppnå målet.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning betonar vikten av att ekonomiska konsekvenser inte blir orimligt betungande för exempelvis fastighetsägaren eller näringsidkaren. Därför föreslår vi i vår motion en avsättning på 10 procent av de medel staden erhöll i samband med utförsäljning av Centrumkompaniets anläggningar till Boulton i en fond som avser att stimulera extra insatser för ökad tillgänglighet.

Därmed yrkar jag bifall till motionen.

Anförande nr 66

K a r i n R å g s j ö (v): Ordförande, ledamöter! Hur är det – svarar socialtjänsten när de som ibland har livsviktiga behov ringer? Kommer de rätt? Vi tror inte riktigt det. Är det så att de som har ett jättebehov av att få tala med en socialsekreterare också får det? Så är det inte. Jag har talat med många som inte kommer fram. Socialjouren säger samma sak.

Fattiga stockholmare – stockholmare som har dålig ekonomi och saknar fast telefoni – försöker nå socialtjänsten med mobiler laddade med kontantkort. Det är ingen framgångssaga, precis. Det kanske handlar om att de inte kan betala sin hyra och att de håller på att bli vräkta eller vad som helst. En del blir så desperata att de ringer 112. Då kopplar man dem till socialjouren. De samtalen har ökat.

Det här handlar om tillgänglighet och framkomlighet för personer som verkligen är i behov av snabb hjälp och inte bara ska hamna inom socialjourens lilla krets. Därför skulle vi vilja att man utredde om 020-nummer skulle vara lämpligt. Ert svar lät i och för sig från början positivt, men har blivit negativt på vägen.

SLK hänvisar i sin klokskap till de olika e-tjänsterna. Varje person i den krets vi pratar om har naturligtvis sin lilla laptop med sig – nej, så är det förstås inte! De kanske inte ens har en dator hemma. Social- och arbetsmarknadsnämnden säger däremot att det är okej att utreda detta. De stöder alltså motionen.

Det här är en självklar fråga, som egentligen inte är en politisk utan en praktisk fråga. Ni borde kunna säga att det här är ganska okej och att vi åtminstone kan titta på det. Vi ser inte att ni vill det, och det tycker vi är lite trist. Men Ulf Kristersson säger att frågan kanske kan utredas – så där lite fluffigt. Ska vi inte utreda den då, Ulf? Du anser att det inte ska skapas några särlösningar för socialtjänsten. Det anser jag. Om man ringer socialtjänsten och är i akut behov av hjälp har man en speciell situation som man kanske inte har när man som medborgare ringer och frågar om sopstationen har flyttat 4 meter eller inte. Det är en viss skillnad.

Den målgrupp vi pratar om använder sig inte av e-tjänster på samma sätt som andra. De har inte tillgång till dator, helt enkelt. Så krasst är det. Om man inte har ekonomi, är fattig, utan dator och riskerar att bli vräkt är det oerhört bra med en särlösning. Det tycker vi på den här sidan. Vi vill se fler särlösningar för den målgruppen!

Socialtjänsten har en unik position. Det är den instans som det yttersta ansvaret vilar på för medborgaren. Självfallet ska det finnas en särlösning för dessa personer. Det är inte så att socialtjänsten kommer att bli överhopad med samtal, utan det handlar om de personer som verkligen behöver komma i kontakt med socialtjänsten. Det är de som kommer att ringa. Det kommer inte att bli en hobby för alla stockholmare att ringa socialtjänsten; det tror inte vi.

I dag kan det vara lång kötid för att boka tid för försörjningsstöd, exempelvis. Det kan vara bra att veta när man ger sig in i den här frågan. Tillgängligheten till socialtjänsten borde vara en stor fråga. Det handlar också om att arbeta kostnadseffektivt. Brukarens behov borde vara i fokus. Många har inte tillgång till en fast telefon; väldigt få av den här målgruppen har det. De har dålig ekonomi och de saknar dator. Det räcker inte med att bara komma fram, utan man vill också tala med någon.

Social- och arbetsmarknadsnämnden har som sagt tillstyrkt detta. Men på vägen har det hänt något, och det är tydligen inte lika poppis längre. Det handlar verkligen om att öka möjligheterna för dem som har mycket stora behov och som kanske inte kan vänta. Jag tycker att vi ska utreda det här, och jag tycker att det behövs särlösningar

för den här målgruppen. Det handlar om att de behöver snabb hjälp. Det kan kosta mycket annars, för dem men även för staden exempelvis med en vräkning.

Jag yrkar bifall till motionen och hänvisar till den reservation som finns.

Anförande nr 67

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Min enkla poäng är att Karin har både rätt och fel. Hon har rätt i att vi behöver mer lättillgängliga kontakter med Stockholms stad. Det gäller inte bara socialtjänsten utan över huvud taget. Det är precis det som är syftet med våra e-tjänstprogram och kontaktcentrer – att över huvud taget öka tillgängligheten när människor av olika skäl behöver få kontakt med en person som jobbar med eller ansvarar för saker och ting i Stockholms stad.

Det andra tror jag att du har fel i, det vill säga det du säger om den som i akut nöd behöver kontakt med socialtjänsten. Det funkar i dag också. Det är inte i första hand detta som brister. Socialjouren har nummer 112, och den vägen kan man alltid komma fram. De allra flesta kontakter som borde förenklas handlar inte om en akutnivå av den karaktären. Då ska vi inte skapa en separat tjänst och införa helt nya telefonnummer nu, när vi är mitt inne i en process med att öka tillgängligheten i Stockholms stad som helhet.

Anförande nr 68

K a r i n R å g s j ö (v): När man pratar med socialjouren säger de att de får alldeles för många samtal som de inte ska få. De samtalen borde ligga i stadsdelsförvaltningarna i stället. Folk kommer inte fram, helt enkelt. Korten i deras telefoner tar slut, och de har inte råd att köpa något nytt. Det handlar om en ganska liten grupp människor som skulle behöva den här tjänsten.

Det är väl jättebra att vi alla använder oss av e-tjänster i den här salen. Men vi sitter ju här med våra små datorer, och vi kanske till och med har dubbel uppsättning. Det gör man inte i den här målgruppen. De kanske inte har tillgång till e-tjänster. Självfallet skulle vi kunna utreda tillskapandet av ett telefonnummer. Vi vill inte starta det rakt av, utan vad vi vill är att det ska utredas. Det är en fråga som ni skulle kunna hänga med på. Det ligger ingen jättepolitik i det här. Ni skulle kunna säga: Okej, vi utreder för att få fram ett svar! Jag tycker att det är trist att ni aldrig kan gå med på någonting som vi lägger fram förslag på här.

Anförande nr 69

Y l v a W a h l s t r ö m (mp): Herr ordförande! Tyvärr finns det mycket tillgänglighetsarbete kvar att göra i vår stad. Det är en ständigt pågående process. Framför allt tycker vi att det känns som en demokratiskt viktig del att vi ser till att vår egen fullmäktigesal blir betydligt mer tillgänglig än den är i dag. Därför har jag och Stefan Nilsson motionerat om att vi behöver ha en åtgärdsplan, och självfallet också vidare förverkliga den åtgärdsplanen, för att alla ska kunna delta aktivt på ett relevant sätt i den här salen. Tidigare hade vi till exempel en kvinna här som hade behövt en hörselslinga, vilket inte fanns. Hon var mycket aktiv som ordförande, visserligen i handikapprådet, men icke desto mindre borde hon ha fått hjälpmedel. Vi

har en mycket aktiv miljöpartist som har varit engagerad här i huset men som inte kom till fullmäktige. Nu flyttar hon i och för sig i väg, så i Härnösand kanske man får anpassa sitt kommunalhus bättre än vad vi har lyckats med.

Men vi har också välkomna besökare som inte tar sig så lätt upp på läktaren. Det är besvärliga vägar upp dit. Man kan tycka att det är kulturminnesmärkt här och därför inte så lätt att anpassa, men om viljan finns kan man anpassa betydligt mer om man ger av de resurser, den kreativitet och det exklusiva kunnande som många besitter. Handikapprådet säger om vår motion att det kanske inte behövs någon åtgärdsplan, men att vi behöver förverkliga idéerna. Dem har vi redan. Handikapprådet har redan gått runt här och sett vad de skulle vilja få ordnat. Men politiskt stannar det där. Man vågar inte ta steget fullt ut.

Vi hörde här tidigare om de enkelt avhjälpna hindren i vår stad över huvud taget. Vi har inte lyckats avhjälpa dem ens i vårt eget stadshus – vi som skulle bli världens mest tillgängliga huvudstad det år som vi har nu. Man har sagt att det tar lång tid och att det är mycket som behöver göras. Låt oss ta den tiden. Men låt saker och ting hända, även om vi inte lyckas nu! Jag vet inte exakt när man byggde om här, men det var inte så länge sedan. Men inte blev det några ramper för rullstolar eller ens någon ledstång för att man ska kunna ta sig upp och ned lite enklare. Man har inte det för ögonen när man ordnar.

Men rätt som det är kanske vi som grannländerna får lagstiftning om att man diskriminerar när man inte har det tillräckligt tillgängligt ordnat. Då kommer det att kosta oss. Ska vi verkligen behöva ha så tuff lagstiftning för att vi ska prioritera att alla människor kan vara delaktiga fullt ut? Är det så man vill ha det? Är det så man vill arbeta vidare?

Anförande nr 70

O r d f ö r a n d e n : Den här frågan har vi i presidiet arbetat med tillsammans. Vi har under en längre tid försökt öka tillgängligheten här i rådssalen. Jag delar synen på att det är viktigt.

Anförande nr 71

M a r i e L j u n g b e r g S c h ö t t (m): Ordförande, ledamöter! Mycket har redan sagts, men jag ska försöka svara på tre motioner. Jag gissar att jag får göra som förra gången och återkomma om en liten stund.

Sedan tio år tillbaka har Stockholms stad varje år satsat 100 miljoner kronor för att göra Stockholm till den stad som är den mest tillgängliga huvudstaden. Naturligtvis är inte tillgängligheten i Stockholm perfekt i år, 2010. Det hade varit rätt löjligt att tro det. Det här är ett långsiktigt arbete som jag tror aldrig blir riktigt färdigt. Jag tror att det är själva poängen; det här ska löpa hela tiden. Vi ska ta till oss nya tekniker, lyssna på nya krav och titta på hur nya hjälpmedel ser ut. Vi ska alltid arbeta vidare för att få en bättre både fysisk och psykisk tillgänglighet.

Det fortsatta arbetet måste däremot bli en naturlig del av alla stadens planeringsprocesser. Jag tycker att vi kan konstatera att det under de senaste inte bara tio utan

tjugo åren tillbaka i tiden har hänt otroligt mycket på tillgänglighetsområdet och över huvud taget på området för funktionsnedsatta. Jag har några små exempel: Stockholms innerstad är i dag mycket lättare att ta sig fram i om man är rullstolsburen, har rullator eller åker barnvagn. Vi bygger kontinuerligt om busshållplatser i Stockholms stads regi för att de ska bli bättre och för att göra det lättare att kliva på bussen när den niger. Vi kontrastmarkerar trappor. Vi har bättre inredning på stadens toaletter. Vi har bättre parksoffor och större tillgänglighet i stadsparker. Det finns många fler åtgärder som är vidtagna, och dessutom gör SL hela tiden saker för att kollektivtrafiken ska bli ännu bättre.

När vi läser Funktionshinderombudsmannens rapport – jag tror att det var Abdo Goriya som visade den – läser vi förmodligen inte riktigt likadant. Jag tycker att den är rätt positiv, och jag tycker att vi ska ta till oss det som står i den. Det står mycket där som är bra, och det är mycket som vi har hunnit med. Men det finns också en hel del som återstår att göra. Det är det som är själva poängen med rapporten.

Nu ska jag på de återstående sekunderna av talartiden försöka komma in på någon mer av motionerna. Jag börjar med den om hisstornet. Det handlar om att bygga ett hisstorn från och till tunnelbanan i Farsta strand. Om det handlar om att göra tillgängligheten till tunnelbanan bättre är inte det en fråga som Stockholms stad ska hantera, utan det är en fråga som SL ansvarar för. SL har ju hand om både biljetthallar och tillgängligheten till själva stationen. Om det däremot handlar om att bygga ett hisstorn för att göra centrum mer tillgängligt skulle det möjligen kunna vara vår uppgift. Men det här är ett centrum som inte Stockholms kommun äger, och därför är inte heller det vår fråga.

Anförande nr 72

A b d o G o r i y a (s): Det är bra, Marie, att du också har rapporten med dig. Jag har inte påstått att det inte har hänt någonting. Jag sade inledningsvis att det har hänt många positiva saker.

Men låt mig ta upp anmälningarna. Det är stadsbyggnadskontoret som har hand om anmälningar när det gäller enkelt avhjälpta hinder. Det står i rapporten att på grund av bristande handläggningsresurser har anmälningarna blivit delvis obehandlade, och stadsbyggnadskontoret har prioriterat hantering av bostadsanpassningsbidrag. Tycker inte du att vi ska tillföra de resurser som stadsbyggnadskontoret behöver så att de kan hantera anmälningarna?

Anförande nr 73

M a r i e L j u n g b e r g S c h ö t t (m): Allt arbete som vi gör i Stockholms stad handlar naturligtvis om hur vi prioriterar bland de resurser vi har att anslå. Det finns inte hur mycket pengar som helst att tillföra – inte heller på det här angelägna området. Att plocka fram 100 miljoner kronor varje år såsom vi har gjort i en tioårsperiod är egentligen någonting som är helt fantastiskt.

Jag tycker ibland att det är en tråkig debatt; det var det jag försökte säga. Jag menade inte att just du sade att vi inte hade gjort något. Men jag tycker ibland att debatten är

lite tråkig, för det låter som om man med alla dessa pengar inte hade åstadkommit någonting alls. Det är inte sant. Det var det jag ville försöka visa.

Anförande nr 74

K e r s t i n W i c k m a n (mp): Herr ordförande, åhörare! Man måste föregå med gott exempel. Det är mot den bakgrunden vi i Miljöpartiet tycker att det är självklart att den här salen ska vara tillgänglig. Det fanns en hel bok och ett helt projekt som Riksantikvarieämbetet tillsammans med Fastighetsverket gjorde tillsammans för ett antal år sedan. Där visade man på många innovativa sätt hur man kunde göra kulturbyggnader tillgängliga. Jag tycker att ni glider lite lätt undan i svaret på motionen.

Ni glider lika lätt undan i svaret på de andra motionerna som har lagts fram. Jag håller verkligen med Karin Rågsjö, till exempel. Jag tycker att alla i den här salen borde försöka ringa till vår egen växel. Häromdagen ville jag komma till Bromma stadsdelsnämnd. Först kopplades jag till Hotellhem och sedan till Enskede-Årsta-Vantör. När jag till slut ringde upp igen och påpekade att jag skulle till Bromma suckade telefonisten och sade: Jag sitter 20 mil norr om Stockholm, så jag vet inte!

Det finns mycket att säga när det gäller tillgängligheten. Vi vet att det är miljön som gör oss handikappade. I vintras var nog oerhört många av oss handikappade. Alla med rullatorer och alla med barnvagnar hade fruktansvärt svårt att ta sig fram i staden.

När jag tittar på Handikapprådets olika rapporter blir jag mest beklämd av att de tillgänglighetsinsatser som har gjorts i staden inte upprätthålls. När Handikapprådet har sammanträde i någon av våra publika byggnader är det alltid någonting som inte fungerar. Vi skulle behöva ha en kontroll. Vi skulle behöva se till att den utrustning som har införts också fungerar i praktiken.

När det gäller nybyggnationer i staden är det lite beklämmande att de inte från början görs handikappanpassade utan att man efteråt måste rätta till dem. Det är också ett undanlidande svar att säga att vi privatiserar och säljer ut till Boulton, så vi kan inte ställa krav. Varför kan man inte när man säljer ut våra offentliga gemensamma egendomar också i de avtal som görs skriva in att det är självklart att den nya ägaren ska se till att lokalerna blir tillgängliga för dem som behöver komma in i dem, det vill säga alla medborgare i Stockholm?

Anförande nr 75

M a r i e L j u n g b e r g S c h ö t t (m): Jag är ordförande i kommunstyrelsens handikappråd. Vi har sammanträden med jämna mellanrum, och jag har aldrig någonsin varit med om att tekniken inte fungerar. Vid ett tillfälle hade vi en extra mikrofon som gjorde att det blev lite rundgång, men när vi lärde oss stänga av den fungerade alltihop alldeles ypperligt. Det var snarare den mänskliga faktorn än tekniken.

När det gäller centrumen är det klart att vi kan ställa krav. Det finns krav på privata entreprenörer att de ska ordna sina verksamheter på ett sådant sätt att de blir tillgängliga.

Anförande nr 76

K e r s t i n W i c k m a n (mp): Men varför ser du då inte detta? Varför glider du undan? Om du nu är så nöjd med hur det ser ut i våra offentliga byggnader i Stockholm tycker jag att du ska ta och läsa vad kulturnämndens handikappråd skriver. Det gäller biblioteken, Kulturhuset och det ena efter det andra. Jag tror inte att det går en enda gång utan att vi får läsa att det är något som inte fungerar. Det fungerar inte alltid i praktiken.

Anförande nr 77

S t e f a n N i l s s o n (mp): Fullmäktige och åhörare! Motionen är skriven av Ylva Wahlström och mig själv för Miljöpartiets grupps räkning. Jag tycker att Ylva på ett utmärkt sätt redogjorde för varför det här är så viktigt.

Detta berör naturligtvis ytterst hur hela samhället är konstruerat. Vi måste göra hela staden tillgänglig. Men just Stadshuset är en symbol för demokratin. Om vi inte lyckas göra Stadshuset fullt tillgängligt säger det också en del om hur det är i staden i övrigt. De två saker som vi trycker på lite extra i motionen och i vårt förslag till beslut är för det första åhörarläktaren. Det berör inte bara dem som sitter i rullstol eller som har större funktionsnedsättningar utan även dem som är äldre – kanske lite skröpliga människor som har små funktionshinder. Det är inte helt lätt att ta sig upp för den trappa som finns där nu. Det är ganska många människor som berörs av detta. Vi tycker därför att det är viktigt att åtgärda det. För det andra handlar det om skyltar. Det borde gå att göra skyltarna i Stadshuset taktila så att människor med bara lite syn eller utan syn kan orientera sig lättare.

Vi har två yrkanden i vår motion och i vårt förslag till beslut. Det viktigaste är att man tar fram en åtgärdsplan. Det andra är att man också bör utvärdera hur fastighetskontorets kompetens ser ut på området. Ingen kritik ska riktas mot fastighetskontoret, men det är viktigt att vi vänder på alla stenar i det här viktiga arbetet och att vi avancerar tillgängligheten i staden. Jag tycker att det är jätteintressant att fastighetskontorets yttrande är så positivt till yrkandena i vår motion. De säger rent ut att de ställer sig positiva till motionens två yrkanden. Därför är det tråkigt att den moderat-ledda majoriteten ändå väljer att vika undan för motionen. Ta fram en åtgärdsplan! Då blir det mycket lättare att förverkliga tillgängligheten i Stadshuset.

Jag yrkar bifall till motionen och Miljöpartiets förslag till beslut.

Anförande nr 78

A n d e r s B r o b e r g (kd): Fru ordförande, fullmäktige! Karin Rågsjö är inne på bland annat e-tjänster i sin motion, där hon tar upp det. Alltid när jag diskuterar e-tjänster och liknande brukar jag säga att huvudsyftet med dessa tjänster är att de både underlättar för medborgarna och frigör resurser och tid för staden som organisation när det gäller att lättare kunna ta hand om alla de enskilda personer som alltid

kommer att behöva särskild hjälp. Det behöver inte alltid vara så att man är funktionshindrad eller liknande. Det kan vara komplicerade ärenden och allt möjligt annat. Men detta är en grund för det hela.

Man ska inte glömma bort att det arbete som staden håller på med när det gäller e-tjänster också handlar om e-tjänster för stadens interna verksamhet. Det ska underlätta för organisationen att bli mer effektiv. Man ska till exempel serva dem som via telefon ska prata med medborgare och hjälpa dem till rätta.

När man tittar på Stockholm kan man å ena sidan slås av att vi har en extremt IT-mogen befolkning. Vi är i framkant när det gäller IT så det skriker om det. Å andra sidan finns det de som inte är med på IT-tåget. De nyttjar inte e-tjänster och de är inte med på det hela. Vissa beräkningar säger att det kan vara upp till 200 000 personer i staden som inte utnyttjar nätet och dess möjligheter. Här kan staden självfallet jobba mer effektivt och bli mer strategisk för att få ännu fler att komma över tröskeln och börja använda alla typer av e-tjänster.

Men staden är duktig på ett antal saker. Alla i den här salen kan vara stolta över den Internetskola som Stiftelsen Hotellhem driver för alla sina boende i sin boskola. Det är världsunikt, skulle jag vilja säga. Via biblioteken görs en regional satsning där man jobbar med kurser i information så att folk kan prova på, komma i gång och komma över tröskeln. Vi har byggt ut ett kanonfint bredband till allmännyttan som många andra länder är avundsjuka på. Så många har fått ett så bra bredband och dessutom till så bra priser, vilket man ser om man går in och tittar på detta.

När det gäller allmänna funktionshinder och den satsning som görs mer fysiskt på 100 miljoner per år ska man inte glömma bort den e-Adept-tjänst som nu finns. Det är ett elektroniskt system som med hjälp av mobiltelefoner och lite annat gör det möjligt för personer att navigera på egen hand i staden. Där är vi också världsunika. Staden bjuder alla andra städer som vill göra detta på det.

Jag tycker att staden jobbar aktivt med detta. Vi tittar på det och får med alla saker. Därmed tycker jag att Karin Rågsjös anda egentligen är uppfylld i och med kommunstyrelsens svar, som jag också yrkar bifall till.

Anförande nr 79

K a r i n R å g s j ö (v): Anders! Det låter ju bra med anda och att ni har uppfyllt min andemening. Alla älskar e-tjänster – det är jättebra! Men det finns en grupp som inte använder sig av dem. När vi skriver den här typen av motion gör vi inte det bara för att vi ska ha någonting att skriva om. Det handlar om ett behov som finns. När exempelvis socialjouren säger att de blir nedringda av alla som inte kommer fram pekar det på att någonting inte fungerar för den här målgruppen. De kommer helt enkelt inte fram till sina socialarbetare och sina socialsekreterare. De kommer inte ens fram till växeln. Kontoret ligger i och för sig i Arvika.

Det är ett problem när socialjouren blir nedringd, tycker jag. Då hjälper kanske inte stadens e-tjänster. Då kanske vi skulle kunna kosta på oss att utreda detta lilla 020-nummer.

Anförande nr 80

A n d e r s B r o b e r g (kd): Min poäng är att e-tjänster frigör resurser för att hjälpa dem som behöver andra vägar. Jag tycker att staden tittar på sådana saker med det breda upplägg man har och det fokus man har på att bli en stad i världsklass. Man försöker verkligen vända ut och in på allt för att se hur tjänster, service och liknande ser ut utifrån sett, från medborgarnas perspektiv, för att hitta detta.

Jag skulle vilja hävda att de insatser som görs ändå underlättar för att exempelvis göra ett 020-nummer, om det är det som verkligen behövs. Jag tycker att detta tillgodoses i svaret. Det innebär dock inte att vi skriver någon på näsan att det ska vara ett 020-nummer omgående.

Anförande nr 81

A b d o G o r i y a (s): Jag måste säga att jag blev lite förvånad över ditt svar, Marie, när jag pekade på de brister som tas upp i stadsbyggnadsnämnden, nämligen brist på resurser beträffande anmälningar. Jag har absolut inte påstått att hela rapporten är negativ. Jag har sagt att det har skett många saker som är positiva, och de har skett under de senaste tio åren. Funktionshindersombudsmannen pekar på en del brister. Jag utgår ifrån att majoriteten när vi får en sådan rapport tar till sig den kritik som funktionshindersombudsmannen har kommit med och att man åtgärdar bristerna eller åtminstone försöker åtgärda dem.

Min fråga beträffande de resursbrister som finns i stadsbyggnadsnämndens ansvar när det gäller anmälningar är fortfarande: Har ni för avsikt att göra något åt de brister som ombudsmannen pekar på? Eller kommer rapporten bara att hamna i någon hylla? Ska man inte åtgärda de brister som hon pekar på?

Anförande nr 82

M a r i e L j u n g b e r g S c h ö t t (m): Abdo Goriya! Det här blir en lite löjlig början, men jag har inte sagt att du har sagt att du tycker att rapporten är jättenegativ. Det var inte det jag sade. Men jag kanske ser lite mer positivt på den än vad du gör. Det var så jag sade.

Vi har tagit del av rapporten. Vi ska diskutera och fundera över hur vi ska prioritera för att avhjälpa de brister som man pekar på i rapporten. Det är jätte viktigt. Vi har nämligen fortfarande en ambition att Stockholms stad ska bli världens mest tillgängliga huvudstad. Då gäller det att oförtrutet fortsätta att arbeta.

Nu går jag över till motionen om Stadshuset. Som vi alla vet är detta en fantastisk byggnad. Men tyvärr är den inte helt lätt att göra tillgänglig för alla, i varje fall inte i alla delar. Det är mycket som ska uppfyllas. Vi kräver att det ska vara en hög säkerhet och en god tillgänglighet. Vi ska värna de kulturhistoriska värdena och vi ska göra varsamma förändringar. Om man står där jag står nu och tittar upp på åhörarläktaren förstår man att det är näst intill omöjligt med den teknik vi har i dag att göra läktaren helt tillgänglig. Det är jättebranta trappor och svårt över huvud taget. I stället har vi gjort så som man egentligen inte vill göra; vi har gjort en kompromiss och sagt att om man kommer hit och av olika skäl tycker att det är svårt att ta sig upp på läktaren hjälper vi till och anvisar. Då får man antingen sitta här inne

i rådssalen och lyssna på debatten eller titta på webb-tv någon annanstans i Stadshuset. Jag tycker att detta är viktigt. Ibland måste vi kanske hitta andra lösningar just i den här typen av lokaler.

En annan svår nöt att knäcka är entrén till Blå hallen från borggården. Vi har haft en ambition från alla håll och kanter att bygga någonting som kallas för Värdig entré. Den ambitionen har vi inte alls gett upp, men det är mycket svårare än vad jag trodde när jag kom hit. Jag tänkte att detta måste vara jättelätt att göra. Men så är det inte. Det ska passa alla. Det får inte vara en insprängd trappa som blinda kan ramla i, och den får inte bli så lång att gamla inte kan ta sig upp. Det ska också vara byggt så att rullstolar kan ta sig upp.

Precis som kommunstyrelsens handikappråd svarar finns det en inventering. Jag tycker att vi ska utgå ifrån den. Nu gäller det att fortsätta arbetet med att förbättra tillgängligheten till Stadshuset, att ta till sig nya kunskaper och att prioritera i vilken ordning förbättringarna ska ske.

Jag ska försöka hinna med den sista frågan – Abdo Goriyas fråga om de 10 procenten av de 11,4 miljarderna från försäljningen av Centrumkompaniet. Det är behjärtansvärt att försöka öka tillgängligheten också hos privata företagare. Men jag undrar bara vad oppositionen egentligen skulle säga om vi gick emot vårt regelverk, sålde stadens egendom och använde pengarna till att fördela ut till privata entreprenörer. Jag tror inte att ni skulle gilla det.

Anförande nr 83

A b d o G o r i y a (s): Först nu kan jag tacka för svaret, Marie. Jag utgår ifrån att de brister som Funktionshindersombudsmannen pekar på kommer att bli åtgärdade. Vi kommer självfallet att följa upp detta.

När det gäller din fråga beträffande de 10 procenten säger vi först och främst att man ska försöka pröva detta och se om det går. När jag gick in i politiken gjorde jag det med tanken att jag skulle jobba för att förändra. Jag tror att det handlar om vilja. Det är politikerna som stiftar lagen i olika församlingar. Om man vill kan man ändra även på lagen.

Anförande nr 84

M a r i e L j u n g b e r g S c h ö t t (m): Också jag gick med i politiken för att jag ville förändra, och jag tycker att vi gör det till någonting som är mycket bättre.

Jag funderar bara på hur man rent praktiskt skulle göra när man överför statlig egendom till en privat entreprenör som driver någon liten rörelse någonstans. Då måste man nog fördela det så att det blir helt rättvist och exakt lika mycket till alla. Jag tror att det är omöjligt. Jag förstår absolut din goda och behjärtansvärda tanke, Abdo. Men jag tror tyvärr att det är helt omöjligt att göra detta så att det både blir rättvist, möjligt och lagligt. Om vi nu skulle kunna ändra på lagen kan vi i varje fall inte ändra på oppositionen. Jag kan inte tänka mig att ni skulle tycka att vi ska sälja ut stadens egendom och fördela den på privata entreprenörer.

Anförande nr 85

Y l v a W a h l s t r ö m (mp): Herr ordförande! Det ni undviker att prata om är anpassningen av salen. Man har kanske pratat om att funktionshindrade kan komma in hit en annan väg eller titta på storskärmarna utanför, och det är ju bra att man uttalar det. Men jag talar om full delaktighet för alla och att alla ska kunna ha möjlighet att vara ledamöter – om man nu har förmågan att ha huvudet med sig, självfallet. De fysiska hindren från att aktivt vara fullmäktigeledamot måste avhjälpas. Vad säger du om det?

Anförande nr 86

M a r i e L j u n g b e r g S c h ö t t (m): Det är självklart att man ska kunna vara fullmäktigeledamot även om man till exempel är rullstolsburen. Om någon blir invald som är det är jag helt övertygad om att det går att ordna på ett bra sätt. Det gjorde vi i landstinget när vi hade en ledamot i rullstol under några år – vi har ju pratat landstingsfrågor här i dag. Det går att göra så här också utan att man för den sakens skull behöver bygga om lokalen.

Anförande nr 87

K a r i n R å g s j ö (v): Ordförande, ledamöter! Ni säger att det finns en andemening i svaret på den motion som jag har skrivit om att detta kan göras. Men det räcker inte för mig att det finns en andemening. Jag hade velat se ett lite mer positivt svar.

Jag tror att den grupp människor vi pratar om skulle behöva en särlösning – ett specifikt nummer de kan ringa. Socialjouren vittnar om att de får väldigt många samtal som absolut inte behöver landa där. Socialjouren har ett otroligt viktigt arbete att fullgöra när de ska bevaka staden Stockholms sociala arbete på obekvämt arbetstid, kvällar, nätter och helger. På grund av samtalen går det åt en hel del tid för socialjouren till att svara på alla konstiga frågor. De måste försöka hjälpa folk som verkligen vill komma i kontakt med någon som kan hjälpa dem.

Det har ringt många människor och pratat med mig och lämnat vittnesbörd. De säger att de inte kommer fram till sina socialsekreterare. Här borde man med lätthet kunna utreda hur den här målgruppen ska komma fram till sina respektive socialsekreterare. Man kanske skulle kunna göra en brukarundersökning eller på något sätt försöka komma på spåret med hur man ska göra. Som det är nu använder inte de personer vi pratar om av e-tjänster. Det funkar inte riktigt så. De har ingen betald mobil som de kan ringa på. De har i stället kontantkort som tickar.

Jag skulle vilja, och jag hade velat, att det skulle finnas mer än en andemening i era svar. Jag skulle vilja ha ett svar där ni säger: Ja, vi ska utreda det här! Det räcker inte med en andemening.

Anförande nr 88

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige! 100 miljoner varje år i tio års tid har vi gemensamt varit eniga om att vi ska avsätta oavsett om vi har varit i majoritet eller i opposition. Det är kul att vi kan vara eniga om vissa saker, för det

här är oerhört viktigt. Den majoritet som har suttit – det har ju växlat under de här tio åren – har jobbat med frågorna och försökt göra sitt allra, allra bästa. Det har hänt otroligt mycket, men det händer aldrig tillräckligt. Vi måste ständigt gå vidare.

Vi har turats om att säga: Hur ska man kunna mäta om det blir världens mest tillgängliga huvudstad när det inte finns några kriterier? Så har vi sagt på bägge sidor när vi har varit i opposition. Det är väl någonting som vi behöver lära oss för framtiden. Det är svårt att mäta om man är mest tillgänglig i hela världen. Men det är klart att vi måste fortsätta med arbetet. Precis som Marie Ljungberg Schött sade går utvecklingen ständigt framåt. Vi får allt högre krav. Jag vill inte på något sätt påstå att det är perfekt i Stockholm. Det finns mycket som vi kan göra bättre även om mycket har hänt.

När det gäller vårt hus tycker jag att vi har ett ansvar för att vi ständigt ska tillgänglighetsanpassa. Vi hörde från presidiet här också hur man ständigt jobbar med frågan. Men eftersom det redan har skett en inventering hjälper det inte att göra en till eller en åtgärdsplan. Planen är inte det viktiga, utan det viktiga är att det verkligen händer sedan. Det är vad det handlar om. Det handlar om fysisk tillgänglighet men också om andra tillgängligheter.

Jag tycker att Karin Rågsjö tar upp en jätteviktig fråga i sin motion – hur man kommer i kontakt med socialtjänsten snabbt och enkelt. Men man ska ju också komma till rätt person. Precis som du säger är det inte hos socialjouren samtalen ska hamna. Jag tycker att det är viktigt att också tänka på att bara för att man kommer fram på ett 020-nummer betyder inte det att man kommer till rätt person.

Jag håller med; alla har inte en laptop att ta fram ur fickan. Men vi har någonting som heter kontaktcenter, som just har införts. De sitter inte i Arvika, utan de sitter i Husby. Där blir man ofta rätt kopplad till rätt person. Jag har varit där på studiebesök. Jag tycker att vi ska testa detta först. Det finns ett nummer, och man kommer dit direkt och blir kopplad till rätt person. Det är viktigt att se hur det fungerar och att vi följer upp det arbetet noggrant. Det räcker inte med att bara komma fram.

Bifall kommunstyrelsen!

Anförande nr 89

K a r i n R å g s j ö (v): Nej, man vill ju helst hamna hos den person man söker också. Jag tycker att vi har varit lite dåliga på båda sidor på att hitta strukturer som finns på området. Ett kontaktcenter i all ära, men man kanske borde titta lite mer på just den målgrupp som jag pratar om. Det är människor som ibland är i ett desperat läge. Kanske borde man också genomföra intervjuundersökningar med socialjouren för att kolla av lite vad de upplever eftersom de är nedringda.

Jag tror mycket på ett 020-nummer för de här personerna. Man skulle kanske kunna utveckla det och titta på hur det skulle kunna flyta in i samverkan också med kontaktcentret. Som det är i dag kommer människor inte fram. Det är ofta personer som är desperata och mår dåligt. De behöver någon att prata med. Man kanske skulle kunna hjälpas åt med att hitta möjligheter för dem.

Anförande nr 90

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): På kontaktcentret kommer man alltid fram. Det är skillnad om man ringer till en växel, där man kanske får vänta. Men på kontaktcentret kommer man alltså alltid fram. Detta är rätt nytt, så det är viktigt att vi följer upp det hela och ser vad som händer med kontaktcentren innan vi inrättar en massa parallella system. Ju färre nummer, desto bättre är det. Det har du ju själv sagt just när det gäller ett 020-nummer. Om vi har samma nummer som till kontaktcentret underlättar det väldigt mycket.

*§ 10 Motion om ökad rättssäkerhet för människor med personlig assistans
(utl. 2009:79)*

*Motion om inrättande av en funktion som socialtjänstombudsman samt att införa
stadsövergripande brukarundersökningar inom individ- och familjeomsorg och
ekonomiskt bistånd (utl. 2009:108)*

Anförande nr 91

K a r i n R å g s j ö (v): Jag tycker att det är jättebra att vi får socialtjänstinspektörer. Det är superbra, Ulf, det gillar vi. Vi vill också ha en socialtjänstombudsman och inte bara det, vi vill även ha brukarundersökningar.

När jag har suttit som vice ordförande i social- och arbetsmarknadsnämnden har jag ibland blivit nästan deprimerad. Det blir jag sällan. Det är många som har ringt till mig, människor i kris, kvinnor och män som känner sig illabehandlade, som inte har inflytande, som känner sig osedda, som är brukare inom socialtjänsten. De vet inte vart de ska vända sig. De har alla sin unika historia och sitt liv. De känner sig maktlösa, och de känner att ingen lyssnar på dem. Ibland har jag känt mig som en kurator där hemma, måste jag säga.

För oss inom Vänsterpartiet är det självklart att vilja öka brukarinflytandet och inte bara ge brukarna en inspektör, utan vi vill också ha en ombudsman som är deras. Hur ska vi veta att vi gör rätt om vi sällan mäter och kollar av vad brukarna vill ha för någonting och vad de tycker om det resultat som de fick?

De remissinstanser har, som vi kan se i motionsarbetet, varit väldigt positiva till en stadsövergripande brukarundersökning eller undersökningar. Vi är ganska rätt ute. Däremot tycker jag att socialborgarrådet har en ganska tillbakalutad hållning när det gäller just den här frågan.

Vi undrar: När ska de här stadsövergripande undersökningarna dras i gång? Det här är en rättvisefråga och en demokratifråga. Jag tror att socialtjänsten skulle lära sig oerhört mycket om man hade brukarundersökningar där man kollade av lite vad brukarna tycker och tänker, stadsövergripande.

Självklart ska brukarna av social-, individ- och familjeomsorg ha samma rätt till brukarinflytande som funktionshindrade har och äldre har. Jag tycker inte att vi har kommit i kapp riktigt. Det är en svaghet att det inte pågår regelbundna undersökningar. Man måste kunna se om kvaliteten ökar eller om kvaliteten sjunker.

Det talas mycket om brukarinflytande. Men ska man komma någonstans med just brukarinflytande och brukarundersökningar måste man göra det väldigt systematiskt. Det är det vi är ute efter.

Att ha brukare som referensgrupper är inte en självklarhet när man jobbar inom socialt arbete, inom den sociala arbetsmarknadsnämnden eller ute i stadsdelarna. Vi skulle behöva ha liknande årliga rapporter om socialtjänsten som funktionsombuds-

mannen har, eller äldreombudsmannen för den delen. Det skulle vara jätteintressant och vägledande i det arbete som görs.

Vi tycker alltså att det är hög tid att det blir övergripande brukarundersökningar inom individ- och familjeomsorgen och ekonomiskt bistånd och att man tar fram modeller och former för brukarinflytande och brukarmedverkan på riktigt så att det blir systematiskt. Det är helt enkelt dags att ge brukarna inom socialtjänsten en möjlighet att påverka, dags att börja lyssna på dem och ta dem på allvar.

Bifall till motionen!

Anförande nr 92

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Jag vill bara stillsamt påpeka att vi i grund och botten inte är emot de saker som föreslås, bara har synpunkten att vi tar rätt sak i rätt ordning.

Vi är mitt i processen av att införa de beslutade socialtjänstinspektörerna, vilket är en naturlig bas innan vi sedan går vidare med att undersöka om vi dessutom ska ha det som i motionen kallas för socialtjänstombudsman. Vi är mitt i processen med stadsövergripande brukarundersökningar och har kommit en bit på väg inom det sociala området. Ganska mycket återstår. Då tycker jag att vi ska fortsätta med det arbetet.

Vi är inte mot detta men tycker bara att det inte är rätt tågorordning just nu.

Anförande nr 93

K a r i n R å g s j ö (v): Som jag sade tidigare gör vi tummen upp för inspektörerna, men en ombudsman är inte heller fel, precis som vi har en funktionshindersombudsman och en äldreombudsman. Så vi hoppas att vi kommer att genomföra det under nästa mandatperiod.

När det gäller brukarundersökningar och systematiska brukarundersökningar skulle jag vilja se en lite större ansats från er sida. Det skulle behövas. Även om ni inte avstyrker motionen utan är så där halvsvala skulle jag vilja se ett lite rappare tempo helt enkelt. Jag tycker inte att ni har varit jättebra på brukarinflytande när det gäller exempelvis handikapporganisationerna. Ni hade kunnat göra så mycket mer inom socialtjänsten, absolut.

Anförande nr 94

S t e f a n N i l s s o n (mp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Motionen med rubriken Ökad rättssäkerhet för människor med personlig assistans handlar om gode män och vilka som bör vara gode män och vilka som kan utses till sådana.

Anledningen till att jag har skrivit den här motionen är att det finns några hundra personer i Sverige, skulle jag tro, kanske ett femtiotal personer Stockholm, som berörs av motionen. Den här frågan är viktig. Gode män ska fullt ut bevaka sin

huvudmans, en funktionsnedsatt persons, intressen. Det är gode mannens hela uppgift. Då får det inte finnas någon form av jäv, egenintresse i det här fallet.

Vi föreslår därför i motionen att man ska kolla att de personer som föreslås till gode män inte har en jävsituation genom att vara en personlig assistent åt den funktionsnedsatta personen.

I sitt svar skriver borgarrådet att det ofta är föräldrar som har de här dubbla rollerna. Det blir tre roller: förälder, god man och personlig assistent. Det fungerar ofta väl. Det gör det säkert. Men även när det fungerar väl finns inte den rättssäkerheten för den funktionsnedsatta personen. Jag ska försöka illustrera det med ett exempel.

Vi föreställer oss en person som är 17 år och som har levt hos två föräldrar eller en ensamstående förälder under många år. En av föräldrarna har varit personlig assistent, kanske båda. Personen fyller 18 år, och då blir det aktuellt med en god man om personen inte kan tillgodose sina egna intressen, i allmänhet på grund av en utvecklingsstörning.

Den person som jobbar som personlig assistent kanske jobbar heltid rent av, har det som sin enda inkomst att vara personlig assistent. Samtidigt har personen behov av att flytta hemifrån när man blir äldre. Vi talar mycket när vi talar om bostadspolitik i Stockholm att det måste finnas bostäder så att unga inte ska behöva bo hemma tills de blir 30.

I det här fallet blir det en väldigt tydlig målkonflikt om föräldern kommer fram till att det här vuxna barnet mår bäst av att bo i ett gruppboende. Då rycker hon eller han undan benen för sig själv, tar bort sin egen försörjning. Det är en väldigt uppenbar konflikt.

Vi vill införa en regel om att när man utser en god man ska man säkerställa att en jävsituation inte finns. Det betyder att man måste välja mellan de här två rollerna: god man eller personlig assistent. Borgarrådet menar att man känner sitt vuxna barn bäst, och därför kan det vara lämpligt. Jo, man kan ha den rollen ändå antingen som personlig assistent och ge råd till den gode mannen, som i allmänhet följer dem, men den gode mannen är ändå ojävig; eller så väljer man rollen som god man och kan välja vilka som ska anställas som personliga assistenter. I bägge fallen fungerar det mycket bättre än om man sitter på båda stolarna samtidigt.

Det här är ett gemensamt förslag till beslut från Miljöpartiet, Socialdemokraterna och Vänsterpartiet, som innebär att man inför en sådan här regel. Jag tror att det skulle fungera alldeles utmärkt. Det skulle vara lätt att tillämpa, och det skulle innebära en ökad rättssäkerhet för de här personerna.

§ 11 Motion om Stockholm som pådrivande för en ny gemensam regionindelning i Stockholm/Mälardalen (utl. 2009:92)

Anförande nr 95

J a n V a l e s k o g (s): Ordförande, fullmäktige! Den borgerliga majoriteten är känd för att ofta säga en sak och sedan göra någonting helt annat. Man säger till exempel att man vill göra omfattande investeringar i infrastrukturen men lägger större delen av de statliga anslagen långt fram i tiden. Man vägrar att lånefinansiera till infrastrukturprojekt i motsats till skattesänkningar till de rikaste som man gärna lånefinansierar.

Man säger att man står för ett omfattande bostadsbyggande. Samtidigt tar man bort statliga stimulansbidrag för byggande. Man snålar på planresurserna på stadsbyggnadskontoret i många av länets kommuner, inte minst Stockholms stad. Här ligger planerna i byrålådan i minst ett år innan någon rör dem. Det är samma sak i fråga om regionernas framtid. Ni säger att ni vill ha en bred diskussion om detta, men ni lägger konsekvent locket på all debatt. Ni gör det centralt, ni gör det regionalt, ni gör det i Stockholm.

Så är det även med hanteringen av motionen. Önskemålet var att det skulle remitteras brett till staden för att få en diskussion och synpunkter på för- och nackdelar av en starkare administrativ region i Stockholm, men det undviker ni genom att låta tjänstemän på stadsledningskontoret göra några kommentarer som sedan borgarrådet upprepar i sitt utlåtande.

Ni vill inte ha någon diskussion om denna för regionen viktiga ödesfråga. Hur ska regionen kunna överleva i den internationella konkurrensen? Hur ska regionen få en självständigare roll gentemot staten som i praktiken styr i de regionala frågorna i den här regionen? Vi vill ha en regionalpolitik värd namnet när det gäller bostadsförsörjningsfrågorna. Här har kommunerna ofta för låga ambitionsnivåer, och man struntar ofta i den regionala utvecklingsplanen. Det byggs för lite, tyvärr, särskilt i de borgerliga kommunerna, Solna och Nacka undantagna.

Kring energifrågorna finns det över huvud taget ingen regional planering värd namnet. Energiplanerna är i det närmaste att betraktas som skämt. Stockholms stad lägger fram en fem år gammal plan till fullmäktige som är helt inaktuell. Nästan lika illa är det i övriga kommuner. Planer för produktion av värme och el suboptimeras. Energisparplaner för fastigheter är i praktiken skamligt små. Så även för stadens fastigheter här.

Vi behöver ett samarbete formellt och med beslutskraft kring kollektivtrafiken i regionen. Det går inte att resa kollektivt på ett kort i regionen på grund av administrativa hinder. Kapaciteten på spår- och busstrafiken måste förbättras. Här har visserligen ett bra samarbete utvecklats i regionen om infrastruktur prioriteringar, men om inte den regionala beslutskraften finns utan allt hänger på regeringens och riksdagens välvilja står vi i praktiken svagare än vad vi behöver vara. Det måste förändras.

Miljöpolitiken är ett annat område som behöver regional beslutskraft. Vi skulle kunna utföra mycket mer än vad som sker i dag. Ett utvecklat samarbete på luft- och vattensidan med gemensamma metoder, datainsamling och resurser för att regionalt angripa de många lokala utsläppen skulle betyda mycket. projekt skulle kunna startas som är kommunövergripande, men som på grund av administrativa hinder inte genomförs i dag.

Andra samarbetsområden är skola, utbildning, forskning, regional planering, näringspolitik, turism, sjukvård, Östersjöfrågor och annat internationellt inriktat arbete.

Borgarrådet säger att vi har flera lyckosamma samarbeten med andra kommuner. Att vi kan samtala och diskutera är en sak, men att kunna besluta och genomföra är en annan. De regionala organen fungerar som samtalsklubbar som ibland kan ge resultat men som i praktiken är ganska impotenta. KSL, Mälardalsrådet, Stockholm Business Alliance och regionplannämnder fyller en viktig funktion, men den politiska kraften är mycket svag. De blir rådgivande, och i bästa fall blir det en konsensus som kan peka ut en färdriktning.

Mer formellt bindande beslut med tillhörande resurser och så vidare personellt och ekonomiskt är ytterst begränsat för att vara en så stor region som det här är. Här bidrar den borgerliga majoriteten en del för till att försvaga kraften i organisationerna. I KSL förekommer ofta att kommunernas kritik mot staten och landstinget skrivs bort för att inte misshaga moderata politiker. För att ta exempel: På regionplanekontoret har all kompetens om generella trafikfrågor, godstransporter, sjöfart, flyg och järnväg tagits bort, och enbart kollektivtrafikfrågor hanteras.

Anförande nr 96

J o n a s N i l s s o n (m): Det är bra att den här diskussionen kommer upp. På 200 år har Stockholms län tiodubblats från 170 000 till 1,9 miljoner. Det är mycket bra naturligtvis, men det betyder att 20 procent av Sveriges befolkning som är Stockholms län i dag betalar, det är inte att förglömma, 30 procent av landets bnp eller att vi utgör 30 procent av landets bnp. Vi betalar faktiskt 40 procent av skatteinbetalningarna. Vi är inte helt i strykclass som region och område. Med min bakgrund i Stockholm tycker jag inte att jag kan vara helt nöjd; jag tycker att minst 50 procent av Sveriges befolkning borde bo i Stockholm eftersom det är så bra.

Det viktiga är kanske inte att Stockholm ska konkurrera med resten av Sverige, utan det viktiga är att Stockholm kan konkurrera med andra regioner i Norden, i Europa och i resten av världen.

Det är inte alls säkert att administrativa och byråkratiska strukturer kommer att vara avgörande för den här konkurrenskraften. En av Sveriges största utmaningar är att vässa sig i den globala konkurrensen. Även om det på sikt kan vara bra med regioner större än dagens landsting är det svårt att se att konkurrensen bäst skulle uppstå genom organisationer som anpassar sig efter sjukvårdens planekonomiska strukturer.

Det är väldigt bra att det går i rätt riktning i regionfrågan, men man måste väga argumenten noga. Frågan måste få ta den tid den behöver och förtjänar. Vi vill ha väl

förankrade förslag och entusiastiska kommuner, inte minst, inte kommuner som sprattlar emot. Då får vi mer problem än vad vi löser. Inte minst tycker jag att oppositionen behöver lite tid på sig.

Socialdemokraterna är för alla att-satserna i den här motionen, men Miljöpartiet är för att-sats ett. Det är en att-sats som är till intet förpliktigande. Sedan är man emot att-satserna två och tre. När man läser riktigt noga ser man att i motionens huvudförslag vill mp ha två regioner, inte en region. Det känns som att ni på er sida har lite diskussioner att föra i dessa frågor.

Vänsterpartiet vill naturligtvis gå längst. Regionkommuner ska vara direktvalda och ha egen beskattningsrätt. Beskattningsrätten kom nästan direkt i Vänsterpartiets svar. Det finns väl ingenting annat som lockar Vänsterpartiet mer än en ny skatt eller en ny beskattningsrätt naturligtvis. Även här måste ni tala ihop er på er kant så att ni inte blir som kommuner som sprattlar emot inbördes.

Anförande nr 97

J a n V a l e s k o g (s): Det här bekräftar den bild jag försökte ge av ett mycket ambivalent moderat parti som mest pratar om oppositionen och inte om var de själva står, och det är ett problem. Jonas Nilsson säger att vi behöver tid, och det är säkert så, men förutsättningen är att den tiden används väl och att det också förekommer en debatt. Ni har lagt locket på fullständigt, som jag sade, lokalt, regionalt och nationellt. Det tycker jag är en ynkedom demokratiskt att ni inte för någon debatt.

Sedan handlar det i första hand inte om geografin, exakt hur regionen ska se ut. Det kan man alltid diskutera. Det handlar om att kunna fatta riktiga beslut där man åstadkommer viktiga saker på bostadsförsörjningsområde, i energifrågorna, kollektivtrafik, miljöpolitik och så vidare. Vi är svaga gentemot staten och har varit det historiskt. Staten har alltid när det ska hända någonting i Stockholm tillsatt utredningar därför att vi inte haft någon egen linje och inget samtalsforum med beslutskraft värd namnet. Det måste även ni se och inse.

Anförande nr 98

J o n a s N i l s s o n (m): Som jag sade i början av mitt inlägg är det jättebra att de här frågorna kommer upp och att du driver på inom oppositionen riktigt så att det blir en diskussion och förankrar åsikterna så att det inte bara blir en uppvisning i oenighet inom oppositionen.

Anförande nr 99

M å n s A l m q v i s t (v): Ordförande, fullmäktige! Jag vänder mig lite mot det som Jonas tidigare lanserade som modell, att vi ska snacka var och en för sig inom respektive blocken och sedan komma hit och trycka på knappen. Jag tror att det är viktigt i den här frågan att vi diskuterar den tillsammans och att vi tar den diskussionen nu.

Svaret från den borgerliga sidan är väldigt svårt för mig att förstå. Det är vagt och luddigt. Det tycker jag gick igen i anförandet från den borgerliga sidan.

I det skriftliga svaret slås det fast att dagens länsindelning är olämplig, att den avspeglar 1600-talets behov. Men sedan föreslås inte något riktigt konkret alternativ. Det som lyfts fram är en modell med väldigt spontana sammankomster och sammanslutningar av typen Mälardalsrådet och sådant.

Man skulle kunna säga om förslaget att det är ganska postmodernt. Det är sådant som man kan hålla med om. Ibland är regionen lika med Gamla Stan, ibland mycket större. Det är helt rätt, det finns inte någon gräns som är den perfekta. Men man kan inte lämna över beskattningsrätt till Mälardalsrådet till exempel, för den typen av församling är det inte.

Jag tror att det finns ett flertal stora frågor där Stockholmsregionen behöver ett organ. Sjukvården är ett sådant område. Vi har haft en debatt om till exempel hjärtsjukvården som jag tycker är ganska belysande. Ungefär 40 procent av all forskning och undervisning inom hälso- och sjukvård i Sverige finns på ett ställe, och det är på Karolinska Institutet i Stockholm. Jag tror att det är en risk om vi blir lite självbelåtna i Stockholm och säger att snart bor 50 procent av befolkningen här och att vi har väldigt mycket som är bra här.

Jag tycker att konflikten om hjärttransplantationerna, som jag tror många har hört om – att de skulle flyttas från Stockholm till Lund och Göteborg – är ganska belysande. Det behövs en regional aktör i flera viktiga frågor, och sjukvården är ett sådant område.

Man behöver nog något mycket mer konkret än den typ av ad hoc-organisationer som skissas i det borgerliga förslaget. Naturligtvis tror jag inte att det här är den slutliga lösningen från er, men jag känner det som att ni inte vill diskutera det här i en öppen debatt, utan ni vill vänta och se och fundera på saken. Jag tror att det är dags att sätta i gång den här diskussionen. Vi behöver lämna den här typen av postmoderna lösningar och prata om något lite mer konkret.

Anförande nr 100

S t e f a n N i l s s o n (mp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Från Miljöpartiets sida ser vi relativt positivt på att vi får ett system med regioner i Sverige i stället för landsting. Landstingen är lite tandlösa framför allt när det gäller frågor som rör trafik och kollektivtrafik. Genom att exempelvis Stockholms läns landsting ersattes av en region skulle länsstyrelsens uppgifter kunna begränsas till mer ren myndighetsutövning. Vi tror att det skulle ge en bättre demokratisk förankring av besluten och göra det lättare att planera långsiktigt de viktiga frågorna i regionen.

För oss i Miljöpartiet är förstås en hållbar utveckling det centralaste i en förändrad organisation. Det är där de stora vinsterna ligger. En regionreform skapar bättre möjligheter för ett utvecklat och hållbart transportsystem i hela landet och i Stockholmsregionen. Vi kan minska utsläppen av koldioxid och andra växthusgaser om vi har en region att utgå ifrån.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets förslag till beslut i den här frågan.

Anförande nr 101

J a n V a l e s k o g (s): Det känns lite konstigt att stå här och diskutera med några som inte vill diskutera och debattera den här för oss stora frågan. Jag hoppas att finansborgarrådet, som har anmält sig, har lust att vara lite mer konkret.

Jag skulle med anledning av svaret på den motionen vilja höra med finansborgarrådet hur han tycker att det fungerar i Stockholms län, om han verkligen är nöjd med den så kallade beslutskraft som finns i de regionala organ som finns, som vi har i form av KSL där det trots allt finns något slags konsensusambition. Man är inte överens om allt, men det är inte mycket resurser att besluta om, inte heller personellt.

Sak samma med Mälardalsrådet, som är en diskussionsklubb, och andra regionala organ där man i och för sig har viktiga frågor men som sagt inte har någon befogenhet att besluta om några medel att tala om och ej heller kan få kommunerna med sig om de sätter sig på tvären i regionala frågor där man borde ha en gemensam uppfattning. Historiskt har det varit precis som jag sade förut att man har fått förlita sig på staten, att regeringen har tillsatt en Stockholmsberedning eller annat för att komma någonvart i regionen. Det är väl tur det, men det är inte riktigt så det borde vara i en region där vi har så många gemensamma problem att ta itu med och där vi också skulle kunna peka ut färdriktningen betydligt bättre själva.

Jag kan inte låta bli att berätta om ytterligare bevis jag har på att det finns ett ointresse från många, moderater framför allt, för de här regionala frågorna. Jag kan berätta att på regionplanekontoret har man praktiskt taget tagit bort kompetensen. Vi är den enda region i hela Sverige som inte har någon kompetens över huvud taget i generella trafikfrågor, godstransporter, sjöfart, flyg och järnväg, utan vi har ett par som sitter på SL som naturligtvis prioriterar kollektivtrafikfrågorna.

Det är tämligen unikt att regionplanekontoret, eller andra regionala organ, som landstinget, som också ska förhandla med staten är helt beroende av de statliga myndigheter som de ska förhandla med. Det är en mycket märklig situation som vi har försatt oss i Stockholm. Det är ett av många exempel som vi tar upp.

Jag skulle vilja höra av finansborgarrådet om han tycker att det fungerar bra i dag. Varför deltar han inte i en debatt om den framtida organiseringen av Stockholmsregionen?

Anförande nr 102

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Det är alldeles klart att det finns ett stort behov av samarbete i tunga politiska frågor, där infrastrukturen är en väldigt uppenbar sådan. Samtidigt blir jag lite fundersam, när vi har varit ovanligt framgångsrika i att både skapa en gemensam prioriteringslista och ro hem finansieringen i en unik omfattning, att man i det läget totalt svartmålar kompetensen i Stockholms stad och Stockholmsregionen i sådana här frågor. Jag tycker att vi har levererat resultat.

Det finns andra frågor där vi behöver ha regionalt samarbete. Det handlar väldigt ofta om tillväxtfrågorna. Frågan om hjärtsjukvården nämndes här. Jag vet inte om vi

som region hade kunnat skydda oss bättre. Jag tror att vi gemensamt kan stå upp och, som min syn är, säga vår mening även som kommun.

Visst behöver det göras förändringar i olika saker när det gäller det regionala samarbetet. Jag tycker dock att när det gäller infrastrukturprocessen har den här regeringen mer än någon annan regering haft en process där man har bjudit in regioner och kommuner att vara med i arbetet och i prioriteringen, vilket sedan har lett till ett brett förankrat beslut.

Det som jag undrar lite över i inläggen är vart det kommunala självstyret har tagit vägen. Lika mycket som jag bejakar behovet av samarbete och att jämka sig samman i en rad frågor betonar jag det kommunala självstyret. Här var det en betydande lång lista över frågor som skulle lyftas från de kraftlösa kommunerna och bångstyriga kommunerna upp till några regionala organ ovanför vårt huvud. Jag undrar om det verkligen är det som väljarna vill.

Är det detta som stockholmarna ute på gator och torg efterfrågar? Vill de att makten flyttas ifrån dem ytterligare en bit?

Man får skilja på att vi samarbetar och att vi i ett sådant samarbete är beredda att ge och ta och ett läge där man skickar en rad frågor till ett annat beslutsorgan. Det där tycker jag att man mycket noga bör gå igenom.

Det finns frågor där jag tycker att det i framtiden bör gå från staten och, om man får uttrycka sig i gamla hierarkiska termer, nedåt. Här har vi trafikbesluten. Det blir mer och mer absurt med de stora trafikbesluten i riksdagen, särskilt som vi nu har en betydande – oavsett vad ni tycker om det på vissa håll och kanter – medfinansiering, som jag tror har kommit för att stanna. Då skulle man nog fundera över om de här trafikbesluten och finansieringen skulle kunna ske på ett annat sätt. Jag är verkligen öppen för att diskutera formerna för detta. Det finns även andra frågor att ta upp.

Att i sin iver att visa behovet av regioner lista väldigt många frågor där kommunernas beslutanderätt uppenbarligen ska upphävas och kommunernas ansvarstagande upphävas kan jag inte ställa upp på. Om vi var egoister i den här salen allihop skulle vi kunna utropa att Stockholms stad ska vara en region. En miljon invånare skulle slå alla andra regioner redan det, men det skulle inte vara så mycket av samarbete att göra det, så det gör vi inte.

Jag tycker att vi ska vara otroligt aktsamma, när vi talar om att förbättra regionalt samarbete, om att bevara och försvara det kommunala självstyret. Känner jag i en regiondiskussion att det är hotat blir det svårt för mig att hänga med, måste jag säga. Det kommer att vara min första prioritering.

Sedan är jag den som verkligen tycker att man måste samarbeta. Men jag ser också hur det skär på olika ledder. Jag tror att vi är rätt överens om att Stockholms län, hur stort det än är befolkningsmässigt, ändå inte riktigt håller i alla frågor när vi talar om regionalt samarbete. I andra frågor är det en ganska naturlig sammanslutning, till exempel när det gäller utvecklingen av gymnasieskolan. Därmed inte sagt att dörren ska vara stängd för kommuner som inte råkar ligga i Stockholms län. Jag tror nämligen att gymnasieskolan ett nästa steg för ett utvecklat samarbete där vi behöver

ge och ta varandra och där det är svårt för alla kommuner att ha hela spetsen inom sin kommun och där vi måste ha mycket mer samarbete.

Herr ordförande! Sammanfattningsvis: regionalt samarbete ja, men upphävandet av det kommunala självstyret nej.

Anförande nr 103

J a n V a l e s k o g (s): Det här blir svårt därför att finansborgarrådet har begränsat sig automatiskt: Inga lokala frågor för kommunerna whatsoever får föras upp på regional nivå. Det gäller tydligen alla, hundra procent. Däremot accepterar han att pengar från staten och beslut från staten kan vi föra ned på regional nivå. Naturligtvis finns det mängder av frågor som är i gränssnittet och som enligt min uppfattning måste diskuteras och föras över på regional nivå. Jag nämnde några frågor som berörs, energifrågor, kollektivtrafik, miljöpolitik, som en region måste ha beslutskraft över.

En sådan diskussion som man måste börja nysta i är: Vad är det man kan föra över till en regional nivå? Sedan Ansvarskommittén har vi inte någon debatt alls om det. Menar ni allvar med det? Jag tror inte att ni gör det, utan ni hukar även om borgarrådet gav ett besked här. Ni hukar, och det tycker jag är trist.

Anförande nr 104

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! För mig är decentralisering och att flytta makten direkt närmare medborgare ledstjärnan. Staten ska stå stark på sina områden, men det finns områden i dag där det är en väldig sammanblandning, som i infrastrukturbesluten. Där tycker jag att det är bättre att staten ger ifrån sig både makt och pengar, men då knappast till alla enskilda kommuner, utan då är det någon annan nivå man därvidlag måste diskutera.

Samarbete behövs verkligen på kanske fler områden än i dag, men samarbete kan verkligen ske frivilligt. Låt oss ta kollektivtrafiken. Skulle det skötas sämre om vi i sex kommuner i länet hade ett gemensamt ägande av SL? Tror ni att det skulle skötas sämre? Skulle det på ett sämre sätt inlemmas i vår planering av kollektivtrafiken? Det är egentligen där som vi kan uppleva problemet, att vi har en planering men den finns inte på andra håll.

Anförande nr 105

M å n s A l m q v i s t (v): Herr ordförande! Apropos det kommunala självstyret – landstinget är ett uttryck, som jag ser det, för det kommunala självstyret. Det är inte så att medborgarna bara bryr sig om till exempel gymnasieskolan eller hur Slussen ska utformas, utan de bryr sig också om hur Södersjukhuset ska fungera och vad som ska hända med Karolinska Institutet.

Den där gränsen för vilka uppgifter som ska skötas och var tycker jag inte är av Gud given. Men om man säger att 1600-talsgränserna är förlegade och föreslår det här alternativet, som jag tycker är ganska flummigt, ser jag framför mig hur Axel Oxenstierna vänder sig i sin grav när han får höra att hans gamla gränser ska

upplösas och alternativet blir Stockholm Business Alliance eller Mälardalsrådet. Det behövs någonting mer, och jag vet att ni funderar på det. Jag tror att det behöver diskuteras mer öppet.

Anförande nr 106

Borgarrådet N o r d i n (m): Jag är fullt beredd som många andra att diskutera det öppet och tycker att det behöver diskuteras. Det jag har mötts av här i salen är att jag bara skulle driva på den här processen, nästan inte ge utrymme för diskussion, utan det skulle vara beslut nu, bang boom. Jag tycker verkligen att det här behöver diskuteras: Vilka frågor är det som vi i så fall för över till någon form av regional nivå?

Vi har ett ansvar mot stockholmarna, Stockholms stads väljare. Vi gick in i storlandstinget 1970, men vad har vi vunnit på det egentligen som Stockholms stad? Däremot är vi självklart med i ett samarbete om till exempel trafikfrågor och hur sjukvården ska organiseras, om den verkligen ska ligga på regional nivå eller om universitetssjukhusen borde vara statliga.

Jag tycker att det är sådana frågor som man öppet ska diskutera innan man hastar fram ett beslut.

Anförande nr 107

J a n V a l e s k o g (s): Jag kan inte annat än tolka finansborgarrådet som att han ändå är ganska nöjd i samarbetets tecken. Det är det som ska vara formen för den här regionen i princip. Det är det som vi har i dag, och de regionala organ som finns fungerar hyggligt väl. Så uppfattar jag det. Som sagt förstod jag att inte några frågor alls fick föras över från kommunerna till någon central region, att det var ställningstagandet, men jag hoppas att finansborgarrådet kan ändra sig på den punkten.

Jag har försökt beskriva hur jag tycker att de här regionala organen fungerar. Det är samtalsklubbar, i och för sig viktiga samtalsklubbar, men utan politisk kraft där kommunerna högakttningsfullt struntar i vad landstinget beslutar i fråga om regionplan till exempel. Man gör som man vill. Vad är det värt? Det kan man undra, och så har vi detta stora beroende gentemot staten om någonting ska hända i regionen.

Vi är valda för Stockholms stad, men vi har en ökad regionbildning i Europa och i världen över huvud taget, och vi ser att regionerna får en ökad betydelse. Ska vi inte titta ändå utanför kommungränsen när det gäller framtiden? Vi måste ju få en funktionell region. Kommunikationsmässigt och arbetsmarknadsmässigt och på annat sätt kommer vi att tvingas till en annan inställning än att inga kommunala frågor får flyttas från den lokala nivån.

I den verklighet vi lever och för att vi ska kunna klara konkurrensen i en framtid och överleva som en framgångsrik region måste vi se över hur vi fattar beslut, med vilka resurser och med vilken befogethet och inte omgående säga nej till detta. Vi tar emot pengar från staten, okej, men vi ska absolut inte göra några förändringar.

Jag kan ta exemplet infrastrukturdebatt. Det var kritik från vår sida att Stockholms stad och landstinget lade sig ganska platt mot staten i medfinansieringsfrågorna och tog på sig en orimligt, nationellt sett, stor andel av finansieringen utan större krumbukter. Det hade inte, tror jag, gått lika lättvindigt när det gäller att vi ska finansiera nästan hela förbifarten själva. Det är faktiskt en nationell väg som i större utsträckning borde finansieras med nationella medel. Hela förhållningssättet i de förhandlingarna visar att vi är ganska svaga.

Jag ska ge er beröm i ett avseende, och det nämnde jag i min inledning. Det enda positiva under här åren har varit förankringsprocessen när det gäller prioritering av projekten. Det har varit ett förankringsarbete som har fungerat väl. Likväl har man varit svag i förhandlingarna, och det kommer vi att fortsätta att vara om ingen förändring sker.

Anförande nr 108

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Europa är måhända fullt av stora eller starka regioner. Europa är också fullt av fullständigt tandlösa kommuner som inte har någon beslutanderätt att tala om. Jag blir lite förvånad när företrädaren för det parti som i valsystemet tyckte att det kommunala sambandet var viktigt nu är väldigt luddig när det gäller det kommunala självstyret. Vi är valda av stockholmarna. Vi ska vara beredda att samarbeta med andra, för det är bra för oss också.

Men vi är valda av stockholmarna, och vi måste se till vad vi får ut av sådant samarbete och vad som gör situationen bättre för oss och för stockholmarna. Det är otroligt viktigt.

När det gäller infrastrukturen, som används om exempel, är vår modell medfinansiering, visst, men också ett betydande inflytande. Det bildade snabbt modell för Jan Valeskogs partikamrater i Göteborg.

Anförande nr 109

J a n V a l e s k o g (s): Min slutsats av denna debatt är ändå att Moderaterna, som hittills verkligen lagt locket på den här debatten, nu förhoppningsvis kan hjälpa till att vara med i diskussionen. Jag tror inte det håller att som strutsen stoppa huvudet i sanden.

Jag hoppas att ni efter valet åtminstone kan vara med i den här diskussionen. Det behövs självklart blocköverskridande lösningar när man inför framtiden ska hitta regional struktur. Det kommer vi att behöva för att den här regionen ska kunna överleva på ett framgångsrikt sätt. Det går inte att fortsätta som nu i alla fall.

§ 12 Motion om allmännyttan – ett viktigt verktyg för stadens utveckling (utl. 2009:103)

Motion om fler kooperativa hyresrätter som komplement till allmännyttan (utl. 2009:104)

Motion om bibehållen intern kötid i fastigheter som tvångsprivatiseras (utl. 2009:105)

Motion om inrättandet av projekt Bostad Matchning (utl. 2009:106)

Motion om oseriösa konsulter och bostadsbolagens medverkan på köpstämmor (utl. 2009:107)

Motion om ökad rörlighet på bostadsmarknaden (utl. 2009:205)

Motion om medlemskap i SABO (utl. 2009:206)

Anförande nr 110

T e r e s L i n d b e r g (s): Herr ordförande! Jag har skrivit en motion om allmännyttan som ett viktigt verktyg för stadens utveckling. Det känns lite tråkigt när man läser borgarrådets utlåtande, för det är lite god dag yxskaft i utlåtandet. Min motion handlar egentligen inte om ombildning utan om allmännyttan som ett viktigt verktyg för stadens utveckling.

Anledningen till att jag skrev den här motionen hänger ihop med att vi i stadsbyggnadsnämnden behandlade ett ärende om Kristinebergsmotet, där själva poängen är att man ska minska trafikplatsen och vrida nedfarten, förenklat sagt. Men behovet för Kristinebergsmotet gäller den stora bostadsbyggnation som pågår och fortsatt planeras över nordvästra Kungsholmen och som gör att det kommer att bli fler bilar där. Dels är trafikplatsen inte anpassad för den framtida trafik som kommer att vara där, dels tar den väldigt mycket yta i anspråk. Genom att förändra det här kan man få en mer yteffektiv trafikplats, och så behöver man flytta vägen. Det öppnar för ny bostadsbyggnation på Kungsholmen, på Kristinebergshöjden, och det vore väl fantastiskt.

Men ska man genomföra det här betyder det att en av de bostadsfastigheter som ligger där i dag helt enkelt inte kommer att vara lämplig som bostad därför att bullernivåerna kommer att bli extrema. Den här fastigheten heter Alsiskan 1. Fastighetsägaren är som tur är Stockholmshem och är helt överens med staden om att den bästa lösningen är den att staden går in och köper fastigheten, och så ordnar Stockholmshem ersättningslägenheter åt dem som bor där. Hade ägaren till den här fastigheten inte varit Stockholmshem eller kanske något annat av de allmännyttiga bolagen hade det här varit lite mer problematiskt, för att inte säga många gånger ogenomförbart. Hade det varit en bostadsrättsförening hade det inneburit, om det

skulle genomföras, en mycket svår, lång och utdragen process. Det handlar trots allt om människors bostäder.

Avsiktligt eller oavsiktligt – jag vet inte – missförstår borgarrådet min motion. I sitt utlåtande pratar han över huvud taget inte om planeringssvårigheterna i en stad där andelen allmännyttan minskar alltmer. Jag är den första att understryka de bostads-sociala och de bostadspolitiska argumenten för vikten av att ha ett stort allmännyttigt bestånd, men min motion handlar inte alls om det. Den handlar om att kunna se allmännyttan som ett viktigt redskap.

I den stora ombildning som sker hade det inte varit möjligt att lösa det här så praktiskt som man nu kan göra, men med en allt mindre, en allt vikande andel av allmännyttan, blir den enda lösningen att gå in med kontantbetalning från skattebetalarna. Skattebetalarna får gå in och köpa ut människor. Det kommer inte på något sätt att bli billigare.

Den politik som nu förs gör att det blir precis tvärtom – den drar undan möjligheterna för att på ett bra sätt planera ett växande Stockholm dit fler och fler människor vill flytta, särskilt i innerstaden. Det finns inga siffror än på hur mycket som har ombildats, men i början av mandatperioden var det 5 procent av allmännyttans bostadsbestånd på Kungsholmen. Jag läste i Hyresgästföreningens i Kungsholmen verksamhetsberättelse för 2009 att den bara har sex fastigheter kvar i allmännyttan. Jag vet inte huruvida det stämmer eller inte, men det låter inte helt realistiskt. Vi får vänta på USK:s siffror för att få de exakta uppgifterna; de har inte kommit än.

Det är utvecklingen: sex fastigheter i en stor stadsdel som Kungsholmen och så är det även i andra delar av Stockholms innerstad. Det är alltid innerstaden där det är mest känsligt. Det är alltid där det är mest bråk. I ytterstaden är det alltid lättare att hitta lämpliga lösningar, men inte i innerstaden. Där säljer man och gör av med de fördelar vi en gång hade med det som vi tillsammans har byggt upp för stockholmarnas bästa, det vi kallar för allmännyttan.

Ordförande, fullmäktige! Jag yrkar bifall till den socialdemokratiska reservationen i kommunstyrelsen och därmed bifall till motionen.

Anförande nr 111

Borgarrådet La r s s o n (m): Herr ordförande! Mycket kort: Teres Lindberg säger att hon inte vill ha en ombildningsdebatt. Sedan drar hon i gång den med en massa ombildningsargument.

Till syvende och sist argumenterar du, Teres, för ståndpunkten att det är viktigt att allmännyttan finns kvar så att du kan exproprierar fastigheter om du behöver. Vad är det för fastigheter på Kungsholmen det handlar om? Är det dessa du tycker att man ska exproprierar för att du ska kunna dra en ny trafikled över Kungsholmen, eller vad är det fråga om?

Under de 20 år som jag har haft förmånen att ha politiska uppdrag på olika sätt i staden kan jag inte minnas att ni har varit förespråkare för att exproprierar olika typer

av mark för olika fastigheter. Är det så du tycker vi ska ha goda relationer och utveckla staden med andra aktörer? Vi ska se till att äga fastigheter, så slipper vi expropriera dem. Det här är rena 70-talet, tycker jag.

Anförande nr 112

T e r e s L i n d b e r g (s): Det är det här som är problemet. Jag sade i inledningen att du uppenbarligen inte hade läst motionen, och det har du fortfarande inte gjort. Det är den möjligheten som finns kvar för att utveckla Stockholm på ett bra sätt när vi inte längre har någon allmännytta kvar. Det är vad det handlar om. Läs motionen, Joakim Larsson, och hantera den med respekt!

Anförande nr 113

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Fel dag att ha debatt när det är SM-final i hockey, men det är också trevligt att debattera med Teres Lindberg. Det som är trevligt med att debattera med Teres Lindberg är att hon har en tendens att få en del om bakfoten, och då får jag chansen att tala om hur det är.

Vi i Stockholmshem sitter inte stilla i båten och tiger, om du tror det, när den här fastigheten ska användas för trafikled. Vi kräver ersättning, och det kommer att kosta för staden att till exempel köpa fastigheten från landstinget som är bussgarage i dag. Du tror att det är gratis, att ni kan göra hur ni vill med bostadsbolagen och deras fastigheter. Det är rätt obegripligt för en vän av allmännyttan.

Jag ska återkomma till alla positiva saker vi gör när det gäller att använda allmännyttan som en offensiv kraft i Stockholms stad.

Anförande nr 114

T e r e s L i n d b e r g (s): Tack så mycket, Björn, det är kul att du tycker att det är trevligt att debattera med mig, men du har uppenbarligen inte läst ärendet heller. Jag pratar om fastigheten Alsiskan 1 och inte om bussgaraget, det är en bostadsfastighet.

Fördelen med allmännyttan är man äger en stor fastighet. Det är klart att staden ska betala. Men staden äger Stockholmshem, och Stockholmshem ser också ett intresse och har samma uppdragsgivare och ägare som är staden, alltså kommunfullmäktige. Man har som fastighetsägare och allmännyttig ägare en möjlighet att hitta ersättningslägenheter. Den problematik jag lyfter fram är att den inte längre finns kvar i vissa delar av staden, däribland Kungsholmen. Det är där Stockholmshems problem ligger.

Anförande nr 115

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande! Högeralliansens bostadspolitik har fått katastrofala följder för de flesta stockholmare. Det finns dock några få stockholmare som via ombildning kan göra miljonklipp utan några som helst ekonomiska risktaganden.

Min motion handlar om att slippa oseriösa konsulter i samband med ombildningar av allmännyttan. Vänsterpartiet vill inte ombilda en enda hyreslägenhet i Stockholm. Om högeralliansen till varje pris vill skänka bort de kommunala bostäderna kräver vi i Vänsterpartiet att detta sker rättssäkert och utan tveksamheter.

Den här motionen handlar just om att åtgärda de brister, felaktigheter och tveksamheter kring ombildningsprocesser som finns. Sedan motionen lämnades in har nästan 20 000 lägenheter mer eller mindre skänkts bort. Det kan tyckas att skadan redan är skedd, men vid framtida ombildningar, som högeralliansen med största säkerhet kommer att fortsätta att genomföra, hoppas vi att högeralliansen tar hänsyn till de förslag till förbättringar som vi vill ska finnas med vid ombildningsprocesser.

Ordförande! Högeralliansen har satsat minst 30 miljoner kronor skattepengar för att sälja ut allmännyttan till bostadsrättsföreningar. Men man har inte satsat ett öre på dem som bor i hyresrätter och önskar bo kvar i allmännyttan. Vid köpstämmor får inte nej-sidans representanter vara rösträknare eller protokolljusterare. Konsulter får betalt om de lyckas genomföra ombildning. De agerar definitivt inte som neutrala tjänstemän i samband med ombildningar.

De nej-sägare som känner sig orättvist behandlade på köpstämmor har ingen instans att vända sig till annat än rättsinstans. Hur många vågar rättsligt driva en sak som de anser inte har gått rättvist till? Det är inte många. Många skulle inte riskera en ekonomisk baksmälla genom att driva sakfrågan som de anser inte är helt korrekt.

Ordförande! Det förekommer hot, trakasserier och så vidare i samband med ombildningar. Det förekommer också löften om att de som inte vill köpa men går med på att det ska bli ombildning kan slippa hyreshöjningar på ett par år.

Det här är bara ett par exempel på hemskt allvarliga fel och brister som måste åtgärdas snarast för att stockholmarna ska ha en chans att även i fortsättningen bo och lita på att få bo hos de kommunala bostadsbolagen.

Därmed yrkar jag bifall till Vänsterpartiets och Socialdemokraternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 116

B j ö r n L j u n g (fp): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag vill inte gå i någon politisk polemik med dig, Mehdi Oguzsoy. Det är meningslöst, för vi kommer aldrig någonsin att närma oss varandra. Det jag tycker är tråkigt är att du missuppfattar mycket av vad de kommunala bostadsbolagen gör. Jag hoppas att det är just missuppfattar du gör. Om du inte gör det är det mycket värre, för då är du medvetet vilseledande i fullmäktige.

Det du säger är egentligen att du skulle vilja bestämma hur enskilda föreningar arbetar och vilken hjälp olika föreningar tar för att genomföra sitt inre arbete. Det skulle vara samma sak som att jag skulle lägga mig i hur ni sköter ert inre föreningsarbete i Vänsterpartiet. Det skulle jag aldrig göra. Vi har föreningsfrihet i Sverige, Mehdi Oguzsoy. Tänk på det!

Anförande nr 117

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! Björn Ljung är ute och cyklar, eller så har han tankarna någon annanstans i stället för att vara rent psykiskt närvarande i debatten.

Ordförande! Motionen handlar om att om högeralliansen till varje pris vill sälja ut allmännyttan och via kraftigt reducerade priser skänka bort allmännyttan till bostadsrättsföreningar kräver vi att det åtminstone ska ske på ett korrekt och rättvist sätt. Det ska inte vara som i dag, när det är rena rama djungelns lag som råder.

Anförande nr 118

Borgarrådet L a r s s o n (m): Fru ordförande! Det kan tyckas vara ett rimligt krav som Mehdi ställer – att ha ett regelverk som är transparent, tydligt, rättvist och lätt att följa. Till skillnad från dig, Mehdi, tycker jag att vi har det.

Du drar bland annat upp ett exempel på en fastighet där du tyckte att själva utbildningsprocessen var dåligt skött. Där höll vi med dig. Vi drog tillbaka erbjudandet. Då tycker jag att det är dumt att använda just detta som exempel på hur dåligt detta skötts. Det visar ju i stället att det system som du nu inte tycker är tillräckligt ändå fungerar.

Jag vänder mig mot att ni hela tiden hävdar att vi skänker bort fastigheter. Om vi nu har reavinster på 16 miljarder för de hittills gjorda affärerna undrar man vad det är för typ av gåvor du ger till folk om du får en vinst varje gång du ger en gåva. Använd gåvobegreppet på rätt sätt! Vi har gjort vinster på 16 miljarder – punkt.

Anförande nr 119

M e h d i O g u z s o y (v): Joakim Larsson hävdar att det har förekommit ett ärende som inte har varit korrekt och där man har åtgärdat felen. Han nämnde ett sådant exempel. Tyvärr finns det massor med exempel där utbildningsprocessen har varit infekterad. Det har förekommit fusk, hot med mera. Nejsägarna har ingenstans att vända sig. Det är det vi försöker åtgärda.

Det handlar också om det pris man sätter när man säljer allmännyttan. Den 30 mars, tror jag att det var, sade en oberoende konsult som annars är mer vänligt sinnad till er politik att ni har skänkt bort 50 miljarder sedan 2002 via era utbildningar. Det var vad han kom fram till, Joakim Larsson.

Anförande nr 120

D i k r a n D i s o n (kd): Fru ordförande! Jag tänkte ge dig saklig information om en sak, Mehdi. Du nämnde att 20 miljoner har satsats på omkostnader för utbildning. För de hyresgäster som väljer att vara kvar har man inte satsat någonting, sade du. Jag vill bara påminna dig om en sak som du egentligen känner till. Du vet att Svenska Bostäder i Järvasatsningen satsar 1 miljon kronor per lägenhet i Järvaområdet. Det är otroligt mycket pengar. Det blir också fantastiskt fina resultat av detta. Jag vill bara tala om att detta också sker.

Anförande nr 121

M e h d i O g u z s o y (v): Jag tror tyvärr att du missförstod mig. Jag pratade om att ni satsar minst 30 miljoner kronor i informationskampanjer för att ombilda allmännyttan. Men de hyresgäster som väljer att bo kvar hos allmännyttiga bostadsbolag får ingen information någonstans om hur de ska göra om de till exempel är motståndare till att deras lägenheter omvandlas.

Det du tog upp är att ni satsar miljoner på att rusta upp miljonprogramsområdena. Det har vi ingenting emot; vi har sagt ja till upprustningarna och renoveringarna. Men då ska det ske i samarbete och samråd med dem som berörs. Det ska inte komma uppifrån. Vi ska inte komma här och bestämma hur vi ska göra med människors bostäder.

Anförande nr 122

Z a i d a C a t a l á n (mp): Ordförande, fullmäktige! För Miljöpartiet är det klart att Stockholm behöver en ny bostadspolitik. Vi har och vi står inför en enorm bostadsbrist i Stockholmsregionen, men även i vår egen kommun. Enligt länsstyrelsens beräkningar behöver vi i alla fall till 2030 mellan 300 000 och 500 000 nya bostäder i vårt län. I Stockholms län innebär det 12 000 nya bostäder per år. Här i Stockholm prognostiserar vi 3 500 per år. Det behövs alltså mycket mer.

När man ser de svar som Joakim Larsson har skrivit på motionerna ser man att ni inte ser allvaret i bostadsbristen. Det tycker vi är anmärkningsvärt. Miljöpartiet anser att det behövs en ny bostadspolitik där vi bygger hållbara bostäder, det vill säga att de är energieffektiva. Vi behöver bygga bostäder som är hyresrätter, det vill säga att de som i dag drabbas av bostadsbristen, framför allt låginkomsttagare, ungdomar och studenter, ska kunna ha råd och tillgänglighet till bostäderna. Därför är det förvånande att ni är emot kooperativa hyresrätter. De möjliggör attraktiva boenden till rimliga priser för stockholmare. SKB ligger i dag under ett starkt tryck. De som ställer sig i den kön i dag har ingen rimlig chans någonstans att få en bostad. Svaret på den motionen förbryllar mig alltså. Det förbryllar mig att ni är så framtidsfientliga – jag vill nästan kalla det så. Kooperativa hyresrätter är ett alternativ och ett sätt för stockholmarna att få ytterligare tillgänglighet till en upplåtelseform för dem som inte vill vara med och spekulera ekonomiskt i hela Stockholms bostadsmarknad, och framför allt för dem som inte har råd med det.

Stockholm behöver mycket. Miljöpartiet har presenterat många olika förslag. Vi skulle till exempel vilja att man tillät Stockholms bostadsförmedling att förmedla andrahandskontrakt för att få bort svartmarknaden, som i dag är stor. Det finns så mycket att göra.

Stockholmshem tyckte att vår idé om att auktorisera ombildningskonsulterna var väldigt bra. Ta bort den spekulativa verksamheten, som innebär just det som Mehdi Oguzsoy tog upp tidigare! Det finns mycket att göra, och det är anmärkningsvärt och tråkigt för stockholmarna att borgarna inte vill göra mer.

Bifall till Miljöpartiets reservationer i samtliga motioner!

Anförande nr 123

Borgarrådet L a r s s o n (m): Fru ordförande! Jag tänkte egentligen bara ställa en fråga till motionären. Hur är det du menar? Om du läser mitt motionssvar ser du att jag ganska tydligt ändå säger att kooperativ hyresrätt är en form som är positiv. Det är en bland flera. Det finns många olika boendeformer – ju fler, desto bättre. Om detta finns i alla delar av staden får olika människor möjlighet, oavsett var de befinner sig i livet, att bo på samma plats.

Skillnaden mellan din och min politik är att du vill att vi ska peka med hela handen och säga: Gör den kooperativa hyresrätten här och här! Vi menar att det måste komma från dem som vill bygga eller som vill ombilda. Jag är fullt medveten om att om någon kommer in med en kooperativ hyresrättsombildning som förfrågan kommer den att behandlas. Jag är positiv till det. Jag är också positiv till att SKB och andra bygger kooperativa hyresrätter, vilket de gör.

Anförande nr 124

Z a i d a C a t a l á n (mp): Precis som flera remissinstanser har lyft upp är det inte helt klart hur det här ska gå till. Det är frågan om skatter och om hur finansieringen ska gå till. Här kan staden gå in och underlätta. Man kan utreda frågan så att det kan bli precis lika lätt att ombilda till kooperativa hyresrätter som till bostadsrätter. Det ansvaret har inte staden tagit.

Anförande nr 125

D i k r a n D i s o n (kd): Fru ordförande! Du talade om att vi i majoriteten är emot hyresrätten som upplåtelseform, Zaida. Jag skulle vilja säga att du har missförstått oss. Det är inte korrekt. Vi är absolut inte mot det. Vi tycker att hyresrätten som upplåtelseform är viktig. Den har en bra funktion, och den behövs. Men om man tittar exempelvis på de områden där jag håller till och där jag har bott – i Rinkeby – har det varit nästan uteslutande hyresrätter. Där har vi ett stort problem.

Anförande nr 126

Z a i d a C a t a l á n (mp): Jag kan bara svara att jag inte tror att den borgerliga majoriteten är emot hyresrätten per se – absolut inte! Jag pratade om de kooperativa hyresrätterna, och jag är förvånad över att man inte vill stimulera fram ännu fler. Det ansvaret skulle man kunna ta i staden.

Anförande nr 127

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, fullmäktige och Zaida, som är en bra och uppskattad styrelseledamot i Stockholms hem! Det jag inte riktigt förstår i Miljöpartiets politik är att bostadsrätten tycks vara någonting som ni har väldigt svårt för. Det här hänger inte riktigt ihop. Ni tycker inte alls att det är rimligt att vi får fler bostadsrätter i miljonprogramsområdena, där det bara finns kommunala hyresrätter. Ni röstar ständigt emot det.

Det finns problem med de val av utbildningskonsulter som vissa bostadsrättsföreningar gör. Det vet jag, och det var det jag försökte säga till Mehdi Oguzsoy

förut också. Men det är föreningarnas val. Det är föreningarna som driver en process, och det är föreningarna själva som måste välja. Dessvärre gör de olyckliga val ibland, och det kan vi inte lägga oss i om vi ska följa föreningsfriheten i Sverige.

Anförande nr 128

Z a i d a C a t a l á n (mp): Det stämmer helt och hållet. Ombildningskonsulterna är ju där de är. Däremot kan vi göra mycket mer för att demokratisera processen, tycker jag.

Anförande nr 129

M a r t i n M i c h e l (mp): Fru ordförande, ledamöter och åhörare! Få politiska åtgärder har varit så negativa för staden som alliansens ombildningar av allmännyttans hyresrätter till bostadsrätter. Segregationen mellan rik och fattig, välutbildad och lågutbildad har ökat på ett mycket tydligt och negativt sätt. Om detta kan man läsa i Utrednings- och statistikkontorets rapporter.

Valfriheten när det gäller boendet har tvärt emot vad alliansens politiker säger minskat i flera stadsdelar. I innerstaden finns snart bara bostadsrätter. I vissa förorter är det nästan bara hyresrätter. Det är viktigt med blandade boendeformer, tycker vi i Miljöpartiet. Men det är minst lika viktigt att det är jämnt fördelat över hela staden.

Valfrihet när det gäller boendet för unga och barnfamiljer har minskat betydligt när hyresrätten har försvunnit eller i alla fall minskat. För dem är en hyresrätt oftast det enda alternativet. En bostadsrätt är ofta en alldeles för dyr boendeform för de unga som precis har fått sitt första jobb och där ingångslönerna har sjunkit. För studerande på Stockholms högskolor är det som bekant svårt att få en studentlägenhet i dag. Allt fler studenter väljer andra utbildningsorter än Stockholm just på grund av svårigheten att få tag i en hyresrätt. Av dessa skäl är det jätteviktigt att satsa betydligt mer på allmännyttiga bostäder, hyresrätter och gärna också kooperativa hyresformer.

Jag yrkar därmed på Miljöpartiets reservationer i motionerna.

Anförande nr 130

B j ö r n L j u n g (fp): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Det finns ett par myter till som jag vill sticka hål på i de här sammanhangen. Den ena är att om vi bygger bostadsrätter försvinner lägenheter. Det verkar som om de bostadssökande inte får några lägenheter om vi bygger bostadsrätter. Den andra är att om vi omvandlar till bostadsrätter från hyresrätter försvinner lägenheter. Inget av det här är sant.

Om vi bygger dyra hyresrätter eller om vi bygger bostadsrätter blir det flyttkedjor, enligt de undersökningar vi har gjort. Dessa flyttkedjor innebär att det friställs billigare hyresrätter i slutändan som andra efterfrågar och flyttar in i. Det här gjorde vi en vetenskaplig undersökning av för några år sedan. Sedan dess är det ingen som har sagt emot det, utan det är ett faktum att det är på det sättet. Vi måste ha små, billiga lägenheter för bland annat ungdomar. Men vi måste också ha mer av

bostadsrätter i kommunalt dominerade hyresområden i ytterstaden. Det röstar ni alltid emot, Martin Michel. Förklara varför!

Anförande nr 131

M a r t i n M i c h e l (mp): Jag kan inte minnas att jag påstod att det hade försvunnit lägenheter. Men jag försökte framför allt peka på de unga och barnfamiljerna, som har svårigheter eftersom de inte kan låna pengar med tanke på de priser som det kostar i dag att köpa en bostadsrätt. Det är hela denna generation som är så utsatt i det här läget med långa bostadsköer. De tvingas ibland hyra i tredje, fjärde och femte hand. De får flytta runt. Det finns en stor svart sektor på bostadsmarknaden. Det skulle vi kunna stävja med en mer ansvarsfull boendepolitik.

Anförande nr 132

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande, fullmäktige! Vi får väl se om herrarna är ute på lika bred replikfront den här gången. Ni verkar vara lite piggare just nu i majoriteten.

Jag tänker prata om den motion som handlar om ökad rörlighet på bostadsmarknaden. Leif Rönngren, som har skrivit motionen, pratar om flytthjälp, äldre människor och så vidare. Men jag tänker ha lite mer av ett exploateringsperspektiv på ärendet.

Jag blev vice ordförande för exploateringsnämnden i maj 2007. Jag kunde snabbt konstatera att vi då inte hade särskilt många markanvisningar till hyresrätter. De var ytterst få; de kunde räknas på ena handens fingrar. Jag kan hålla med borgarrådet i det fallet – nu har hyresrättsbyggnationen ökat betydligt. Men de här besluten fattade vi i det paket som togs här i fullmäktige när finanskrisen bröt ut. Då sänkte vi tomtgälden. Då var det helt plötsligt intressant att bygga hyresrätter. Byggherrarna sökte markanvisningar för att bygga hyresrätter.

Det finns en skillnad för mig. Är det verkligen så att majoriteten när man nu bygger hyresrätter gör det därför att hjärtat bankar för hyresrätten? Eller är det så att utan dessa hyresrätter når man inte bostadsbyggnads målet på 15 000 bostäder, som är så viktigt för oss allihop? Jag ser en tydlig skillnad i vilka ärenden vi har just nu. Nu finns det verkligen markanvisningar till hyresrätter.

Om jag däremot ska resonera lite grann om bostadsrättsombildningar är mitt problem att när man säljer i Akalla och bildar bostadsrättsrätter av hyreslägenheterna bildar man om hyresrätter som är billiga att hyra. De är byggda på 70-talet. Hyrorna är lagom låga. Man kan betala dem även som lågavlönad. De nya hyresrätter som ni bygger, mina vänner, får man inte till samma pris. Det blir betydligt dyrare att bo. Jag kan göra en jämförelse. En trea i Husby som jag bodde i kostade inte ens 7 000. Den lägenhet i Ärvinge som jag bor i nu är byggd i mitten av 90-talet. Den kostade nästan dubbelt så mycket. Det är därför jag tycker att vi ska vara ytterst försiktiga med bostadsrättsombildningar i ytterstaden. Vi får inte göra oss av med de hyresrätter som har hyror som gör att medborgarna har råd att efterfråga dem.

Visst behövs blandat byggande för att få rörligheten. Men för Guds skull – börja då bygga bostadsrätter där det finns massor med hyresrätter, och gör inte tvärtom! Det

är svårt att se att det sker i dagens ärenden. Vi bygger bostadsrätter där det finns bostadsrätter, vi bygger radhus där det finns radhus och vi bygger hyresrätter där det finns många hyresrätter.

Bifall till motionen!

Anförande nr 133

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Du kom med ett nytt argument, Mirja. Det trodde jag inte att jag skulle få höra efter ett antal år här i bostadsdebatten. Argumentet var att man inte skulle ombilda hyresrätter i 70-talsområden till bostadsrätter eftersom det då försvinner lägenheter med låg hyra. Men det är väl just i de områden som är dominerade av den kommunala hyresrätten som det behövs fler bostadsrätter? Annars skulle vi inte behöva bygga bostadsrätter där heller. Ditt resonemang håller inte riktigt ihop, och jag förstår fortfarande inte varför ni i den rödgröna röran ständigt röstar nej till bostadsrättsomvandlingar också i miljonprogramsområdena.

Vi har från Stockholmsshems sida byggt hyresrätter från den dag jag blev ordförande i Stockholmshem, mycket på egen mark. Vid den tiden begärde vi inte mark från exploateringsnämnden. Vi hade egen mark att bygga på.

Anförande nr 134

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande, fullmäktige och Björn! Jag återger bara hur vi har haft ärendena i exploateringsnämnden sedan jag kom in dit. Jag räknade anvisningar till hyresrätter. Du kan själv gå in i protokollen och handlingarna och kolla. Antalet markanvisningar till hyresrätter ökade markant efter finanskrisen och det krispaket som fullmäktige antog där vi sänkte tomtgälden. Var snäll och kolla det!

Du kan inte neka till att nya hyresrätter kostar betydligt mycket mer än dem i det äldre beståndet. Som Husbybo har man ibland så pass låg lön att man inte kan efterfråga den där lägenheten i Ärvinge som kostar 10 000 eller de nya lägenheterna ute vid Liljeholmskajen som kostar ännu mer. Så enkelt är det.

Anförande nr 135

Borgarrådet L a r s s o n (m): Fru ordförande! Jag tänkte ägna mig just åt de siffror som exploateringsnämndens har kommit fram till. Jag kan konstatera att du har rätt, Mirja. 80 procent av de markanvisningar som har gjorts hittills i år är till hyresrätter. Om du har följt debatten om lågkonjunkturen och finanskrisen har du hört att vi gång på gång har pekat på just detta: I lågkonjunkturen och i finanskrisens spår är det viktigt att man kan ställa om en del projekt när det inte går att sälja bostadsrätter längre. Därmed blir det fler hyresrätter som markanvisas med den förda markpolitiken; det är fullständigt naturligt. Jag tror faktiskt att det är ganska nyttigt att vi inte konkurrerar med dem som vill bygga under högkonjunkturen när det gäller just andra byggherrar som vill bygga hyresrätter.

Jag tror att det är viktigt. Det är viktigt att vi nu, när andra kanske inte förmår fullt ut, också gör detta. Vi bygger nu, och vi bygger nytt. Vi ser till att ta över en del projekt som andra inte har måktat med. Det tycker jag är en riktig politik.

Anförande nr 136

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande, fullmäktige och Joakim! Jag har inte förnekat detta. Jag har varit delaktig i alla de ärenden som vi har behandlat i fullmäktige. Jag förstår fullt ut att man tar ett krispaket och sänker tomtgälden för att stimulera byggandet. Jag har ingenting emot det.

Men min fråga var: Är det så att hjärtat bankar för hyresrätten eller är det så att vi just nu för att kunna nå bostadsbyggnads målet måste bygga hyresrätter och därför gör så att byggherrarna blir intresserade av att bygga hyresrätter? Jag tror inte att det där hjärtat riktigt bankar för hyresrätter.

Anförande nr 137

D i k r a n D i s o n (kd): Fru ordförande! Du sade att man ska vara försiktig med att omvandla hyresrätter till bostadsrätter i ytterstaden, Mirja. Jag tänkte ge dig en annan bild, om du till äventyrs inte vet om den. Låt oss ta Rinkeby som exempel. När det finns nästan uteslutande hyresrätter blir det ingen stabilitet i boendet. Det blir en form av transitboende, det vill säga en väldig omsättning på folk. Det är det som vi handlare och småföretagare i dessa områden känner av. När folk blir integrerade, jobbar upp sig och får köpkraft flyttar de till ett annat ställe. De kan inte göra bostadskarriär i sitt område.

Anförande nr 138

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande och fullmäktige! Påstår du på fullt allvar, Dikran, att om jag hade köpt den där trean i Husby jag bodde i och som ägdes av Wallenstam hade jag gjort bostadskarriär? Jag hade fortfarande bott i Husby. Som ensamstående förälder med en undersköterskelön kunde jag inte efterfråga någon annan bostad. Det är det du måste börja inse. Du är företagare. Du tjänar säkert jättebra. Men det där sjukvårdsbiträdet som har 50 procents anställning på servicehuset, då? Hur går det med honom eller henne? Det är dem jag värnar.

Anförande nr 139

Borgarrådet L a r s s o n (m): Fru ordförande! Jag konstaterar att delar av denna sal kanske inte riktigt befinner sig på samma planet som undertecknad. Jag själv har ibland blivit beskylld för att befinna mig på andra planeter. Det kan hända, men vi är i alla fall inte på samma.

Vi kan inte se annat än att Socialdemokraterna, framför allt i denna sal, har en uppfattning som skiljer sig så ofantligt mycket från flera av era partivänners i länskommunerna. När det gäller synen på utbildning önskar jag ibland att Socialdemokraterna i den här salen skulle lyssna lite mer på era kamrater i Nynäshamn och Sundbyberg. Ni borde prata med dem om varför de bestämmer sig för att ombilda.

Varför tycker de att det är en bra idé att bedriva en aktiv fastighetsförvaltning för att ha råd att göra vissa saker inom den kommunala sfären?

Det är just detta det handlar om. Det handlar inte bara om valfriheten i boendet, som vi tycker är väldigt viktig, utan det handlar också om vad som kommer på andra sidan. När människor får möjlighet att ombilda sin bostad och att realisera sina innersta drömmar om ägandet – om det nu är så att de vill ombilda – blir det ett resultat också för de hyresgäster som väljer att bo kvar i den kommunala hyresrätten.

Hur håller det ihop? Jo, alla de pengar som kommer in till bolagen ger dem ekonomiska muskler att faktiskt bli bättre fastighetsförvaltare. Detta har man insett i Sundbyberg. Man blir bättre på att förvalta sina fastigheter om man har ekonomiska muskler. De ekonomiska musklerna krävs för att kunna göra de tusentals stambyten vi pratar om just nu i eftersatta områden, som ni faktiskt inte har någon som helst ekonomisk möjlighet att hantera. Ni har ingen ekonomi för att göra det vi nu gör, nämligen att gå in och se till att de fastigheter i miljonprogrammet som ingen har gjort någonting åt får nya stammar, blir energieffektiva och även får en upprustning värd namnet. Och vi gör detta med hyresgästerna.

Ibland tror jag att ni blir irriterade på att denna upprustning nu går med den fart som den gör och i takt med dem som bor i respektive område. Jag är bekymrad över det, för det borde egentligen inte behöva vara någon politisk skiljelinje mellan blocken i den här frågan. Detta är ett naturligt sätt att hantera de värden som vi har inom Stockholm. Vi ser till att de hyresgäster som så önskar får ombilda och använder pengarna till dem som inte vill ombilda och till de fastigheterna. I praktiken blir det så. Då ökar värdet av stockholmarnas gemensamma egendomar, och vi får möjlighet att också bygga nytt. Vi får möjligheter att utveckla staden på det sätt som vi också gör i majoriteten. Vi får en mer attraktiv stad där vi kan erbjuda möjligheter för människor med olika önskemål att bo på samma ställe i stadens alla delar.

I denna debatt har jag hört från Martin Michel att det inte finns några hyresrätter i innerstaden. Så säger han. Jag vet inte hur många gånger jag har upprepat detta i den här salen: Det är 55 procent hyresrätter på Södermalm, där jag bor. Det är totalt ungefär 40 procent hyresrätter i innerstaden. Men en så jämn fördelning har vi inte i ytterstadens alla delar. Det finns delar av ytterstaden där det finns en stark kommunal dominans. Där ser vi fördelen av att få den jämna fördelning mellan hyresrätter och bostadsrätter som vi har i innerstaden. Vad är det som är så konstigt med det?

Jag hörde Martin Michel säga: Vi vill ha en jämn fördelning över hela staden! Var sitter du någonstans? Välkommen in i salen, Martin Michel! När du säger så säger du det som jag säger nu. Vi tycker att en blandad stad innebär olika upplåtelseformer, och jag hoppas att vi under nästa mandatperiod får möjlighet att utveckla detta just i ytterstaden. 4 000 personer har valt att ombilda i miljonprogram utanför tullarna. Det är någonting positivt. Det är positivt, för det ger oss ekonomiska muskler.

Anförande nr 140

T e r e s L i n d b e r g (s): Själv känner jag mig ganska jordnära i debatten, men Joakim Larsson må vara från rymden. Du hävdar att vi har gjort reavinster på 16 miljarder. Det är sant. Jag kan inte annat än att hålla med om att det är den krassa

verkligheten. Men den krassa verkligheten är också att vinsterna borde ha varit mycket större.

I verkligheten har ni blåst stockholmarna på ytterligare 50 miljarder, som ni skulle ha kunnat plocka in om ni hade ombildat som era kamrater i Uppsala gör och som våra kamrater i Sundbyberg eller i Nynäshamn gör, för den delen. Där har man sålt till marknadspriser. Man har inte gjort som ni och blandat ihop två väsensskilda marknader – fastighetsmarknaden, där man säljer som fastighetsobjekt, och bostadsmarknaden. Det är däri problemet ligger. Ni har blåst stockholmarna på 50 miljarder, Joakim Larsson!

Anförande nr 141

Borgarrådet L a r s s o n (m): Det är svårt att replikera på Teres Lindberg när hon befinner sig på den här nivån. Hon har absolut inte en enda siffra rätt i sitt resonemang. Om du skulle vilja att vi blåste ut en fastighet innan vi ombildar den, Teres, och såg till att sälja varje lägenhet enskilt på den öppna marknaden såsom fastighets-hajarna gör skulle vi kunna spekulera upp ett pris på det sätt som du säger. Så vill du att vi ska göra. Men vi säljer till hyresgästerna, för det är de som vill ombilda. Vi vill sälja till dem som bor i fastigheterna. Har du inte hört det tillräckligt många gånger för att begripa det?

I Sundbyberg använder de samma modell som vi har i Stockholm. Det är samma företag – Leimdörfer. Samma bolag använder vi i Stockholm. Read my lips!

Anförande nr 142

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! När Joakim Larsson predikar i den här talarstolen låter han väldigt from. De som inte är insatta i problematiken skulle lätt gå på hans dribbel. Faktum är, Joakim Larsson, att när ni gick till val sade ni att ni skulle prioritera omvandling i ytterstadsområdena. Det har blivit tvärtom. Ni säger att ni omvandlar för att stärka hyresgästernas inflytande och för att de ska kunna styra över sina boendemiljöer. Faktum är att det har blivit tvärtom. Ni har skapat två läger – de som är för och de som är emot. Ni har skapat infekterade relationer mellan grannar som tidigare kunde umgås som civiliserade människor.

På vilket sätt tycker du att 20 000 lägenheter har underlättat för ungdomar att komma in på bostadsmarknaden?

Anförande nr 143

Borgarrådet L a r s s o n (m): Mehdi! De pengar som vi får in genom ombildningarna går just nu till den största satsningen någonsin sedan områdena inom miljonprogrammet byggdes i Stockholm. Det är den största satsning vi någonsin har sett i samlad tropp under en kort period. Det är en enorm energieffektivisering vi gör. Vi gör stambyten som ni borde ha gjort för länge sedan, och vi också.

I själva verket har vi resurser tack vare ombildningarna att göra detta. Det borde du också se, Mehdi Oguzsoy. Detta är inte någonting som bara gynnar dem som köper

en bostad utan även dem som stannar kvar inom det allmänna beståndet. Hur fromt det än låter är det så – jag är ledsen.

Anförande nr 144

B e n g t S a n d b e r g (s): Jag har en första kommentar till Joakim Larsson. Han säger att vi socialdemokrater skulle vara särskilt irriterade över att man renoverar och upprustar allmännyttan. Vilket fullständigt absurt påstående! Jag undrar vad du tänker med. Jag tycker att detta är mycket märkligt.

Jag ska prata om kooperativa hyresrätter. Ni tillskriver er att ha en stad i världsklass. Jag tycker att det borde innebära att man också har en bostadspolitik i världsklass. Vi föreslår som ett led i ert förverkligande av denna världsklasstad att man också skapar fler upplåtelseformer. I princip har vi i dag bostadsrätt och hyresrätt som de alltigenom dominerande upplåtelseformerna. Vi föreslår även kooperativa hyresrätter. Det är en ägandeform utan spekulation som tilltalar många. Man har gjort flera bostadspolitiska undersökningar, bland annat en jättestor undersökning, och där sett att upp till 60 procent av alla tillfrågade tyckte att just denna boendeform är någonting som de skulle föredra.

När vi fick svar på motionen svarade Joakim Larsson att det är självklart att vi ska ha mångfald och allt detta, men att det primära uppdraget för bostadsbolagen och kommunen, i det här fallet, är att bygga och förvalta traditionella hyresrätter. Man hoppar till när man läser det. Han får väl stå för det också! Men han svarar varken ja eller nej. Vi menar att det ligger i en progressiv bostadspolitik att skapa alla de här boendeformerna.

Jag har förstått att det finns problem av skattetekniska skäl. Men oavsett det borde ni föreslå att man utvecklar kooperativa hyresrätter och låta de kommunala bostadsföretagen vara garantier för att det kommer i gång. Sist men inte minst bör ni föreslå markanvisningar just för kooperativa hyresrätter. Det skulle göra att vi fick en mångfald i upplåtelseformerna. Jag tycker att det är anmärkningsvärt om ni säger nej till detta.

Jag yrkar bifall till vår reservation.

Anförande nr 145

D i k r a n D i s o n (kd): Bengt! Jag tycker också att kooperativa hyresrätter är en jättebra idé. Tyvärr finns det för få sådana här i vårt land. SKB, som har dessa, har jättelånga köer. I princip måste man köa i 20 år för att få en lägenhet.

Jag tycker att det här är jättebra, men det jag saknar är att exempelvis fackföreningsrörelsen skulle kunna vara ett alternativ. Kyrkliga organisationer är ett annat. Jag tycker att kommunen kanske inte är rätt huvudägare. Tanken är bra, och vi är för detta. Men jag tror att det blir en för stor apparat för kommunen.

Anförande nr 146

Berit Kruse (s): Fru ordförande! Jag byter motion och går över till den som heter Bibehållen intern kötid för fastigheter som tvångsprivatiseras. Jag bor i en stadsdel där drygt 2 000 lägenheter helt plötsligt blev hyreslägenheter med en privat fastighetsägare. Det var en stark protest bland folk. Ingen av er på den borgerliga sidan lyssnade in vad som egentligen sades. Det är lite märkligt när man går från ombildning till ett annat slags privatisering. Ni har lyckats göra om både i Farsta och i Hässelby, där det är många lägenheter.

Mina frågor är rätt många. Den första handlar om varför man har mist sin kötid och möjlighet att köa inom det bolag man bodde hos och som ägde hyresfastigheten. Nu har man bara blivit tvångsplacerad hos en ny fastighetsägare. Det här slog hårt för många. Folk var upprörda. Jag kan inte hittills se, Joakim Larsson, att ni i svaret på motionen har angivit någon egentlig orsak till att ni inte kunde hitta någon lösning på detta. Det är ganska luddigt skrivet, kan jag tycka.

Förutom detta att man tappar sin plats i kön undrar jag, efter att ha lyssnat på debatten som har förts, vem som garanterar att privata fastighetsägare rustar beståndet? Du pratar ju så varmt om detta när det gäller bostadsrättsombildning. Finns det något villkor i försäljningen om detta? Man hör ju på sina håll att det behöver göras en hel del. Du känner säkert till att stämningen är mycket upprörd bland de boende i Hässelby strand- och Hässelby gårdssområdet. Jag vill gärna höra dig utveckla detta.

Du skriver så här inledningsvis i dina synpunkter: Majoriteten i Stockholm för en bred bostadspolitik för att främja en bostadsmarknad som präglas av mångfald, valfrihet och tillgänglighet. Vart tog tillgängligheten vägen för de människor som tvångsprivatiserades på det här sättet? Det skulle jag vilja ha svar på. Vad pratar ni egentligen om?

Bifall till motionen?

Anförande nr 147

Borgarrådet Larsson (m): Berit Kruse! Vad pratar vi egentligen om? frågar du. Jag tror att vi egentligen pratar om exakt samma sak som du gör. Åtminstone pratade Annika Billström om det när hon var finansborgarråd 1996–1997. Då sålde hon 5 000 lägenheter i Husby till Wallenstam. Jag vet inte om du då betraktade detta internt som tvångsprivatisering. Det tycker inte jag att det är. Det var jättebra att få in Wallenstam som aktör i Husby, för de satte i gång att renovera sina fastigheter omgående. Det tycker jag var jättebra.

Dessutom vill vi få in fler aktörer, Berit. Det är just vad det handlar om. Vi vill få in fler som bedriver fastighetsförvaltning, för vi tror att det är bra att vi är fler som gemensamt tar ansvar för ett område. Vi har faktiskt sålt till dem som i track record är de absolut bästa värdarna i hela Sverige. Vi tycker att det är väldigt bra att få in dem.

Anförande nr 148

B e r i t K r u s e (s): I Hässelby är det Hässelbyhem som har tagit över. Jag vill inte med det här säga att alla privata fastighetsägare är dåliga fastighetsägare. Det är inte det som det handlar om, Joakim. Det är snarare ert tillvägagångssätt som jag reagerar på. Kan du tänka dig att ge tillbaka kötiden? Det är det motionen handlar om, och det är det jag undrar. Det hela blev väldigt laddat eftersom hyresgästerna framtogs de rättigheter som de tidigare hade i allmännyttan.

Anförande nr 149

R o l f L i n d e l l (s): Fru ordförande, fullmäktige! Jag skulle vilja prata om en annan motion av Leif Rönngren som heter 2008:27 Inrättande av projekt Bostad Matchning.

Det intressanta med motionen när man läser utlåtandet och annat är att alla, inklusive föredragande borgarråd, egentligen tycker att det här är ganska bra. Han tycker att det är viktigt att man kan finna en bostad som matchar enskilda behov och önskemål. Bakgrunden är att det finns många äldre som lever i bostäder som kanske saknar hiss och därför har svårt att klara det dagliga. Samtidigt finns det en hel del yngre familjer som skulle behöva lite större lägenheter. På det här sättet kanske man skulle kunna klara av den situationen. Man skulle kunna matcha grupperna mot varandra.

Föredragande borgarrådet Joakim Larsson tycker som sagt att detta är viktigt. SLK tycker att det är lovvärt. Alla remissinstanser tycker egentligen att det här är en ganska bra idé. Sedan pekar man visserligen på att det finns andra varianter redan nu, men motionärens mening är inte att starta en stor byråkratisk apparat utan att hitta ett sätt att få en smidig samordning och på det viset få en matchning mellan olika grupper.

Det förvånar mig därför lite grann att man som föredragande är så negativ till att bifalla motionen. Själv vill jag bifalla den. Jag tycker att man mot bakgrund av alla positiva ordalag som remissinstanser och borgarråd själva har kommit med borde kunna orka med att bifalla motionen. Det kan ju inte vara så att det är något tokigt med argumentationen bara för att den kommer från andra sidan salen. Det är sakinnehållet vi ska bestämma om.

Bifall till motionen!

Anförande nr 150

Borgarrådet L a r s s o n (m): Jag hade gärna haft diskussionen med Leif Rönngren också, för i sak är detta saker och ting som bostadsförmedlingen kan använda i sitt utvecklingsarbete. Vi kan bara konstatera att bostadsförmedlingen fungerar allt bättre. Det var lovvärt den dag vi fick det Internetbaserade systemet; vi får allt fler lägenheter med i systemet. Matchningen finns redan. Jag inser själv att det inte står så mycket om det i mitt svar, men det finns som sagt lite av detta redan i dag. Det är studentlägenheter och annat som vi får in i systemet.

Jag tror att det är bra att vi på olika sätt använder oss av den befintliga kön och utvecklar den hela tiden i den här riktningen. Det är det jag har försökt beskriva i mitt svar. Lite av detta genomförs faktiskt redan i dag, Rolf.

Anförande nr 151

R o l f L i n d e l l (s): Ja, en del av det är på väg, som du säger. Men eftersom själva initiativet är bra och man vill komma längre med det hela borde ni också kunna bifalla själva motionen och gå vidare. Det behövs inga nya stora byråkratiska grepp för att göra detta.

En hel del av dem som matchningen berör kanske inte heller är så Internettillvända som det ser ut i dag, särskilt inte den äldre generationen. Även detta talar för att man skulle kunna vara lite mer positiv och vara med och bifalla motionen.

Anförande nr 152

B j ö r n L j u n g (fp): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag tycker att det är bra att vi samlar upp och behandlar flera motioner på samma gång och på så sätt får samlade debatter. Det ger oss chans att diskutera de här viktiga frågorna i ett samlat sammanhang.

Jag sade tidigare att jag skulle återkomma lite grann till den strategiska roll som vi i de kommunala bostadsbolagen har och som vi har tagit under den här mandatperioden. Jag vill påminna om det som flera av er från oppositionen har sagt, nämligen att när finanskrisen slog till gjorde vi så från Stockholmsbostadsbolagets sida att vi köpte in bostadsrättsprojekten och omvandlade dem till hyresrättsprojekt. På så sätt fick vi fler hyresrätter. Vi hade just då rätt många överklaganden på de bostadsprojekt vi själva hade i Stockholmsbostadsbolaget. När vi köpte bostadsrättsprojekten upprätthöll vi på så sätt byggsysselsättningen med satsningen från den här majoriteten. Vi fick en fortsatt lägenhetsproduktion som annars skulle ha stannat av eller helt uteblivit. Detta är *ett* exempel.

Ett annat exempel är hur vi försöker utnyttja allt möjligt. Vi i Stockholmsbostadsbolaget har utnyttjat också vår egen mark för fortsatt bostadsproduktion, och begärt lite tillägg från exploateringsnämnden för att kunna bygga till exempel i Solberga. Vi har också köpt, sålt, bytt och omvandlat fastigheter i vårt bestånd. Och varför har vi gjort det? Vad har det egentligen med vår kärnverksamhet att göra, nämligen att producera, tillhandahålla och hyra ut hyresrätter på rimliga villkor till alla stockholmare? Jo, vi får pengar så att vi kan satsa dem i nyproduktionen. Vi kan satsa stora summor på upprustning. Vi kan tidigare lägga stambyten, till exempel, som nu i 50-talsbeståndet i Solberga. Där är jag för övrigt själv uppvuxen.

Jag ser att de förbättringar vi gör i vårt bestånd är betydande med hjälp av de olika strategiska satsningar vi gör. Bekymret med bristen på idéer från oppositionen är att ni motsätter er det vi gör för att få fram pengar till att göra positiva satsningar. Ni kan göra av med pengar, men ni kan inte skapa pengarna att göra satsningarna med. Det gör vi. Vår politik hänger ihop. Er politik hänger inte ihop.

Anförande nr 153

T e r e s L i n d b e r g (s): Det är alltid lite märkligt att höra Björn Ljung. Han står här och pratar om Stockholmshem, Stockholmshem och Stockholmshem. Jag vill bara påminna dig om att du är vald av stockholmarna för att företräda Folkpartiet i Stockholms fullmäktige. Det vore intressant att veta vad Folkpartiet tycker i de här frågorna, och inte bara få veta vad Stockholmshem tycker och gör.

Jag tycker ändå att det är ganska bra att ni har försökt upprätthålla bostadsproduktionstakten genom att de allmännyttiga bostadsbolagen har tagit över projekt. Det är ju inte bara Stockholmshem som har gjort det.

Men ändå – och det är kanske det som är det tragiska – har ni inte lyckats påbörja fler än 3 000 bostäder per år i genomsnitt. Inte ens 9 000 bostäder hade påbörjats under de tre första åren under mandatperioden. Ni har mycket kvar att göra.

Anförande nr 154

B j ö r n L j u n g (fp): Fru ordförande, fullmäktige, åhörare och Teres Lindberg! Du kanske känner andra genom dig själv, eller hur det nu är. Du tror tydligen inte att jag företräder Folkpartiet när jag talar om Stockholmshem och vad jag gör där. Jag fattar inte riktigt vad du menar, men det får vi väl reda ut vid något tillfälle.

Tack för dina positiva ord om att vi gör bra saker i de allmännyttiga bostadsbolagen! Det är alldeles utmärkt. Problemet är att ni har en tendens att gärna förvalta. Ni vill förvalta och förvalta, men ni motsätter er hela tiden de positiva inslagen och det som bidrar till mångfald, till exempel omvandling till bostadsrätter i miljonprogramsområdena.

Ni talar om blandade upplåtelseformer och att det är väldigt bra, men ni gör ingenting för att åstadkomma det. En av dina företrädare, en framträdande socialdemokrat, svarade så här på frågan om hur ni ska åstadkomma detta: Vi ska bygga fler bostadsrätter! Men hur ska ni bygga i kapp bostadsrätterna i de områden som är dominerade av kommunala hyresrätter? Det går inte.

Anförande nr 155

Borgarrådet L i v h (v): Björn Ljung! De som motsätter sig omvandlingen i miljonprogramsområdena är faktiskt hyresgästerna. På Järvafältet har ni pumpat in mellan 20 och 30 miljoner för att försöka övertala folk att köpa, och de har inte gjort det. Det är hyresgästerna som inte har velat ombilda på grund av att de kanske inte har råd eller på grund av att de inte vill. Man kanske faktiskt vill vara hyresgäst i allmännyttan.

Jag kan konstatera att de som har sämst valfrihet i Stockholm i dag är just vi hyresgäster som har valt att bo i allmännyttan. Om någon kommer på att de vill omvandla i ett hus har man rätt att dra i gång en bostadsrättsförening. Man anlitar konsulter. Man kan driva hela processen. Men den hyresgäst som vill bo kvar i allmännyttan har inte någon att vända sig till för att få hjälp.

Vem har valfrihet? I alla fall inte vi som vill bo kvar i hyresrätt. Vi förlorar till och med vår interna kö i de kommunala bostadsbolagen om vi mot vår vilja blir sålda till ett annat bostadsbolag eller blir hyresgäster hos våra grannar. Så kom inte och prata om valfrihet för oss som vill bo i de kommunala bostadsbolagen!

Egentligen hade jag tänkt gå upp och prata om Teres motion om allmännyttan – ett viktigt verktyg för stadens utveckling. Jag vill ta upp två exempel för att visa hur viktigt det är att staden har makt och rådighet över fastigheter. Jag skulle för det första vilja ta upp Centrumkompaniet. När ni sålde det förlorade vi rådigheten över våra centrum. Vi förlorade rådigheten över att utveckla staden och att utveckla våra förorter. För det andra förlorade vi rådigheten, i till exempel Fältöversten, över de barnstugor som fanns där. De har nu sagts upp, och detta har blivit ett ärende i hyresnämnden.

Varför har vi så svårt att få fram barnstugeplatser i innerstaden? Det beror på att man har omvandlat och privatiserat så mycket att det inte finns så mycket allmännytta kvar. För dem som har omvandlat till bostadsrättsföreningar är det inte lönsamt med barnstugor. Därför, ordförande och fullmäktige, är det oerhört viktigt att den här staden har rådighet över infrastrukturen.

Bifall till vår motion!

Anförande nr 156

Björn Ljung (fp): Fru ordförande, åhörare och fullmäktige! Jag bor själv i hyresrätt. Jag har valt att göra det. Det är ganska många av er i oppositionen som inte bor i hyresrätt men som gärna talar om att folk inte ska få välja att bo i bostadsrätter eller hyresrätter. Det är ni som ska bestämma hur folk ska bo. Jag vet att partikamrater till dig under förra mandatperioden själva var med och ombildade centralt placerade lägenheter och köpte fastigheten när det var dags för just den fastigheten att ombildas från allmännyttan.

Er dubbelmoral är inte mycket att ha i de här sammanhangen, Ann-Margarethe Livh. Jag beklagar att behöva säga att det du säger är rena rama dåliga minnet – det är väl så jag får säga. Man får nämligen bilda bostadsrättsförening. Om man får två tredjedels majoritet på en köpstämman så får man köpa. Två tredjedelar är en ganska stor majoritet. Det är valfritt. Det är ingen som tvingas.

Ann-Margarethe Livh! Försök få lite bättre minne i fortsättningen!

Anförande nr 157

Borgarrådet Livh (v): Jag konstaterar, Björn Ljung, att jag som hyresgäst i allmännyttan inte har valfrihet. Jag har valt att bo i hyresrätt i allmännyttan. Om mitt hus skulle omvandlas förlorar jag till och med rätten att stå kvar i allmännyttans interna bostadskö. Som hyresgäst i allmännyttan har man noll valfrihet om ni bestämmer er för att sälja ut.

Anförande nr 158

D i k r a n D i s o n (kd): Fru ordförande! Du nämnde Järvafältet, Ann-Margarethe, och att det är hyresgästerna och inte ni som politiker som är emot ombildningar. Jag tror att det är lite olika. Jag har själv blivit kontaktad av före detta aktiva socialdemokrater som har uttryckt sin bestörtning över att man inte har fått någon hjälp med hur man ska gå till väga för att omvandla. Hyresgästföreningen har aktivt försökt att ge dem desinformation eller försvåra för dem genom att inte tala om hur man gör. De känner att de har blivit lite vilseförda när det gäller deras rätt att kunna vara med och besluta om det.

Anförande nr 159

Borgarrådet L i v h (v): Men Herre Gud, Dikran! Ni har ju investerat 20–30 miljoner för att övertala och lära folk hur de ska ombilda fast de inte vill det. Det kryllade av konsulter där. De hade ett jättekontor i Rinkeby. De fick all hjälp de behövde. Men vart skulle de som inte ville ombilda gå? Ingen har fått så mycket hjälp som de som vill ombilda. Det kom till och med en massa mystiska förslag från oseriösa låneinstitut. Det var en otrolig övertalningskampanj. Den var oförsämd, och den var inte etisk.

Anförande nr 160

A b d o G o r i y a (s): Ordförande! Under valrörelsen 2006 lovade ni stockholmarna valfrihet bland annat genom ombildning av hyresrätter. Det ni inte sade då var att ni skulle ombilda eller sälja till låga priser. I dag läser vi om vissa personer som har blivit miljonärer över en enda natt. Det säger mycket om det ansvar ni tar för det gemensamt ägda.

Ni erbjöd stockholmarna att ombilda. Vi hörde nyss Ann-Margarethe Livh nämna de 20–30 miljoner som ni har spenderat enbart på att övertala människor att ombilda. Men vad har ni gjort för dem som vägrade? Ert besked till dem var: Vi säljer hela beståndet. Detta har skett i Hjulsta trots protester från människor som bor i just Hjulsta. Ni ville absolut inte lyssna på dem. Vad har hänt med deras valfrihet?

I och med att det är ett privat företag som äger beståndet har de vaknat och sett att de till och med har förlorat sin plats i den interna kön i allmännyttan. Tala om dubbelbestraffning av helt oskyldiga människor som har trott på den valfrihet som ni propagerade för under valrörelsen.

Jag yrkar bifall till motionen.

Anförande nr 161

Borgarrådet L a r s s o n (m): Herr ordförande! Jag är faktiskt stolt över vad som nu sker i Järvaområdet. Jag är också stolt över vad vi planerar för vissa andra delar av staden. Jag är väldigt stolt över att vi kan göra så mycket på en gång, Abdo. Vi gör det också tillsammans med andra fastighetsägare. Det finns dock andra fastighetsägare som Annika Billström sålde till, till exempel Wallenstam. Annars är det Einar Mattsson och de kommunala bolagen som kan göra saker, och jag är väldigt stolt över det vi genomför. Vi gör det med de pengar som du motsätter dig. Vi gör det

med de pengar som vi får in genom ombildningar och försäljningar. De pengar vi fick in genom att sälja till Einar Mattsson, vilket innebar att vi fick in den mest välrenommerade av många värdar i området, innebar att vi fick loss en ganska rätt liten summa som vi kan använda när vi utvecklar Järvaområdet.

Anförande nr 162

Abdo Goriya (s): Vad har du att säga till de människor som vägrade att ombilda, Joakim? De protesterade. Vad har hänt med deras valfrihet? Vad har du att säga till de människor som har förlorat sin interna kötid?

Anförande nr 163

Dikran Diso (kd): Ordförande, gode Abdo! Du sade att folk har blivit miljonärer över en natt genom att de har köpt sina hyresrätter när de har blivit omvandlade till bostadsrätter. Ni sålde också till hyresgästerna i Husby. Jag har varit hemma hos folk och bytt deras rutor. De har talat om att de har varit otroligt glada och tacksamma för att de fick den möjligheten. De blev också förmögna. Jag håller med om att det är betänkligt att man kan tjäna så mycket. Frågan är: Hur gjorde ni när ni sålde? Den frågan är intressant, för vi gör precis på samma sätt som ni gjorde, men det är inte det bästa sättet.

Anförande nr 164

Abdo Goriya (s): Det är positivt att du erkänner att det finns en hel del människor som har gjort mycket goda affärer genom att ombilda och sälja. De har blivit miljonärer. Det är klart att de blir glada som individer. Men vilket ansvar har ni som politisk församling för det som vi äger gemensamt?

Vi skulle aldrig ombilda mot så många människors vilja. Det är så många människor som har varit emot den ombildningen. Vi gjorde det i dialog med de människor som det berörde, men ni vill tvinga dem.

Anförande nr 165

Teres Lindberg (s): Jag ska börja med att yrka bifall till Leif Rönngrens motion om medlemskap i SABO. Han är inte ordinarie ledamot och har därför inte beretts möjlighet att få bordlägga sina motioner. Vi har berett möjlighet för honom att tjänstgöra vid varje fullmäktigesammanträde för att han skulle få vara med och behandla dem, men han har inte kunnat vara med på det extrainsatta fullmäktigesammanträdet som presidiet har beslutat om. Nu fick jag det sagt också.

Vi yrkar att staden ska återinträda i SABO. SABO är samordningsorganisation för de allmännyttiga bostadsföretagen. Bostadsbranschens organisation ser ut så att man jobbar i trepartighet eller sexpartighet. Det är SABO, Hyresgästföreningen och Fastighetsägarnas förening. I sexparten är SABO, Hyresgästföreningen, Fastighetsägarna, HSB, Riksbyggen och bostadsrättsorganisationen SBC. Det är så hela bostadsbranschen är organiserad. Sedan har vi några allmännyttiga bolag som står utanför, bland annat de stockholmska. Det tycker vi är lite tråkigt.

Det handlar om flera saker. Det handlar om legitimitet gentemot hela bostadsbranschen där huvudstadens bolag väljer att ställa sig utanför. Det handlar också om SABO som organisation och deras styrka. Som branschorganisation jobbar de med att ge stöd och service till sina medlemsföretag. Det är någonting som de stockholmska bolagen inte får. Det är också en intresseorganisation som finns till för att tillvarata bostadsföretagens intressen. Det handlar alltså inte om politikens intressen utan om bostadsföretagens, och de ser ganska lika ut. Det är precis som att jag och Björn Ljung från Stockholmshem kan vara ganska överens om vissa problem som finns mellan olika bolag trots att vi sitter i olika bolagsstyrelser och till och med är medlemmar, är aktiva i och representerar olika politiska partier.

Att inte vara med i SABO är både osolidariskt och osmart. Jag yrkar därför bifall till motionen.

Anförande nr 166

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, fullmäktige, åhörare och Teres Lindberg! Tack gode Gud för att vi har något som heter föreningsfrihet i Sverige så att man inte tvingas att vara med i stora organisationer bara för att de stora organisationerna får större legitimitet om också de stora bostadsbolagen i Stockholms stad är medlemmar.

Jag har inte saknat SABO under de tre år som jag har varit ordförande i Stockholmshem. Dessutom sparar vi pengar på att stå utanför SABO. Det du talar om är den normala synen hos Socialdemokraterna när det gäller de stora organisationerna och de stora krafter i Sverige som ska samverka, men sanningen är att SABO har varit en organisation för att uttrycka socialdemokratisk bostadspolitik och inte en intresseorganisation för bostadsbolagen.

Anförande nr 167

T e r e s L i n d b e r g (s): Du och jag har en vida skild syn på demokrati, Björn Ljung. Jag tror på representativitet. Jag tror på partsförhållanden. Jag tror på att olika parter kan vara med och representera. Ska man påverka dem om de inte gör rätt saker måste man ju vara med. Att stå utanför och säga att de inte beter sig på ett bra sätt och ändå företräder nästan alla allmännyttiga bostadsbolag i hela landet Sverige, dock inte de stockholmska, tycker jag är förkastligt. Jag tycker att det är odemokratiskt att inte Stockholms perspektiv finns med i det som är den samlande organisationen för allmännyttan.

Anförande nr 168

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! Vår motion handlar som sagt om att hindra oseriösa konsulter att spekulera med stadens egendomar vid ombildningar. Tyvärr finns det inget intresse från högeralliansen att hörsamma våra förbättringsförslag vad gäller ombildningar och om det ska ombildas. Vi vill nämligen inte ombilda en enda allmännyttig hyreslägenhet.

Borgarnas främsta drivkraft tycks vara att göra sig av med allmännyttan i rask takt. Rent teoretiskt skulle allmännyttan vara ett minne blott inom de närmaste åren om

borgarna styrde den här staden. Alla hyreslägenheter är till salu. Det är så ni har agerat. Alla som vill ombilda, alla som vill köpa, får göra det.

Joakim Larsson slår sig för bröstet och säger att man har fått 16 miljarder som möjliggör upprustning och renovering. Jag vet inte vilken matematik du använder, Joakim Larsson. För några veckor sedan skrev en oberoende konsult på Dagens Nyheters debattsida. Han har kommit fram till att högeralliansens utbildningspolitik har kostat stockholmarna 50 miljarder kronor, Joakim Larsson. I stället för 16 miljarder som du slår dig för bröstet och säger att ni har fått in i reavinست hade ni tjänat 50 miljarder om ni hade sålt de lägenheterna till rätt pris, det pris de är värda. Då hade du både kunnat rusta upp allmännyttan och byggt nya lägenheter utan att ta några ekonomiska risker, Joakim Larsson.

Förutom att man har ombildat 20 000 lägenheter under den nuvarande mandatperioden har man inte ens lyckats nå upp till sina egna mål när det gäller byggnadstakten. Svenska Bostäder är ålagda att bygga minst 3 000 hyresrätter, Joakim Larsson. De kommer inte att kunna bygga det. Det blir knappt 2 000. Den bostadspolitik som ni hittills har stått för har klart och tydligt bäddat för den proposition som riksdagen kommer att anta snart och som handlar om att införa marknadshyror. Jag tycker att ni ska vara ärliga mot stockholmarna i er bostadspolitik och inte försöka föra dem bakom ljuset med er retorik.

Anförande nr 169

D i k r a n D i s o n (kd): Herr ordförande! Jag har uppfattat det så att ni också är för blandade boendeformer. Jag vet inte om jag har missuppfattat er. Du sade att ni inte vill ombilda en enda kommunal bostadslägenhet till bostadsrätt. Då undrar jag hur man ska åstadkomma blandade boendeformer.

Anförande nr 170

M e h d i O g u z s o y (v): Svaret på din fråga är ganska enkelt, Dikran. Vi gör det vi säger. Vi har gått med på att man bygger bostadsrätter runt om staden. Vi har gått med på att bygga radhus. Vi har gått med på att bygga hus i Stockholm. Men vi vill inte att det befintliga allmännyttiga beståndet ska säljas. Det finns inte på världskartan att på så sätt råda bot på de bostadsproblem som finns i dag. Det drabbar ungdomar, arbetslösa och sjuka människor som inte har råd att köpa en dyr bostadsrätt med er politik.

Anförande nr 171

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag vet att man inte får säga så här, herr ordförande, men jag är hjärtligt trött på Mehdi Oguzsoys upprepade lögnar i den här talarstolen. Du gör ingenting annat än medvetet far med osanning. Du påstår att det inte finns någon allmännytta i Stockholm och att vi inte bygger. Du säger att när vi bestämmer finns det ingen allmännytta. Du vet att det finns allmännytta. Du vet hur det går till när man ombildar till bostadsrättsförening. Du vet att det finns en valfrihet om man vill bilda eller inte bilda bostadsrättsförening. Du vet att vi inte ombildar i Stockholms innerstad och vissa närförorter till exempel. Vi har slutat med det. Och ändå står du och säger som du gör. Jag förstår

inte. Antingen är det medvetet eller också har du absolut inget minne kvar. Jag tycker att det är en skam att du står och far med dessa osanningar i talarstolen.

Anförande nr 172

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande! När Folkpartiets argumentation tryter finns det ingen gräns när det gäller debatteknik och diskussion med meningsmotståndare. Jag är luttrad. Jag är van vid sådana påhopp titt som tätt, i synnerhet från en viss person i den här salen. Det är väldigt tråkigt.

Fakta kvarstår, Björn Ljung. Svenska Bostäder var ålagt att bygga 3 000 lägenheter. De har inte lyckats med det. De kommer inte ens att bygga 2 000 lägenheter. Det är inte en lögn. Det är fakta. Du kan granska det nu på en gång. Du har tillgång till dator.

Ni har ombildat allt som går att ombilda i centrala delar av staden, Björn Ljung, men ni gick till val på att ni inte skulle prioritera det. Det här är sanning. Jag tycker att du ska acceptera det.

Anförande nr 173

Borgarrådet L a r s s o n (m): Hej, Mehdi! Jag tänkte rätta dig lite. Du har hittat en oberoende konsult som har yttrat sig i tidningen om att vi har förskyllat 50 miljarder kronor. Det må finnas olika uppfattningar om man ska ombilda eller ej, men jag vill att du har respekt för en sak, och det är att alla värderare som jobbar med fastigheter i Sverige är överens om att den metod som vi använder och som Sundbyberg och en del dig relativt närstående kommuner använder är rätt metod. Vad en oberoende konsult som du hänvisar till säger i Dagens Nyheter är kanske inte riktigt lysande i sammanhanget.

Anförande nr 174

M e h d i O g u z s o y (v): Man kan ta många olika exempel. Ombildningar i Södertälje nämndes till exempel. Dina alliansbröder och allianssystrar som styr i Uppsala har klart och tydligt sagt att om de ska sälja, ska de sälja till marknadspris. Det har gjort att inte en enda lägenhet i Uppsala har sålts till reducerat pris.

Den konsult som jag hänvisade till har faktiskt publicerats på DN:s debattsida den 30 mars. Du kan läsa det. Han har kommit fram till att Stockholm har blivit 50 miljarder fattigare sedan ni började sälja allmännyttan under mandatperioden 1998–2002 och under den nuvarande mandatperioden. Med er politik har stockholmarna förlorat 50 miljarder kronor. Ni pratar om en aktiv bostadspolitik, men er aktiva bostadspolitik har varit att radera allmännyttan bostadsbolag.

Anförande nr 175

J a c k i e N y l a n d e r (v): Ordförande, fullmäktige! Allmännyttan är viktig. Vi har pratat om den länge här. Det går ett djupt dike mellan oss. Det är helt klart. Det pratas mycket procenttal, hur mycket man säljer och pengar hit och dit.

Jag har klart och tydligt hört från Joakim Larsson att han gillar blandade boendeformer. Det finns ungefär lika stora procenttal när det gäller hyresrätter i Stockholm som när det gäller bostadsrätter. Björn Ljung pratar om investeringar och ett välskött företag. Han pratar sig varm för Stockholmshem. Själv har jag bott i Stockholmshem i 20 år. Jag älskar Stockholmshem. Jag bor inte där nu, men jag har bott där tidigare.

Det finns något jag saknar i den här debatten. Ulf är inte här. Försöks- och träningslägenheter fungerar bra. Det är en bra investering. De mindre ekonomiskt starka människorna ska också finnas med i den blandade staden. Det är allmännyttan som står för ungefär 90 procent av dessa lägenheter. Jag vet att Moderaterna har gjort ett kanonjobb och varit jätteduktiga. De har kämpat med de privata hyresvärdarna för att försöka låsa upp det här så att det ska komma fler därifrån. Det har också kommit fler därifrån, men inte tillnärmelsevis i den mängd som man skulle önska sig. Där ser man skillnaden mellan det privata och allmännyttan. Det fungerar tydligen inte. Hade vi inte haft allmännyttan hade den här gruppen stått sig rätt slätt i dag. Därför är allmännyttan väldigt viktigt.

Jag vill vädja till Björn och många andra på den sidan att lägga ned lite krut på detta. Vi behöver ha fler försöks- och träningslägenheter. Det behövs många fler. Man kan inte få allt, men nu har det stått still i fyra fem år. Det är ungefär samma antal som har kommit från allmännyttan. Nu drar ni in så mycket stålar och håller på med avlopp och så vidare. Varför kan ni inte satsa lite mer på den gruppen? Har ni glömt den gruppen? Det är en gåta för mig. Jobba på de privata värdarna, men se till att investera i den här gruppen också! Det lönar sig. 90 procent av dem klarar sig. Jag såg senast en uppföljning från Bostadsförmedlingen, jag sitter ju där också, som var från 2007. Det visade sig att nästan 90 procent bodde kvar i de här lägenheterna. Det är rätt fantastiskt.

Anförande nr 176

Borgarrådet L a r s s o n (m): Herr ordförande! Jag håller med dig i en del av ditt resonemang. Det har alltid varit väldigt viktigt att få fram försöks- och träningslägenheter på olika sätt. Jag kan inte heller minnas att det under någon av era perioder har funnits exakt så många försöks- och träningslägenheter som behövs. Det här är ett ständigt arbete, Jackie, som alla måste ägna sig åt oavsett vem som har makten. Jag vet att sociala roteln jobbar med detta och pratar med ganska många fastighetsägare, inklusive de kommunala, för att hitta lösningar på detta. Du som sitter i Bostadsförmedlingen vet ju när dessa dyker upp. Du får statistik på det. Jag har inte den just här i dag eftersom vi inte har någon motion om detta. Vi lägger ned mycket tid på det, och det tror jag att du vet. Vi har satt upp ett mål att vi ska försöka få tag i dessa 100, och jag hoppas att vi gör det snart.

Anförande nr 177

J a c k i e N y l a n d e r (v): Vi ska inte sitta här och kasta skit, utan jag tycker att vi skulle diskutera allmännyttan, och jag tycker att det här ingår i allmännyttans arbete. Det var därför jag tog upp den här frågan.

Anförande nr 178

B j ö r n L j u n g (fp): Herr ordförande, åhörare och fullmäktige! Det här är den sortens debatt som vi ska föra. Jackie Nylander vet hur man diskuterar politik i den här talarstolen. Jackie Nylander kan man lita på, och det gör jag. Jag har stort förtroende för dig. Av det skälet har vi i Stockholmshem också tagit det vi diskuterade tidigare när det gäller allmännyttan ad notam. Vi måste få fram de här bostäderna till utvecklingsstörda som bor hos sina gamla föräldrar. Dessa föräldrar är nu så gamla att de till och med börjar dö. Det har vi i Stockholmshem tagit till oss.

Vårt sociala ansvar i Stockholmshem går långt utöver det. Vi förvaltar också Hotellhems fastigheter och bygger på uppdrag av dem. Vi gör den insatsen, och därför är vi kanske inte alltid lika duktiga när det gäller försöks- och träningslägenheterna, men vi kör också detta med Hotellhem.

Anförande nr 179

J a c k i e N y l a n d e r (v): Folk fastnar tyvärr för länge hos Hotellhem på grund av att de här lägenheterna inte finns så att man kan slussa dem vidare. Ni kan ju prata med era kamrater som sitter i styrelsen där.

Anförande nr 180

B a r r y A n d e r s s o n (s): Herr ordförande! Jag hoppas att mitt inlägg recenseras som rätt hyggligt av Björn Ljung. Vi får hoppas det. Allting har en historia. Det här borde Björn Ljung och Joakim Larsson ha berättat för dig, Dikran. Jag har en gång förut berättat från den här talarstolen varför vi är emot att omvandla i ytterstaden där allmännyttan är dominerande. Vi var inte det, men när ni vann valet 1998 tog ni bort alla markanvisningar för allmännyttan de två första åren och satte i gång med det här raseriet som man aldrig har sett förut, där ni säljer ut hela allmännyttan. Då ändrade vi kurs. Då sade vi: Inte en enda ombildning.

Vi ville också träffa en uppgörelse med er. Om ni avstod från att omvandla i innerstaden skulle vi kunna tänka oss att ombilda i ytterstaden, men ni sade nej till den uppgörelsen. Nu förfasas ni över att vi inte vill detta. Tänk om ert svar då hade varit ja. Då kanske bilden hade varit annorlunda i dag.

Jag kanske minns fel, men jag tror att vi gjorde en affär med Wallenstam under min tid i Familjebostäder, men då bytte vi med Wallenstam. Vi sade så här: Vi går med på det här bytet – det var Hökarängen mot Årsta – under tre förutsättningar. Det var att det inte skulle bli någon hyreshöjning under de två år som var kvar av mandatperioden. Krav nummer två från oss var att man inte skulle sälja ut dem under mandatperioden. Det tredje kravet var att vi i det här bytet skulle få fler lägenheter till allmännyttan när vi bytte med Wallenstam. Det var vi överens om. Det tyckte vi var en bra affär.

Jag kan inte minnas att vi någon gång har varit med om en ombildning, inte i modern tid, inte så länge jag har varit med i alla fall. Jag minns inte riktigt, men jag tyckte att ni sade det. Däremot har vi varit med och sålt, och vi har varit med och bytt med Wallenstam, men då har vi haft de här kraven. Du vet nu varför vi inte vill omvandla längre, Dikran.

Anförande nr 181

D i k r a n D i s o n (kd): Herr ordförande! Kära farbror Barry! Farbror är ett väldigt fint ord. Vi har nämnt detta tidigare, och då har du sagt att ni ändrade politik. Om jag ska vara lite elak mot dig tolkar jag det så att när ni gör saker är det rätt, men när andra gör samma sak är det fel. Jag har ställt en fråga flera gånger och senast i dag, men ni svarar inte på den. Den är: Gjorde ni inte på samma sätt, det vill säga, med era ord, reade ut kommunens egendom till hyresgäster? Den frågan vill jag ha svar på. Ni gjorde egentligen på samma sätt, och i så fall är vi lika goda kålsupare.

Anförande nr 182

B a r r y A n d e r s s o n (s): Du hade kunnat säga gubbe, Dikran. Jag är glad för att du inte sade det. När den här Wallenstamsaffären skedde var dina partikamrater i majoritet. Vi var med på det beslutet därför att man vill ha ett beslut över parti-gränserna. Det reades inte ut, utan man bytte. Under min tid i den här salen, 25 år, har vi inte omvandlat några lägenheter vad jag kan minnas. Därför har vi aldrig kunnat sälja ut någonting. Det enda jag vet att vi har kunnat sälja ut är tomträtterna, men det har varit till ett helt annat pris än vad ni har erbjudit dem som har tomträtter.

Anförande nr 183

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Du har rätt, Barry Andersson, men du sade inte hela sanningen. Hela sanningen är den att ert förslag när vi skulle ha en uppgörelse om att vi inte skulle omvandla till bostadsrätter i innerstaden var ju att ni skulle lägga allmännyttan i en stiftelse. Den här stiftelsen skulle man sedan inte kunna röra till annat än att förvalta vidare. Det var det, Barry Andersson, det handlade om.

Sedan vill jag påminna dig om en annan sak. Jag var ordförande i Familjebostäder när affären Hökarängen och Årsta sattes i sjön. Det var Hans-Göran Olsson och du som kom överens, men det var jag som var ordförande när vi genomförde den. Det var självklart att vi fullföljde de krav som vi var överens om. Heder, rätt och moral ska gälla i politiken. Det är alldeles klart. Men det är märkligt hur ni kan vara för blandade upplåtelseformer i miljonprogramsområdena när ni inte kan tänka er att sälja någonting till bostadsrättsföreningar där.

Anförande nr 184

B a r r y A n d e r s s o n (s): Jag är rädd att du minns fel, Björn. Det här med stiftelsen kom långt senare, nämligen fyra år senare. Det här kom under en helt annan period. Stiftelsen kom långt senare. Den kan man ha olika uppfattningar om. Jag respekterar att ni har en annan uppfattning, men det var inte i samband med detta. Vi behöver inte stå här och träta, men jag tror att du minns fel. Det var under helt olika tidsperioder.

Det är riktigt som du säger att det var Hans-Göran Olsson som var ordförande. Det var bra när man kunde tala med varandra, Björn, i stället för att stå och skälla på varandra. Då gav det resultat. Det var det vi ville åstadkomma när vi erbjöd er den här uppgörelsen. Vi ville åstadkomma resultat för stockholmarna, men ni sade nej.

Anförande nr 185

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande! Jag var med och diskuterade den här frågan med Annika Billström. Det är min absoluta övertygelse att hon menade allvar när hon sade att det var bra att ombilda hyresrätter i miljonprogramsområdena till bostadsrätter. Jag tror att det var allvarligt menat. Sedan ville hon låsa upp den dåvarande oppositionen, Kristdemokraterna och Folkpartiet, i en mycket större uppgörelse där vi skulle lova att inte sälja en enda bostad i innerstaden. Det ville vi av förklarliga skäl inte gå med på.

Det som jag tycker är märkligt med Barry Anderssons resonemang är att han hävdar att han egentligen är för att man säljer en del lägenheter i förorterna till bostadsrätter men han vill ändå inte gå med på det. Jag tycker att det resonemanget är obegripligt. Antingen tycker man väl att det är viktigt med blandade upplåtelseformer också i miljonprogramsområdena eller också tycker man det inte. Jag tycker att Socialdemokraternas agerande präglas av ett visst mått av hyckleri.

Anförande nr 186

B a r r y A n d e r s s o n (s): Jag har väl aldrig någonsin sagt det. Jag har över huvud taget aldrig sagt att jag skulle vilja sälja ut en enda lägenhet oavsett om den låg i skogen eller någon annanstans. Jag skulle aldrig vara med på något sådant. Jag sade att vi diskuterade i partiet. Det var inte Annika Billström, utan det var socialdemokraterna i Stockholm som förde det här resonemanget. Vi ville ha en uppgörelse, och då kunde vi tänka oss detta om ni kunde tänka er det andra. Det var ju detta det gick ut på. I en förhandling måste man kanske inte älska det. I en förhandling får man ge och ta. Det är jag van vid när jag förhandlar, men det kanske inte du är.

Anförande nr 187

T e r e s L i n d b e r g (s): Ordförande, fullmäktige! Jag tänker ta vid där Barry slutade. Först vill jag bara säga till Björn Ljung: Jag ska inte påstå att du ljög, men du minns fel. Det var inte en stiftelse inblandad i den uppgörelsen och den diskussionen. Både jag och Lotta Edholm var med där.

Jag tänker förklara att vi i Socialdemokraterna i omgångar har definierat vad vi tycker är blandade upplåtelseformer. Vi tycker att ungefär en tredjedel borde vara allmännyttan, en tredjedel borde vara privat hyresrätt, kooperativ och så vidare och en tredjedel borde vara bostadsrätt. Det tycker vi är en bra blandning. Det är en bra spridning på olika upplåtelseformer i en stad, i ett bostadsområde eller för den delen i en stadsdel. Problemet just nu är att så ser inte Stockholm ut.

Vi har i omgångar varit beredda att diskutera att snabba på den processen i vissa stadsdelar. Däri ligger skillnaden. Lotta berättade precis om det möte då vi förde samtal om hur man skulle kunna rädda innerstaden, som i början av den här mandatperioden bara hade 11 procent allmännyttan, vilket vi tycker är alldeles för lite. De senaste siffrorna för förra året har inte kommit. Det var då det ombildades allra mest, men jag skulle gissa att vi är nere runt 7 procent i Stockholms innerstad. Det är definitivt för lite enligt min definition av blandade upplåtelseformer.

Det som hände på det mötet var att den dåvarande oppositionen, den nuvarande majoriteten, reste sig upp och skrattande gick därifrån. I stället valde den dåvarande finansborgarråds kandidaten att gå ut med ett direktbrev och låta köpa röster inför valet 2006. Jag ska förklara hur. Genom att blanda två olika marknader, den ena är fastighetsmarknaden och den andra är bostadsrättsmarknaden, klarar man av att sälja lägenheter till halva marknadsvärdet på bostadsrättsmarknaden. Man säger att man säljer enligt de värderingar som man gör på fastighetsmarknaden och inte på bostadsrättsmarknaden. Sedan går en bostadsrättsförening in och belånar upp ungefär en tredjedel av priset som hyresgästen skulle ha fått köpa för. Det betyder att hyresgästen för en lägenhet som på den öppna marknaden skulle vara värd 6 miljoner får betala 2. Dagen efter kan man sälja den för 6. Det kallar jag för röstköp, och det är ingenting som vi socialdemokrater någonsin skulle kunna ställa oss bakom.

Anförande nr 188

D i k r a n D i s o n (kd): Du sade att du ville fortsätta där Barry slutade, Teres. Då vill jag också ställa en fråga till dig. Du har sagt här att om vi hade gjort på det sätt som du tog upp skulle vi ha tjänat 50 miljarder på de affärer som vi har gjort. Det jag refererade till tidigare var att ni sålde i Husby, och det var inte till Wallenstam utan till hyresgäster. Det var det jag pratade om. Jag vill ha svar på hur ni gjorde det när ni sålde till hyresgästerna. Gjorde ni inte på samma sätt? Det vill jag ha svar på.

Anförande nr 189

T e r e s L i n d b e r g (s): Barry gjorde ju väldigt klart att vi inte har sålt några lägenheter till hyresgäster de senast 25 åren. Vad som hände före det kan jag tyvärr inte svara på. Min äldsta referens är min gode vän och kamrat Barry Andersson. Jag har inte så många andra att fråga. Vi har inte sålt till några hyresgäster, så jag kan inte svara på din fråga. Faktum kvarstår. Ni står här i talarstolen och säger att de här ombildningarna har gett reavinster på 16 miljarder, men i själva verket har ni blåst stockholmarna på 50. Det är detta som är katastrofen. Ni blåser stockholmarna, för dem bakom ljuset och säljer deras barns och barnbarns framtida möjligheter till en lägenhet till kraftiga underpriser.

Anförande nr 190

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande! Jag kan garantera den här församlingen och eventuella andra åhörare att jag inte gick skrattande ifrån den diskussion som jag hade med Annika Billström. Jag tyckte att det var en viktig diskussion att föra. Det är min bestämda uppfattning att diskussionen fördes utifrån premissen att Annika Billström, och jag antar att hon hade sitt parti bakom sig, faktiskt tyckte att det var viktigt att kunna sälja en del lägenheter i miljonprogramsområdena till bostadsrätter eftersom hon såg mycket allvarligt på det faktum att allmännyttan så totalt dominerar dessa bostadsområden och att det inte var enbart för att man ville stoppa en eventuell framtida majoritet från att sälja i Stockholms innerstad.

Jag tog frågan på mycket stort allvar, men vi var inte beredda att i förtid binda upp oss för att inte sälja en enda lägenhet i innerstaden. Sedan kan man också undra till vilket pris ni hade varit beredda att sälja i ytterstaden när ni tyckte att det skulle kunna säljas där.

Anförande nr 191

T e r e s L i n d b e r g (s): Det är en komplicerad frågeställning som Lotta Edberg tar upp. Det handlade om att vi ville se ett slut på ombildningarna i innerstaden. Vi vill inte ha en innerstad som bara är ett reservat för de rika, vilket det de facto just nu är. Att återställa den enorma ombildning som ni folkpartister har varit med och drivit igenom tillsammans med Moderaterna är omöjligt. Sålt är sålt och kommer aldrig igen. Vi lyckades tråkigt nog inte få er att förstå det.

Anförande nr 192

B j ö r n L j u n g (fp): Herr ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag kan börja med det du säger, Teres Lindberg, om att innerstaden är ett reservat för de rika. Ni räknar alltid helt och hållet bort hyresrätter. Ni talar bara om allmännyttan. Stockholms innerstad har ungefär 43 procent hyresrätter, och de flesta är privata hyresrätter. De här privata hyresrätterna bebos av ungdomar, förtidspensionärer, ensamstående och arbetslösa. Nu talar jag om den privata hyresfastighet jag själv bor i. Underlaget är dess värre inte mer än 30 lägenheter, men jag känner mina grannar. Det är en väldigt blandad grupp människor som bor där. Det är myt nummer ett som du försöker slå mynt av.

Det andra är att vi bygger mycket i Stockholms innerstad. På nordvästra Kungsholmen bygger Stockholmshem mycket, och Familjebostäder bygger mycket. Det jag själv är besjälad av är att vi får mer blandade boendeformer i ytterstaden, i de miljonprogramsområden där jag själv är uppvuxen. Jag vet vilka problem som finns där. Jag vet att en av möjligheterna för dessa områden är att få mer blandade upplåtelseformer och få in fler aktörer, bostadsrättsföreningar och andra privata fastighetsägare, som tar ett bostadssocialt ansvar i de här områdena. Det är rimligt. Det är inte rimligt att allt bostadssocialt ansvar ska ligga på allmännyttan. Jag tror att det är bättre om det är fler som samverkar.

Jag vill också säga att det finns ett bekymmer till när ni talar om prissättning på bostadsrätterna. I själva verket är det vi som använder de metoder som är moraliskt och legalt helt korrekta. Vi använder oss av professionella värderare. Jag tittade i en utvärdering som ett revisionsföretag gjorde av omvandlingarna till bostadsrätter under perioden 1998 till 2002. De kom gång på gång till slutsatsen att det inte fanns någon prisskillnad mellan om det var privata värdar eller allmännyttan som sålde till bostadsrättsföreningar.

Det är mycket märkligt, som Joakim Larsson också har sagt, att om man ska sälja enligt er retorik ska man först tömma huset. Det var det Adam Backström gjorde på 70-talet, och det skapades en lag mot det. Det kan knappast var det ni vill göra.

Dessutom vill jag ge Barry rätt på en punkt till. Jag blandade ihop det där med stiftelsen. Den kom senare.

Anförande nr 193

T e r e s L i n d b e r g (s): Man blir lite beklämd när man hör Björn Ljung säga att innerstaden inte är ett reservat för de rika. Jag hörde en siffra som gäller Kungsholmen. Jag är inte helt säker, men jag tror att det är 1,2 procent allmännytta

där. Jag tycker att det är på tok för lite. De som har möjlighet att efterfråga de 55 procent bostadsrätter som finns i innerstaden behöver betala ett genomsnittspris på 60 000–70 000 kronor per kvadratmeter. Det är inte vem som helst som har råd att efterfråga dem. Jag tycker att det är tråkigt att man inte kan ha blandade upplåtelseformer även i innerstaden.

Du har fel, Björn Ljung, när du säger att de privata aktörerna ombildar på samma sätt. Jag umgås en hel del med Wallenstam. Om du googlar får du fram pressmeddelanden där de säger att de har låtit ombilda, och då gjorde de en värdering och lade på 30 procent innan de sålde. Det tyckte de var ett rimligt pris, annars hade de inte sålt. Så skulle man mycket väl kunna göra för att få vettiga priser som också är fördelaktiga för stockholmarna. Jag hade inte låtit ombilda över huvud taget eftersom jag vill att stockholmarna ska ha någonstans att bo.

Anförande nr 194

B j ö r n L j u n g (fp): Herr ordförande, fullmäktige och åhörare! Hörde ni det sista Teres Lindberg sade: Jag vill att stockholmarna ska ha någonstans att bo. Bostadsrätter är alltså ingen bostad. Det är ingen som bor där. Grattis, Teres Lindberg!

När det gäller omvandlingar gör privata fastighetsägare det rakt motsatta mot det du refererar till. Det är möjligt att dina kompisar, storfastighetsägarna, gör på det där sättet, men jag vet hur de mindre fastighetsägarna gör. De förhandlar med sina hyresgäster, och vanligen säljer de billigare än vad vi i allmännyttan gör, för vi säljer till högt satta marknadspriser och ingenting annat. Så ligger det till, Teres Lindberg.

Anförande nr 195

J a c k i e N y l a n d e r (v): Jag lade märke till att du lämnade den grupp som jag pratade om utanför, Björn. Du pratade om pensionärer och ensamstående, men inte om den utsatta grupp som jag har pratat om hela kvällen och som behöver förturslägenheter. Det håller på att växa fram ett fattigt Sverige.

Jag vill säga något till Dikran också. Du pratar om att du är hemma hos folk och lagar fönster. Du säger att de har köpt lägenheter och är lyckliga. Jag kan tala om för dig att jag träffar folk som är glada bara de har ett fönster att stänga.

Anförande nr 196

B j ö r n L j u n g (fp): Tack för det, Jackie Nylander! Nu gav du mig chansen att säga att om jag inte tar alldeles fel – timmen är sen och jag börjar också bli lite trött i huvudet – har vi aldrig förr sammantaget haft så många försöks- och träningslägenheter till förfogande i Stockholms stad som vi har i dag. Sedan ska vi i Stockholmshem bli ännu bättre på olika områden av vårt bostadssociala ansvar, Jackie Nylander. Det kan jag lova dig. Är det så att vi inte är tillräckligt bra när det gäller försöks- och träningslägenheter ska vi bättra oss.

Anförande nr 197

M a r t i n M i c h e l (mp): Herr ordförande! Jag känner till två fall där man har byggt ett antal radhus i Rinkeby och Tensta, men de har varit svårsålda. Vi väntar på ytterligare ett kvarter med radhus i Rinkeby. Det skulle vara ett väldigt viktigt och värdefullt tillskott. Vi i Miljöpartiet tycker att det är viktigt med blandade boendeformer också i miljonprogramsområdena. Men det har visat att den bank som håller med lån ställer krav på högre säkerhet för att ge lån när man vill köpa de radhusen i Tensta och Rinkeby. Det luktar diskriminering. Jag tycker att det är skumt.

När det gäller ombildning av hyresrätter i de här miljonprogramsområdena har det visat sig att många inte riktigt vågat genomföra detta därför att det har visat sig att många av husen är i så dåligt skick. Man har stått inför både takombyggnader, stambyten och en massa sådana saker. Man har helt enkelt inte vågat.

Anförande nr 198

B j ö r n L j u n g (fp): Herr ordförande, fullmäktige och åhörare! Mycket kan jag väl vara, men jag är absolut ingen bank och kan inte kommentera det. Det är ett märkligt påstående som du kommer med i en replik, Martin.

Däremot kan jag säga att vi behöver bland annat radhusbebyggelse, och vi behöver dem i bostadsrättsform i miljonprogramsområdena. Att det sedan är så att det finns hyresgäster som inte vågar ombilda därför att husen är i för dåligt skick kan jag inte heller kommentera. Vi arbetar för ombildning när det gäller en del fastigheter på Skärholmsterrassen. Stockholmsbostadsbeståndet är i ett väldigt gott skick. Det är väldigt bra hus. Här vill hyresgästerna i rätt många av de här fastigheterna gärna ombilda. Det är ett bekymmer att de känner sig motarbetade inte nödvändigtvis av dem som inte vill ombilda utan av en opinion som består av sådana som inte bor där. Det här används alltså som ett politiskt slagträ mot dessa blivande bostadsrättsinnehavare eller hyresgäster, och de flesta är invandrare.

Anförande nr 199

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! Av debatten och de inlägg som har gjorts i kväll av högeralliansens företrädare kan man förstå att ombildningar utan rättssäkerhet tyvärr kommer att ske även i framtiden. Ombildningar kommer att vara prioritet nummer ett för högeralliansen, och de görs till kraftiga underpriser. Det finns färskare exempel på lägenheter på Norr Mälarstrand som sålts nyligen. Där har köparen kunnat göra sig en förtjänst. Lägenheten som köparen köpte för 3 ½ miljon gick för över 10 miljoner kronor. Jag vet inte vilken vettig fastighetsekonom som skulle tycka att det här är ett korrekt pris som högeralliansen förlängda arm, ombildningsföretaget, har tagit fram. Ingen enskild person skulle göra så med sin egen egendom.

Vänsterpartiet vill bygga minst 20 000 hyreslägenheter. Det ska vara bra och billiga hyresrätter där vanliga människor har råd att bo. Vi säger kategoriskt nej till högeralliansens införande av marknadshyror.

Ordförande, fullmäktige! Skillnaden mellan vår politik och högeralliansens politik är att för högeralliansen är en bostad en handelsvara vilken som helst men för Vänster-

partiet är det en social rättighet. Där ligger skillnaden mellan vår bostadspolitik och högeralliansens bostadspolitik.